

วารสารห้องสมุด *T.L.A. BULLETIN*

วิชาชุดบรรณารักษศาสตร์

เรื่องของวรรณกรรม

นิทานเด็ก

ในวงการห้องสมุดในและนอกประเทศ

ปีที่ 7 ฉบับที่ 5

กันยายน-ตุลาคม 2506

รสารห้องสมุด

T.L.A. BULLETIN

ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๕

กันยายน—ตุลาคม ๒๕๐๖

นิตยสารรายสองเดือนของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

พิมพ์ในมหาสมุทร	จ.ร.ว.	๕๒๓
การเมืองนอกกับบรรณารักษ์	สุทธิลักษณ์อำพันวงศ์	๕๓๒
แผ่นของชำรุด	ลมูล รัตตากร	๕๔๘
ชุดบรรณารักษศาสตร์	รณจวน อินทรกำแหง	๕๕๕
กลในวรรณกรรม	ทวี มุขระโกษา	๕๖๐
ชุดบรรณารักษศาสตร์ หลักการเลือกหนังสือ	ม.ร.ว. จีรวัดน์ จักรพันธ์	๕๖๘
นโยบายภารกิจห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี		๕๗๖
สายเหนือ	ส.ป.ส.	๕๘๓
ย่อยบข้าวเป็นทอง		๕๘๓
สื่อวีดิทัศน์	กุลทรัพย์ ชื่นรุ่งโรจน์	๕๘๖
มิตรบรรณารักษ์	ภ. เสกศิลป์	๖๐๒
สื่อค้นคว้าหมวดสังคมศึกษา	พรรณศรี วิชากรกุล	๖๐๖
จากท่านนายกสมาคม	รณจวน อินทรกำแหง	๖๑๔
กระดูกงู	Fred Cape	๖๒๔
หมายของบริการเอกสารการวิจัย	คุณ ประภาวิวัฒน์	๖๒๖
มาให้รู้จัก		๖๒๘
! อะไร ! ที่ไหน !		๖๓๐
การแถลง		๖๓๓

T.L.A. BULLETIN

Volume 7, No 5

September-October B.E. 2506 ()

CONTENTS

How to find a book you want	<i>C.R.V.</i>
Libraries in Tokyo	<i>Suthilak Amphanwong</i>
Samsuding's dream	<i>Lamoon Ratakorn</i>
Library Science	<i>Ranjuan Intarakamhang</i>
Prominent individuals of Literature	<i>Tavi Mookatarakosa</i>
Principle of Selecting books	<i>M.R.W. Jirawat Chakrapa</i>
Library Services	<i>Sow and Tong In</i>
Northern Road	<i>S.P.S.</i>
The Little Hand Mill	<i>Japanese Information</i>
Wachirayan Magazine	<i>Koolasap Chunroongroj</i>
Librarians' Club	<i>T. Seksilpa</i>
Reference books of Social Study	<i>Pansri Vichakornkul</i>
News from Book Fair	<i>Ranjuan Intarakamhang</i>
The Tin Gee Gee	<i>Fred Cape</i>
Documentation	<i>Choon Prabhavivat</i>
May we introduce you to	
Who? What? Where?	
Editor's Note	

วารสารห้องสมุด
T.L.A. BULLETIN

นิตยสารรายสองเดือน ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ประสงค์ เพื่อ :-

ส่งเสริมและเผยแพร่วิชาบรรณารักษศาสตร์
ส่งเสริมและเผยแพร่การศึกษาและวัฒนธรรม

บรรณาธิการ

นายกระจำน มั่นญาติ

กองบรรณาธิการฝ่ายวิชาการ

วิญจวน อินทรกำแหง

บุญเจือ อองคประดิษฐ

มีนมาศ ชวลิต

อุทัย ทุตยโพธิ์

จารุวรรณ ชาลิต

สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์

อินทร์ ช่างโซติ

จิรวัดน์ จักรพันธ์

นายคุณ ประภาดิวัฒน์

นายดรุณ พลศิริ

นายถม ชวรค์เพชร

นายทวี มุขระโกษา

น.ส. ดมุด รัตตากร

น.ส. ศรัทธอง ดีหาพงษ์

นายสุช พงษ์ดัดถีย

นายบุญจิตต์ สุทรวงเดช

กองบรรณาธิการฝ่ายธุรการ

บุญยศ พันธเพ็ง

มพล ดุชวิบูลย์

นายประยุทธ์ สวัสดิ์มงคล

น.ส. นิดวรรณ อินทะเคหะ

- พิมพ์ผู้โฆษณา :
- : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
 - : นายกระจำน มั่นญาติ
 - : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย บริเวณมหาวิทยาลัย บรรณิเวศ พระนคร
 - : โรงพิมพ์ มงคลการพิมพ์ ๑๐๑ ถนนธานี บางลำภู พระนคร

สงวนลิขสิทธิ์

ห้ามคัดลอกข้อความตอนใดตอนหนึ่งไปตีพิมพ์โดยไม่ได้รับอนุญาต

T.L.A. Buletin

Official Bi-monthly Journal of the Thai Library Association

Editor in Chief

Nai Krachang Manyati

Editorial Staff

Nangsao Runjuan Intarakamhang

Nangsao Boonchua Ongkapradit

Nang Maenmas Chavalit

Nangsao Uthai Thutiyaopothi

Nangsao Charuwan Jhalito

Nangsao Suthilak Ampanwongs

Nang Sirin Chuangchote

M.R. Chiravadhana Chakrabandh

Nai Chun Prabhavivadhana

Nai Daroon Balasiri

Nai Thom Kanpetch

Nai Tawee Mukatarakosa

Nangsao Lamoon Ratakorn

Nangsao Srithong Sihapong

Nai Sook Pongsatidya

Nai Boonchit Choosongdej

Managing Staff

Nai Boonyod Panpeng

Nai Choompol Sookvibul

Nai Prayoot Sawasdimongkol

Nangsao Nilawan Indagaha

Owner : Thai Library Association, Mahamakut Rajavidyalaya
Bovoranives, Bangkok, Thailand.

Printed at Mongkol Press, Bangkok.

รายนามคณะกรรมการประจำปี พ.ศ. ๒๕๐๖

ของ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

นายก	นางสาวรัญจวน อินทรกำแหง
อุปนายก	นายสุข พงษ์สถิตย์
เลขานุการ	นางสาวรส วงศ์ยังอยู่
เหรัญญิก	นางสาวกัทลี สมบัติศิริ
บรรณารักษ์	นางสาวศรีทอง สีหาพงศ์
ปฏิคม	นางนิตยา จูฑามาตย์
นายทะเบียน	นางรพินท์ มาพบพันธ์
ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์	นายฉุน ประภาวิวัฒน์
ประธานแผนกเผยแพร่วิชาการ	นางสาวอุทัย ทุดิยะโพธิ์
ประธานแผนกประชาสัมพันธ์	นางสาวจารุวรรณ ชาลิต
ประธานแผนกจัดทำวารสาร	นายกระจำจ มั่นญาติ
ประธานแผนกจัดหาทุน	นางสาวรัญจวน อินทรกำแหง
ประธานแผนกจัดพิมพ์	นางสิรินทร ช่างโชติ
ประธานแผนกนิเทศห้องสมุด	นางศศิวงศ์ ปิงตระกูล
ประธานแผนกบรรณานุกรมแห่งชาติ	นางสาวสุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์
ประธานแผนกศูนย์รวมบัตร	นางแม่นาส ชวลิต
กรรมการ	นางสาวบุญเชื้อ องค์กรประดิษฐ์
กรรมการ	นางสาวนิลวรรณ ปิ่นทอง
กรรมการ	ม.ร.ว. จีระวัฒน์ จักรพันธ์
กรรมการ	นายดรณ พลศิริ
กรรมการ	นายตรี อมาตยกุล
กรรมการ	นายถม วรรณไพฑูรย์
กรรมการ	นางวิบูลเพ็ญ จัยปาณี
กรรมการ	นายบุญจิตต์ ชูทรงเดช
กรรมการ	นายเออ บุษปะเกศ หงสกุล
กรรมการ	นางมาเรีย เหล่าสุนทร

Office Bearers of the T.L.A. 1963

President	:	Nangsao Runjuan Intarakumhang
Vice President	:	Nai Sook Pongsatidya
Secretary	:	Nangsao Rasa Wongyoungyu
Treasurer	:	Nangsao Katalee Sombatsiri
Librarian	:	Nangsao Srithong Srihapongsa
Chief of Reception Committee	:	Nang Nitaya Jutamart
Registrar	:	Nang Rapin Mapobpuntha
Chief of Foreign Relations	:	Nai Chun Prabhavivadhana
Chief of Library Trainings	:	Nangsao Uthai Thutiyapothi
Chief of Public Relations	:	Nangsao Charuwan Jalito
Editor of the T.L.A. Bulletin	:	Nai Krachang Manyati
Chief of Fund Raising	:	Nangsao Runjuan Intarakumhang
Chief of the Publication	:	Nang Sirin Chuangchote
Chief of Library Clinic	:	Nang Sasiwongs Puengtrakul
Chief of Bibliography	:	Nangsao Suthilak Ampanwongs
Chief of Union Catalog	:	Nang Maenmas Chavalit
Member	:	Nangsao Boonchua Ongkapradit
Member	:	Nangsao Nilwan Pinthong
Member	:	M.R. Chiravathana Chakrabandh
Member	:	Nai Daroon Balasiri
Member	:	Nai Tri Amatayakul
Member	:	Nai Thom Kanpetch
Member	:	Nang Vibulpen Chaipani
Member	:	Nai Boonchit Choosongdej
Member	:	Nai Eua Busapakes Hongsakul
Member	:	Nang Maria Laosoonthorn

กิจกรรมต่าง ๆ

ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

- แผนกวิเทศสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความรู้ เชื่อมความสัมพันธ์กับบรรณารักษ์ทั่วโลก
ขอความร่วมมืองานด้านห้องสมุดของไทย
- แผนกเผยแพร่วิชาการ อบรมวิชาบรรณารักษศาสตร์ จัดให้มีชมรมและกิจกรรมในต่าง
จังหวัด
- แผนกประชาสัมพันธ์ จัดรายการวิทยุ โทรทัศน์ อภิปราย ปาฐกถา กิจกรรม และทำ
ภาพยนตร์แนะนำการใช้ห้องสมุดตลอดจนติดต่อหนังสือพิมพ์
- แผนกจัดพิมพ์ จัดทำหนังสือวิชาบรรณารักษศาสตร์และพิมพ์ให้มากมาย และทำ
หนังสือเพื่อเสนอรายชื่อหนังสือใหม่
- แผนกหาทุน จัดหาทุนใช้จ่าย และทุนสะสม
- แผนกนิเทศห้องสมุด ส่งเสริมการจัดห้องสมุด ณ ที่ต่าง ๆ ทั้งช่วยเหลือและแนะนำ
- แผนกบรรณานุกรมแห่งชาติ จัดทำรายชื่อหนังสือ วารสาร และเอกสารทั้งในและนอก
ประเทศ
- แผนกศูนย์รวมบัตร เพื่อรวบรวมรายชื่อบรรดาหนังสือที่มีในห้องสมุดต่าง ๆ ทั่วประเทศ
- แผนกบรรณารักษ์ จัดหาหนังสือวิชาบรรณารักษศาสตร์ และหนังสือที่ใช้ในการอบรม
คนควา ตลอดจนจัดห้องสมุดของสมาคม
- แผนกปกิคม เป็นสื่อให้สมาชิกได้พบปะสังสรรค์สนทนากัน
- แผนกวารสาร เผยแพร่ความรู้วิชาการในเรื่องหนังสือและห้องสมุดและแจ้งข่าวสาร
ให้สมาชิกได้ทราบงานห้องสมุดของเพื่อนบรรณารักษ์ด้วยกัน
- แผนกทะเบียน เพื่อทราบจำนวนสมาชิกของสมาคมว่ามีผู้ใดอยู่ที่ใด

กิจกรรมพิเศษ

- การจัดทำหนังสือพิมพ์ เพื่อจัดพิมพ์หนังสืออ่านสำหรับเด็กให้มากขึ้น
- การจัดสร้างอุปกรณ์ครุภัณฑ์ห้องสมุด เพื่อให้ความสะดวกห้องสมุดต่าง ๆ ตามแบบ
มาตรฐานและราคาเยา
- การทำบัตรรายการ เพื่อสะดวกแก่บรรณารักษ์ได้ทราบจำนวน และรายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือ
- การส่งเสริมการอ่านและห้องสมุดในภาคใต้ เพื่อช่วยส่งเสริมการอ่านและห้องสมุดใน
จังหวัดภาคใต้

T.L.A. Activities

Various divisions of T.L.A. take up the following duties :—

1. **Foreign Relation Division** - to contact foreign agencies and organizations governmental and non-governmental in order to exchange notions and experiences, to gain friendship with libraries abroad.
2. **Library Education Division** - to help library workers in acquiring and proving knowledge in library science by organizing workshops or seminars whenever needed.
3. **Public Relation Division** - to promote the use of books and libraries among the public; to make people aware of the needs in books and libraries.
4. **Publication Division** - to publish text-books in library science, and other kind of goods which will facilitate librarians in their work, such as library manuals, library directions.
5. **Fund Raising Division** - to raise fund for libraries in need.
6. **Library Clinic Division** : to help re-organize libraries already in existence but not yet systematically organized.
7. **Bibliography Division** - to compile bibliographies and book lists needed by libraries.
8. **Union Catalog Division** - to set up a union catalog of collections of materials in libraries in Bangkok.
9. **Reception Division** - to arrange, whenever it is suitable, for informal meetings among librarians; to help foreign librarian visitors in Thailand.
10. **Library Division** - to acquire and organize books in library science and library tools for use of the members of the association.
11. **Registration Division** - to keep record of the members of the association.
12. **Library Journal Division** - to edit and issue T.L.A. Bulletin, official journal of T.L.A., and to issue newsletters.

Other Activities

1. Promote and publish childrens' books.
2. Produce library furnitures, and equipments.
3. Produce library printed catalog cards.
4. Making survey of interest in reading Thai books among Malay-speaking people in the southern provinces, and help promoting library services in these areas.

งมเข็มในมหาสมุทร

จ.ร.ว.

เช้าวัน^๕นี้ครูจากรรรณมาทำงานเช้ากว่าปกติ ทั้ง^๕เพราะเป็นเวลาต้นฤดูฝนแล้ว เหตุ^๕หนึ่งที่ทำให้เธอต้องมาแต่เช้า^๕นั้นก็เพราะ บ้านของเธออยู่ในสวนถ้าฝนตก แล้วจะต้องเดินลุยโคลนออกมา^๕ก่อนกว่าจะถึงถนนใหญ่ที่จะขึ้นรถเมล์ได้ก็ทลั๊กทะเลเต็มที ฉะนั้นเพื่อตัดปัญหาเธอจึงพยายามมาทำงานเสียแต่เช้าก่อนที่ฝนจะตก เมื่อมาถึงแล้วเธอก็มี^๕ได้อยู่ว่างเริ่มทำงานทันที สำหรับในวัน^๕นี้เธอนึกขึ้นได้ว่า เธอพิมพ์บัตรรายการเสร็จไปแล้วร้อยกว่าใบควรให้ผู้ช่วยเรียงเข้าลิ้นชักเสียที พอดีคุณศรีสมรผู้ช่วยบรรณารักษ์ ซึ่งมีอยู่คนเดียว ใน ห้องสมุด นอกจาก-ภารโรง ผู้ทำหน้าที่ทำความสะอาดและเปิดปิดห้องสมุดอีกคนหนึ่งเพิ่งจะมาถึงพอดี ครูจากรรรณจึงเรียกให้มาหา

- ณ- ดั๊วดีด๊ะ คุณศรีสมรมาแต่เช้าเหมือนกันนะคะ วัน^๕นี้รถแน่นมากไหมคะ
ก- ก็แน่นอย่างเคยแหละคะ เพราะ^๕หัดทดณชนคณทางจิงเดินมาตลอดทาง แต่^๕ว่าคาญเต็มทีรถแน่นถึง^๕จนไปวนมาเพราะติดถนนที่กำลัง^๕ฝั่งท่อประปานั้นแหละคะ น้าว่าคาญเมื่อไรจะ^๕เสร็จเสียทีก็ไม่รู้
ณ- ดิฉันได้^๕ข่าวว่าเขาจะ^๕เสร็จในราวเดือนตุลาคมนี้ โดย^๕นิพนธ์ประกาศเมื่อ^๕เช้าว่างานเสร็จไป^๕กว่า ๘๐ เปอร์เซ็นต์แล้ว คุณศรีสมรคะถ้า^๕เสร็จ^๕ธุระแล้วขอ^๕เชิญ^๕หน่อยนะคะ
ก- ไม่^๕เป็นไรดอกคะ ถ้า^๕คุณครูมีอะไรจะ^๕ให้ดิฉัน^๕ทำก็บอก^๕เสียตอน^๕นี้ก็ได้คะ

จารุวรรณ— ขอบคุณค่ะ ดิฉันพิมพ์บัตรรายการไว้ได้ล็กน้อยกว่าใบแจ้งกรรมัง ดิฉันขอให้คุณศรีธรรมเรียงเข้าดัชนีให้ด้วย หมูนึกคนใช้ห้องสมุดกันมากเลยทีเดียว เขาจะบ่นหาว่าหาหนังสือไม่พบ

ศรีธรรม— ได้ค่ะ ดิฉันรับเอาไปเดี๋ยวนี้เลยนะคะ

ศรีธรรมรับบัตรจากจารุวรรณแล้วเดินไปที่โต๊ะของเธอ จารุวรรณหันไป หนังสือที่ขอมาใหม่ขึ้นมาอ่านเพื่อให้เลขหมู่ จารุวรรณชอบทำงานแยกหนังสือ ตอนเช้าเล่มมอเพราะสมอง กำลังดีได้ เหมาะกับการทำงาน ที่ต้องละเอียดถี่ถ้วนเป็นพิเศษเช่นการให้เลขหมู่เป็นอย่างมาก แต่เช้าวันนั้นถูกขโมย จารุวรรณเริ่มให้เลขหมู่ไปได้ ๕-๖ เล่ม ครูวังสัตว์ครูดอนดังคมค์เข้า จังหวะเดียว

รังสรรค์— ดิฉันดีที่รับคุณจารุวรรณ นั่งอ่านหนังสือเพลินเสียจนจะบ่นว่าเป็นครูบรรณ ไม่เห็นต้องทำอะไรนั่งอ่านหนังสือเด่นทั้งวัน

จารุวรรณ— (ชักโมโห ครูอื่น ๆ ละก็มักจะคิดว่าเราดบายนไม่มีงานทำเสียเรื่อย อยากให้หน้าที่ครูบรรณารักษ์กันเสียบ้าง)

ดิฉันดีค่ะ ก็เขาจ้างให้มาอ่านหนังสือนี้คะ คุณวังสัตว์ครูดองการหนังสืออะไร

รังสรรค์— ผมกำลังจะสอนเกี่ยวกับประเทศฟิลิปปินส์ ยังไม่รู้จะหาหนังสืออะไรอ่านดี จะต้องค้นบัตรดูสักหน่อย

จารุวรรณ— เชิญเถอะค่ะ แต่วันนี้อาจไม่สะดวกหน่อยนะคะเพราะคุณศรีธรรมกำลังเรียง บัตรวังสัตว์ครูดอนไปตู้บัตรรายการคิด ในใจว่าเรื่องฟิลิปปินส์นั้นเห็นจะต้องดูที่ “ฟ” แต่บังเอิญในขณะนั้นศรีธรรมกำลังเรียงบัตรในดัชนี “ฟ” อยู่พอดี จึงยังค้นไม่ได้

รังสรรค์— คุณศรีธรรมครับ เมื่อไหร่จะเสร็จล่ะครับ

ศรีธรรม— (คนอะไรไม่รู้เชื่อจริง ก็เรื่องอะไรจะต้องมาดูแต่ดัชนีกันด้วย หาจากที่อื่นก็ได้มไป)

คงจะอีกสัก ๑๕ นาทีค่ะ จะรอไหวไหมคะ

— รอดไว้ครับ เพราะว่าผมจะสอนให้ชั่วโมงบ่าย ตอนนั้นผมจะอ่านหนังสือพิมพ์ไปก่อน (แห่มจะหาหนังสืออ่านสักเล่มนั้นมันยากเย็นเหลือเกิน)

พ- คุณรังสรรค์มีอะไรให้ดิฉันช่วยบ้างไหมคะ

ไม่มีอะไรดอกครับ ผมกำลังขอให้คุณศรีธรรมเรียงบัตรดินชักตัว “ฟ” ให้เสร็จก่อนเท่านั้น

พ- ความจริงคุณรังสรรค์ไม่น่าจะต้องเสียเวลาขอ ถ้าลองค้นบัตรในดินชักอื่น ๆ ก่อน อาจจะพบบ้างก็ได้

(ยายบรรณารักษ์นั้นถ้าจะไม่เต็มเต็งแน่ เราจะอ่านหนังสือเกี่ยวกับฟิลิปปีนส์สักเล่มให้ไปดูที่ดินชักอื่นมันจะมีที่ไหน เราก็พอรู้เรื่องห้องสมุดกับเขาเหมือนกันนี่นา มันต้องอยู่ดินชัก “ฟ” แน่เพราะจะต้องค้นบัตรเรื่อง “ฟิลิปปีนส์-ภูมิประเทศและการท่องเที่ยว” หรือ “ฟิลิปปีนส์-ภูมิศาสตร์”)

ไม่ไหวจะครับมีตงหลายสิบดินชักผมขเกยจัน

พ- ถ้าไม่ยากจนบัตรคุณจะได้เดินไปดูตามชั้นหนังสือเลยก็ได้ค่ะ

(เอาอีกแล้ว ยายนี้แกพยายามจะต้มเราให้เปื่อยหรืออย่างไรนะ จะค้นบัตรดินชัก “ฟ” ก็ไม่ให้ดู หลอกให้ไปดูดินชักอื่นที่ไม่มี พอเราไม่หลงลมเข้าจะมออกดูก็ไม่ให้เราเดินรอบห้องสมุดอีก มีอย่างที่ไหนหนังสือตงหมื่นตงพันเล่มจะให้เราค้นหาเจออย่างไร จะต้องแก่งย่นรอยให้เจ็บ)

ก็เหมือนกันครับ แต่ผมเกรงว่าถ้าไปหยิบหนังสือเองจะทำหนังสือกระจุยกระจายหมด เวลาเก็บก็จะเอาเข้าไม่ถูกที่ ถ้าคุณจารุวรรณจะกรุณาหยิบมาให้ก็จะได้

พ- ก็ได้ค่ะ แต่ดิฉันไม่ทราบว่าคุณรังสรรค์จะต้องการอ่านเกี่ยวกับเรื่องอะไรแน่ แต่จะลองหยิบมาให้ดูสัก ๒-๓ เล่มนะคะ แล้วคุณเปิดดูเอาเองก็แล้วกันว่าคุณจะความประสงค์หรือไม่

(ถ้าเรารู้แล้วดมหน้าหน้าหลอกให้หาเสียให้เซ็ด กว่าจะได้มาก็คงร่วมชั่วโมงตะคองเมื่อแย)

ขอบคุณครับ กรุณาได้อย่างนี้นักคิดครับ

จารุวรรณเดินไปที่ตู้บัตรรายการ จดอะไรได้เศษกระดาษแล้วเดินไปที่ชั้นหนังสือ อีกประมาณสัก ๓ นาทีก็กลับมาพร้อมกับหนังสือเล่มมี โปสเตอร์นิลดา ของ เป้ง วิเทศมัลลย์ วิชาภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ ของ คุณ และภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ตามหลักสูตรครูประถม ของ เจริญ ไทวังสรค์คิดหน้าตนแปลกใจที่จารุวรรณสามารถหาหนังสือมาได้อย่างรวดเร็ว

รังสรค์ เอะทำไมได้มาเร็วนักละครับ คุณจารุวรรณนี่ถ้าจะจำหนังสือได้ทุกเล่มว่าเล่มอยู่ที่ไหน

จารุวรรณ ไม่ใช่เช่นนั้นดอกค่ะ ที่หยิบได้เร็วเพราะห้องสมุดเราจัดไว้อย่างถูกต้องเรียบร้อยต่างหากค่ะ

รังสรค์ (แปลกใจ) ก็จริงละครับที่ห้องสมุดคุณจัดหนังสือได้เรียบร้อยดี ไม่มีหนังสือตั้งเรียงๆ เอนๆ ดูวุ่นเป็นแถวเป็นแนวได้ระดับกันดี แต่ผมไม่เห็นมันจะเกี่ยทำให้คนหนังสือได้เร็วอย่างไร ผมเคยไปที่ห้องสมุดบางแห่งที่วางหนังสือได้เหมือนกันและก็เรียบร้อยไม่แพ้กันเท่าใดแต่หาหนังสือยากจะตายบางที่บรรณเองก็ยังไม่พบเลย

จารุวรรณ כןเขาอาจยังไม่ได้อ่านประเภทหนังสือก็ได้ แต่ที่ห้องสมุดเราแยกเล่มเสร็จแล้วนะคะ

รังสรค์ (เออหนังสือนี้เขาต้องแยกประเภทเหมือนกันนะยังกะคัดผลไม้ เขาแยกกันนะคงใช้จับเรียงลำดับให้เหมือนนักเรียนเข้าแถวเล่มสูงอยู่ต้นแถว เล่มเตี้ยอยู่แถว หรือคัดพวกผักเขียวไว้ทางหนึ่งพวกผักแดงไว้ทางหนึ่งหรือยังงั้น) อ้อ ทุนแยกประเภทแล้วหรือครับ ผมเห็นยังปนกันออกย่งไปเล่มเล็กบ้างเล่มสูงบ้างต่ำบ้าง ไม่เห็นอยู่เป็นพวกเป็นหมู่อะไรเลยสักอย่าง

จารุวรรณ หนังสือที่ทุนเราแยกประเภทตามแผนการจัดหมู่ของดิออคะ โดยแยกหนังสือออก ๓๐ หมวดใหญ่ๆ เช่น หมวด ๓๐๐- ปรัชญา ไปจนถึงหมวด ๘๐๐- ประวัติศาสตร์ เป็นต้น การแยกเช่นนี้เป็นไปตามประเภทวิชาค่ะ และเมื่อแยกแล้วก็จะหาหนังสือได้ง่าย เช่นเมื่อคุณวังสรค์จะอ่านหนังสือเกี่ยวกับฟิสิกส์ก็ไปที่หมวด ๘๐๐ ด่วนเลขหมู่เฉพาะก็คือ ๘๔๘.๓๔

พรรค เลขหมู่ที่วานคอเลขที่เขียนไว้ที่ต้นหนังสือใช้ใหม่ครับ

พรรค ใช้ค่ะ และจากเลขหมู่ที่ต้นหนังสือแต่ละคะทำให้เรารู้ได้ว่าหนังสือเล่มนั้นเป็นหนังสือเรื่องอะไร โดยไม่ต้องดูชื่อหนังสือเลย

พรรค (แหมเราโง่เสียหนักที่แรกนึกว่าเขาเขียนบอกจำนวนหนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุดเสียอีก มีน้ำเต้าจึงมีเลขไม่ถึง ๑๐๐๐ ถ้าที่ เคยกะว่าห้องสมุดนั้นควรมีหนังสือไม่น้อยกว่า ๓-๔ พันเล่มแต่เลขมีเพียง ๙๐๐ กว่า ๆ เท่านั้น)

อ้อ แปลว่าไม่ว่าหนังสือเล่มใดยอมจัดเข้าหมวดใดทั้งนั้นและมีเลขอยู่ระหว่าง ๐๐๑-๙๙๙ นีทั้งนั้นใช้ใหม่ครับ

พรรค ใช้แล้วค่ะ

พรรค และการจัดวางหนังสือบนชั้นก็เรียงตามเลขหมู่จากน้อยไปหามากใช้ใหม่ได้ครับ

พรรค ใช้ค่ะ แหมคุณรังสรรค์คนช่างสังเกตนะคะ ต่อไปคงไม่ต้องใช้ดินหีบหนังสือให้แฉะนะคะ

พรรค ยังครับ ยังมอกขอหนังสือผมไม่เข้าใจคือว่า คุณจารุวรรณรู้ได้อย่างไรว่าหนังสือวิชาใดมีเลขหมู่อะไร

พรรค บรรณารักษ์เราผมได้หลายวิธีคะ บางทีก็จำได้เช่นการศึกษาค้นคว้าอะไรเช่นนี้แต่วิธีทางย่ที่สุดก็คือคนดูจากบัตรรายการชื่อคะ ที่มุมบนด้านซ้ายของบัตรทุกใบจะมีเลขหมู่พิมพ์อยู่ เช่นถ้าคนบัตรชื่อหนังสือ "วิชาภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์" ของ "ครูสุภา" ก็จะเห็นเลขหมู่ ๙๐๐ และทำนองเดียวกันถ้าคนบัตรผู้แต่ง "ครูสุภา" ของหนังสือวิชาภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ก็จะได้เลขหมู่ ๙๐๐ เช่นเดียวกัน ถ้าคุณจดเลขหมู่ชื่อหนังสือของผู้แต่งไว้ ก็จะหีบหนังสือได้อย่างรวดเร็ว

พรรค (เรื่องง่าย ๆ หลงนึกว่ายายบรรณารักษ์นี่เกมดีอย่างไรจึงมาฝันในมหาสมุทรได้สามารถหีบหนังสือมาให้เราได้ทันที ที่แท้รู้เสียอย่างนี้ใคร ๆ ก็ทำได้)

อ้อ เป็นอันว่าถ้าจะค้นหนังสือจากห้องสมุดเราจะค้นได้เร็วถ้ารู้ว่าชื่อหนังสืออะไร เช่น "ภูมิศาสตร์" หรือรู้ชื่อหนังสือเช่น "วิชาภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์" หรือรู้ชื่อผู้แต่งเช่น "ครูสุภา" ถ้ารู้อย่างใดอย่างหนึ่งในสามอย่างนี้จะค้นเลขหมู่จากบัตรรายการได้

- ศรีธรรมเดินเข้ามาพร้อมทั้งตนชกับตรตัว “พ” เอามายื่นให้รังสรรค์
- ศรีธรรม ดินเรียงบตรตนชกับเสร็จแล้วค่ะ คุณรังสรรค์จะกินอะไรก็เชิญค่ะ
- รังสรรค์ ไม่ต้องแล้วครับ ความจริงผมไม่ควรต้องรบกวนคุณศรีธรรมเลย จะดูจากดินชก “ค” หรือ “ค” ก็ยังได้ ขอขอบคุณครับผมคิดว่าคงจะพอกินหนึ่งมื้อเองได้แล้วจะครับต่อไป
- จรรุวรรณ เหมคุณรังสรรค์กินหัวไว้นะคะ อีกหน่อยฉันจะเดินให้คุณครูใหญ่ให้ตั้งคุณเป็นค
บรรณารักษ์แทนดิฉันนะค่ะ จะได้มีเวลาดำรงงานหนังสือเงินบ้าง
- รังสรรค์ ขอขอบคุณครับ แต่ผมไม่ค่อยชอบนั่งอ่านหนังสือดอกครับ

ทำไมจึงได้พยายามกันนักที่จะให้ตนมีเงินมีชื่อเสียง? ดูเหมือนว่าโลกเราไม่มีอะไร
คนต้องการมากไปกว่าเงินทองและชื่อเสียง แม้ว่าพระพุทธเจ้าจะบอกว่า ความไม่มีโรคเป็นท
อย่างประเสริฐ แต่ก็ไม่มีใครแสวงหา ไพล่ไปแสวงหาแต่เงินทองและชื่อเสียง ก็เพราะ
ทองและชื่อเสียงเป็นเครื่องแสดงความนับหน้าถือตา เมื่อเรามีเงินและมีชื่อเสียงแล้ว คนอ
ก็นับถือเรา ดังนั้น จึงพยายามกันนักที่จะให้ได้มาในสิ่งเหล่านี้ แต่มีประโยชน์อะไร ถ้า
ว่าเราได้รับความนับถือจากคนทั้งหลายแล้ว เราไม่ทำอะไรให้เป็นประโยชน์แก่คนอื่น ๆ
นับถือนั้นก็หมดไป ลงท้ายไม่มีอะไรเหลืออยู่

จากหนังสือ เศรษฐกิจวิทยา ภาค ๒ และภาคจบ

โดย ๕๕๕

พาณิชยวิทยาลัย ศาลาแดงกรุงเทพ ฯ

เที่ยวเมืองนอกกับบรรณารักษ์

(ตอนที่ ๒)

โตเกียว—เมืองที่ตะวันออกพบกับตะวันตก

สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์

ออกจากฮ่องกงเจ้าเดินทางต่อไปยังกรุงโตเกียว เรือบินถึงสนามบินฮาเนดะ
เวลา ๒๐.๐๐ น. Mrs. Keiko Matsuo เจ้าหน้าที่ของมูลนิธิอาสาช่วยเหลือแห่งกรุงโตเกียวได้กรุณา
มารับและพาไปพักที่โฮเต็ลไดอิจิ Miss Yamamoto เจ้าหน้าที่ของมูลนิธิซึ่ง
เป็นแม่คนคนหนึ่งให้ข้าพเจ้าคราวไปดูงานในญี่ปุ่นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๙ ได้ฝากจดหมายมาให้ เธอ
ให้ข้าพเจ้าติดต่อกับ Miss Naomi Fukuda บรรณารักษ์ห้องสมุด International House
ของข้าพเจ้า ซึ่งจะเป็นผู้จัดโปรแกรมดูงานในโตเกียวให้ Miss Fukuda นั้นนอกจากจะ
สนใจในอาชีพการงานแล้วยังได้รับคำแนะนำจากเพื่อนชาวญี่ปุ่นของเธอว่าเป็น “ห้องสมุดเดินได้”
และความรอบรู้ในเรื่องกิจการห้องสมุดในญี่ปุ่นเป็นอย่างดีนั่นเอง

ในวันรุ่งขึ้นก่อนถึงเวลานัดกับ Miss Fukuda ข้าพเจ้ามีเวลาเล็กน้อย จึงเดินเรื่อย
ดูร้านขายของแถบถนนกินซ่า โตเกียวยังคงเป็นเมืองทันสมัยที่ไม่ได้เสื่อมคลาย อาคารร้านค้า
กับถนนที่ฟลอร์แอสฟัลต์ในนิวยอร์กเท่าใดนัก ร้านสรรพสินค้าใหญ่เช่นห้างดะซากายาและ
ห้างยูกะฮิโระเหมือนเดิม ร้านค้าเหล่านี้เปิดเวลา ๑๐.๐๐ น. ก่อนถึงเวลานั้นมีคนซึ่งดูน่าจะเป็น
สตรีหนึ่งบางยืนบางคอยอยู่หน้าร้านเต็มไปหมด รวมทั้งข้าพเจ้าก็ไปยืนหน้าร้านด้วย
พอร้านเปิดผู้คนก็พากันเข้าไปราวกับมีการลดราคาครั้งใหญ่ สินค้าในร้านล้วนแต่ดูสวยงาม
ไปเสียทั้งหมด และที่น่าชมอย่างยิ่งก็คือสินค้าเหล่านี้ผลิตขึ้นในประเทศญี่ปุ่นทั้งนั้น!

ออกจากร้านขายของก็จนจะถึงเวลานัดกับ Miss Fukuda ข้าพเจ้าเรียกแท็กซี่มา
แล้วหยิบแผ่นกระดาษซึ่งได้อ่านให้เจ้าหน้าที่ของโฮเต็ลช่วยเขียนชื่อ International
เป็นภาษาญี่ปุ่นให้คนขับ พดางนึกชมตัวเองว่าช่างรอบคอบดีแท้ แต่อะไรกันนี่!

คนขับรับไปแต่กล้วยหน้าขบรถเลยไป เอ๊ะ นี่ยังงัยกัน ข้าพเจ้าเรียกแท็กซี่คนที่สอง ความ
แทนการขู่แผนกระดาศให้ดู ข้าพเจ้าพยายาม ออกเสียง คำนี้ยังญี่ปุ่นซึ่งมีความหมาย
International House ยิ่งชาวรายนายคนขับรถดั่งภาษาญี่ปุ่นตอบมาดังนั้น แล้วยังขับรถหนีไป
จึงต้องรอนถึงผู้จัดการร้านค้าผู้ใจดีออกมาช่วยเจรจาให้จึงเป็นทีเรียบร้อย นายคนนมอวรมณ์
อยู่ไม่น้อย เขาขอให้ข้าพเจ้าต้องออกเสียงอย่างทีพูดกับคนรถให้ฟัง พอได้ยินข้าพเจ้าพูด
หัวเราะเสียงอหยาหยาทีเดียว แล้วยัง

“ก็คุณพูดภาษาญี่ปุ่นแบบฝรั่งพูดใครเขาจะรู้เรื่อง”

ข้าพเจ้าก็เถียงว่าพูดแบบไทยต่างหาก

แท็กซี่พาข้าพเจ้าเดินไปตามถนนหลายสาย ผ่านวัดในศาสนาชินโต ผ่านหอ
ญี่ปุ่นซึ่งเพ่งสร้างเมื่อไม่กี่ปีมานี้ ดูราวกับจำลองเอาหอเอฟเฟลด์แห่งปารีสมาไว้ แต่ความดั่ง
ย่อมด้อยกว่าหอเอฟเฟลด์เป็นธรรมดา ผู้คนชาวญี่ปุ่นส่วนมากแต่งกายแบบชาวตะวันตก โดย
แต่งกายชุดกิโมโนอันสวยงามแทบ จะไม่มีเหลือ วัฒนธรรมตะวันตก แม้เข้าครอบคลุมนชีวิต
เป็นอยู่ของชาวญี่ปุ่นอย่างเห็นชัด แต่ถึงกระนั้นก็ตามญี่ปุ่นก็ยังคงรักษาคิดปวัฒนธรรมของ
ไว้อย่างดีเลิศ ข้าพเจ้าจึงใคร่จะเรียกเมืองโตเกียวว่าเป็นเมืองที่ตะวันออกพบกับตะวันตก

Miss Fukuda ได้ต้อนรับข้าพเจ้าอย่างดีเช่นเคย International House เต็ม
ความสดชื่นรื่นรมย์ ส่วนที่อยู่โดยรอบตกแต่งเป็นเขาและมีแก่งน้ำเสียงปลาดึงเงินปลาทอง
กริมเยน สัมเป็นศูนย์กลางศึกษานานาชาติ

ห้องสมุดของ International House เต็มไปด้วยหนังสือเกี่ยวกับวัฒนธรรม
ต่าง ๆ รวมทั้งของไทยที่ข้าพเจ้าเคยส่งไปให้ Miss Fukuda ได้เชิญ Mr. Robert L.
ศาสตราจารย์ ทางวิชา บรรณารักษศาสตร์ จากสหรัฐอเมริกา มาร่วมรับประทานอาหาร
ด้วย Mr. Gitler เป็นผู้อำนวยการคนแรกและผู้จัดตั้งโรงเรียนนิชาบรรณารักษศาสตร์
มหาวิทยาลัยเคโอตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๔ ถึง ๒๔๙๙ เขากลับมาโตเกียวครั้งนเพื่อร่วม
ครบรอบ ๓๐ ปีของโรงเรียนนิชาบรรณารักษศาสตร์แห่งนี้ หลังจากนั้นก็จะกลับไป
อเมริกาตามเดิม จึงนับเป็นโชคดีของข้าพเจ้าที่ได้ได้ถามเรื่องราวการเรียนนิชาบรร
ศาสตราจารย์ในญี่ปุ่นต่อจากเมื่อคราวก่อนโน้น เพราะขณะนั้นเป็นเวลาปิดภาคเรียน และไม่
กับเจ้าหน้าที่คนอื่น ๆ ของโรงเรียนได้อีก

โรงเรียนนิชาบรรณารักษศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยเคโอ

(Japan Library School, Keio Gijuku University)

โรงเรียนนิชาบรรณารักษศาสตร์แห่งนิตงชนเมอปี พ.ศ. ๒๔๙๔ โดยได้รับความช่วยเหลือจากสมาคมห้องสมุดอเมริกันซึ่งเป็นผู้วางรากฐานและเริ่มกิจการให้ จุดประสงค์ก็เช่นเดียวกับโรงเรียนนิชาบรรณารักษศาสตร์ทั่วโลก คือตั้งเสริมอาชีพบรรณารักษ์โดยผลิตบัณฑิตที่ได้รับการศึกษาและอบรมในนิชาบรรณารักษศาสตร์ เพื่อไปทำงานในห้องสมุดทุกประเภท ญี่ปุ่น สมาคมห้องสมุดอเมริกันได้จัดตั้งคณะอาจารย์ซึ่งล้วนเป็นผู้ที่มีความสามารถ และประสบการณ์ในงานบรรณารักษศาสตร์มาแล้วไปทำการสอน นอกเหนือจาก Mr. Robert L. Gitler เป็นศาสตราจารย์จากโรงเรียนนิชาบรรณารักษศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัย Washington ซึ่งได้ช่วยเริ่มงานให้เป็นเวลาถึง ๕ ปีแล้ว ยังมีอาจารย์นิชาบรรณารักษศาสตร์อเมริกันคนอื่น ๆ ที่มาเป็นครูจากหลายคน เช่น Frances Neel Cheney, Bertha Frick และ Hannah Hunt คน

ในปีแรกที่เปิดสอนมีนิสิตจำนวน ๗๓ คน และดำเนินการโดยความช่วยเหลือในด้านเงินจากสหรัฐอเมริกา แต่ความช่วยเหลือสิ้นสุดลงเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๕ หลังจากนั้นมูลนิธิ Rockefeller ได้ช่วยอุดหนุนในด้านการเงินต่อไป และมหาวิทยาลัยเคโอก็ได้พยายามหาเงินเอง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๙ เป็นต้นไปก็สามารถดำเนินการเองได้ มูลนิธิ Rockefeller ให้ความช่วยเหลือในด้านการเงินเป็นครั้งที่ ๒ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐ ซึ่งช่วยให้โรงเรียนนิชาบรรณารักษศาสตร์แห่งนิตงชนเมอปีสามารถเชิญอาจารย์ชาวอเมริกันไปทำการสอนผลัดเปลี่ยนกันอีกหลายครั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๕ เป็นต้นมาทางโรงเรียนก็ได้รับบรรณารักษ์ชาวญี่ปุ่นเข้ามาแทนที่อเมริกันปีละ ๓ คน ดังนั้นในปัจจุบันนี้คณะอาจารย์เป็นชาวญี่ปุ่นทั้งสิ้น ผู้อำนวยการโรงเรียนนิชาบรรณารักษศาสตร์แห่งนิตงชนเมอปี ศาสตราจารย์ Takashi Hashimoto และผู้ช่วยผู้ทำการฝ่ายบริการคือนาย Takahisa Sawamoto

การสอนในเริ่มแรกใช้ภาษาอังกฤษล้วน ต้องมีล่ามชาวญี่ปุ่นทำหน้าที่แปล แต่ในการสอนใช้ภาษาญี่ปุ่น ผู้สมัครเข้าเรียนจะต้องจบชั้นปีที่ ๒ จากมหาวิทยาลัยเป็นอย่างน้อย และต้องเรียนประมาณ ๒ ปี จะต้องทำคะแนน ๖๔ หน่วยกิต จึงได้รับปริญญาตรี วิชาที่

๕๗๔ ๓ เรียนนิษิตต่อไป

๑. ห้องสมุด บรรณารักษ์ และสังคม

๒. การศึกษาผู้ใหญ่และห้องสมุด

๓. การจัดหมู่หนังสือและการทำบัตรรายการหนังสือญี่ปุ่น และหนังสือภาษา

ประเทศ

๔. บรรณานุกรมและบริการตอบคำถาม

๕. วัสดุภาษาญี่ปุ่นและภาษาจีน

๖. การเลือกหนังสือและบริการแนะนำหนังสือแก่ผู้อ่าน

วิชาให้เลือก

๑. โสตทัศนวัสดุและการให้บริการ

๒. ประวัติของหนังสือและห้องสมุด

๕๗๔ ๔ เรียนนิษิตต่อไป

๑. การจัดและบริกรงานห้องสมุด

๒. การจัดหมู่หนังสือและทำบัตรรายการหนังสือชั้นสูง

๓. บรรณานุกรมและบริการตอบคำถามชั้นสูง

๔. บริการห้องสมุดแก่เด็กและเด็กวัยรุ่น รวมทั้งวัสดุในการอ่าน

วิชาให้เลือก

๑. ห้องสมุดโรงเรียนและวิธีจัดดำเนินการ

๒. บริการห้องสมุดแก่เด็กและเด็กวัยรุ่นชั้นสูง วิธีเลือกทาน และหนังสือสำหรับเด็ก

๓. โสตทัศนวัสดุและการให้บริการ

๔. การขยายงานห้องสมุด บริการสำหรับท้องถิ่นชนบทและหมู่บ้าน และ

ห้องสมุดในท้องถิ่น

๕. ประวัติของหนังสือและห้องสมุด

๖. การศึกษาดำหรับบรรณารักษ์ โรงเรียนนิษิตบรรณารักษ์ศาสตร์และนิ

ผู้เรียนจบจากโรงเรียนนิษิตบรรณารักษ์ศาสตร์ต่างก็ไปทำงานในห้องสมุด

ประเทศญี่ปุ่น ปัญหาเรื่องงานห้องสมุดทำไม่ได้ยังไม่ มี เพราะจำนวนห้องสมุดมีมา

ภายในกรุงโตเกียวมีห้องสมุดประชาชนถึง ๔๓ แห่ง และยังมีห้องสมุดแห่งชาติ ห้องสมุด
 บุคคลที่เปิดให้คนทั่วไปใช้อีก ๓๐ แห่ง ส่วนห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีจำนวนอีกมาก ใน
 ประเทศญี่ปุ่นมีมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยรวมทั้งสิ้น ๒๕๐ แห่ง ซึ่งมีห้องสมุดรวมทั้งหมดประมาณ
 ๓๐๐ แห่ง ทั้งนี้ไม่นับห้องสมุดสาขาวิชา นอกจากนี้ยังมีห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดเฉพาะ
 เป็นจำนวนมาก โรงเรียนนิฮาบรณารักษศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยเคโอได้รับการรับรอง
 ในฐานะจาก Japan University Accrediting Association สืบมาจนเฟื่องฟูมาตามตรฐานการ
 วิชาการบรรณารักษศาสตร์เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๗ นี้เอง ถึงแม้ว่าจะมีมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย
 ๒๐ แห่งที่สอนนิฮาบรณารักษศาสตร์บางวิชาแก่นิสิต แต่ก็มีเพียง ๗ แห่งเท่านั้นที่ให้หน่วย
 การที่กำหนดไว้ สำหรับผู้ที่จะไปประกอบอาชีพบรรณารักษ์ตามกฎหมายห้องสมุดประชาชน
 ญี่ปุ่น การที่เป็นเช่นนี้เพราะญี่ปุ่นยังขาดอาจารย์ทางนิฮาบรณารักษศาสตร์อยู่มาก ใน
 ญี่ปุ่นมีอาจารย์นิฮาบรณารักษศาสตร์รวมทั้งประเทศเพียง ๑๔๕ คน และในจำนวนนี้เพียง
 ๓๐ คนเท่านั้นที่ดำรงตำแหน่งเป็นอาจารย์ประจำ โรงเรียนนิฮาบรณารักษศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัย
 เคโอมีอาจารย์ประจำเพียง ๕ คน และอาจารย์พิเศษ ๔ คน เท่านั้นเอง

ใครจะชอกช้ำได้ว่าเด็กน้อยเกี่ยวกับการศึกษาดำหรับบรรณารักษ์ของญี่ปุ่น
 เริ่มต้นแรกเริ่มก่อนตั้งโรงเรียนนิฮาบรณารักษศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยเคโอ ได้มีการสอน
 บรรณารักษศาสตร์โดยจัดเป็นวิชาที่เรียนในระดับชั้นๆ ในบางครั้งบางคราวนับตั้งแต่ปี พ.ศ.
 ๒๔๖๖ เป็นต้นมา ในปี พ.ศ. ๒๔๖๔ กระทรวงศึกษาธิการของญี่ปุ่นก็ได้จัดให้มีการอบรม
 บรรณารักษชน ผู้เข้าอบรมจะต้องจบชั้นปีที่ ๑๓ จากโรงเรียน และในปี พ.ศ. ๒๔๘๓-๒๔๘๔
 มีการอบรมบรรดาผู้นำนิฮาบรณารักษศาสตร์ของญี่ปุ่น Susan Akers แห่งโรงเรียน
 บรรณารักษศาสตร์ของมหาวิทยาลัย North Carolina หลังจากนั้นจึงได้มีการจัดตั้งโรงเรียน
 บรรณารักษศาสตร์ขึ้น ณ มหาวิทยาลัยเคโอ

สมุดประชาชนฮิบิยา (Hibiya Library)

เมื่อออกจาก International House ข้าพเจ้าก็มุ่งตรงไปชมห้องสมุดประชาชนฮิบิยา
 ในสวนสาธารณะฮิบิยา อันเป็นแหล่งใจกลางกรุงโตเกียว นับว่าตั้งอยู่ในที่ๆ เหมาะสม
 เพราะใกล้ ๆ กันนั้นมีบริษัทการค้า สำนักข่าว สถานทำการรัฐบาล นอกจากนี้ยังใกล้

สถานีรถไฟและสถานีรถไฟใต้ดิน มีรถประจำทางผ่านในระยะใกล้ ๆ กันนั้น และที่สำคัญที่สุดคือมีโรงเรียนตั้งอยู่ห่างจากห้องสมุดประมาณสัก ๒ กิโลเมตร ถึง ๓๐ โรงเรียนด้วยกัน

ห้องสมุดอียิป्यानัมประดัยอนหลังไปไกลตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๐ แต่เพิ่งมาสร้างใหม่ทันสมัยเป็นห้องสมุดอย่างแท้จริงและเปิดบริการแก่ประชาชน เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๐๐ นี้เอง อาคารห้องสมุดแห่งนี้สร้างเป็นรูปสามเหลี่ยมแปดกต มีห้องประชุมอยู่ห้องโถงที่ชั้นศึกษา ห้องดนตรี ห้องหนังสืออ้างอิง ห้องอ่านหนังสือมาใหม่และหนังสือห้องหนังสือสำหรับเด็ก ห้องอ่านหนังสือเฉพาะนักเรียน ห้องจ่ายรับหนังสือ ห้องอ่านหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ ที่แสดงนิทรรศการ ห้องหนังสือเกี่ยวกับโตเกียว นอกจากนี้ยังมีห้องเก็บหนังสือแสดงคอนเสิร์ต ห้องสำหรับใช้ในการสัมมนา และห้องสำหรับนักวิจัยโดยเฉพาะ ห้องสมุดประชาชนที่ทันสมัยที่สุดในเอเชีย

ห้องสมุดมีหนังสือภาษาญี่ปุ่นประมาณ ๓๕๐,๐๐๐ เล่ม และภาษาอังกฤษประมาณ ๑๐,๐๐๐ เล่ม การจัดหมู่หนังสือใช้ระบบ Nippon Decimal Classification และบัตรรายการกฎเกณฑ์ของ Nippon Cataloging Rules ห้องสมุดเปิดทำการในวันพฤหัสบดี และเปิด ๑๕ ของทุกเดือนเพื่อสำรวจหนังสือและจัดหนังสือกันใหม่ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย ห้องสมุดมีกำหนดเวลาเปิดไม่เหมือนกัน เช่นห้องอ่านหนังสือสำหรับผู้ใหญ่และนักเรียนเปิดตั้งแต่ ๑๐.๐๐ ถึง ๒๑.๐๐ น. ห้องสำหรับเด็กวันธรรมดา ๑๓.๐๐ น. - ๑๗.๐๐ น. วันอาทิตย์เปิดเวลา ๑๗.๐๐ น. เป็นต้น ห้องสมุดมีเจ้าหน้าที่ ๗๕ และคนทำงานชั่วคราวอีก ๒๐ คน เจ้าหน้าที่ในวิชาบรรณารักษศาสตร์มีจำนวน ๓๓ คน จากจำนวนคนทั้งหมด ห้องสมุดแบ่งงาน ๔ แผนกคือ

๑. แผนกธุรการ ได้แก่งานทั่วไป ทำบัญชีและสำรวจหนังสือ
๒. แผนกจัดเตรียม ทำหน้าที่จัดหมู่หนังสือ ทำบัตรรายการ ซ่อมหนังสือ
๓. แผนกบริการ รับผิดชอบการอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ในงานห้องสมุด จ่ายรับหนังสือ และบริการนอกสถานที่

๔. แผนกวัสดุ รับผิดชอบหนังสือเกี่ยวกับโตเกียว และอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา

ในด้านการให้บริการ ห้องสมุดอียิป्यानัมมีผู้มาใช้บริการเป็นจำนวนมาก ประมาณวันละ ๑๗๐๐ คน นักเรียนประมาณวันละ ๗๐๐ คน ห้องสมุดนี้ได้ให้ยืม

อันหนังสือเด็กให้ยืมได้ บริการที่น่าดูก็คือบริการสำหรับเด็ก ในห้องหนังสือสำหรับเด็ก หนังสือเด็กของญี่ปุ่นมากมายทั้งหนังสือภาพสำหรับเด็กและหนังสือสำหรับเด็กโต รวมทั้งสื่อการ์ตูน บริการสำหรับเด็กมีการฉายภาพยนตร์ เล่นทาน ดะครหุ่น และร้องเพลงร่วม และในขณะที่เด็กกำลังอ่านหนังสือหรือร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ในห้องเด็ก ผู้ปกครองของเด็ก (มักเป็นมารดา) ก็คอยนั่งคอยพิทักษ์ ในห้องนี้มีหนังสือต่าง ๆ ที่แม่บ้านควรจะต้องใจรักอ่านฆ่าเวลา นับเป็นบริการที่น่าชมมาก

บริการในด้านได้อรรถประโยชน์ ก็มีการฉายภาพยนตร์สำหรับคนเป็นหมู่คณะและให้ภาพยนตร์ สไลด์ ส่วนมากของผู้ยืมได้แก่โรงเรียน ต่อมามีผู้ปกครองและครู ต่อมามีผู้หญิง ต่อมามีคนหนุ่ม บริษัทการค้า นอกจากนั้นมีการจัดปฐกฐาและคอนเสิร์ตเป็นบางครั้ง ห้องยังมีบริการนอกสถานที่แก่คนที่อยู่เกาะห่างไกลออกไป โดยจัดส่งหนังสือไปให้ยืมโดยฝากไว้สถานที่ต่าง ๆ ที่เหมาะสมทำนอง Travelling Library

เมื่อชมห้องสมุดชิบยาเสร็จแล้วยังมีเวลาเหลืออีกเล็กน้อย ข้าพเจ้าจึงมีโอกาสดูไปชมสรรพสินค้ามิตสึโกชิ ซึ่งเป็นร้านใหญ่ที่สุดในโตเกียว มีรูปปั้นสีทองเป็นรูปปั้นผู้หญิงอยู่หน้า เป็นร้านที่มโหฬารชวนให้คิดถึงร้านโอแปรงตองส์ในปารีส มีของขายสารพัดตั้งแต่ผักผลไม้ อาหารกระป๋อง ลูกนัท ไปจนถึงเครื่องใช้เครื่องประดับ เสื้อผ้า ร่ม ฯลฯ ไล่ตามตาไปหมด เดินไม่ทันทั่วแต่ข้าไม่ยอมทำหน้าที่ต่อไป จึงต้องกลับที่พัก

สมุดแห่งชาติของญี่ปุ่น (National Diet Library)

ถ้าใครไปโตเกียวแล้วไม่ได้เข้าชมหอสมุดแห่งชาติของญี่ปุ่นก็นับว่าชีวิตขาดอะไรไปหนึ่ง เป็นความรู้สึกของข้าพเจ้ากล่าวจากประสบการณ์ที่เคยชมห้องสมุดนั้นมาแฉะครั้งหนึ่ง หอสมุดแห่งชาตินี้เพิ่งย้ายเข้าอาคารใหม่ก่อนหน้าที่ข้าพเจ้าไปชมไม่กี่วัน นายชูชิกุเจ้าหอสมุดแห่งชาติบอกว่าข้าพเจ้าเป็นบรรณารักษ์จากต่างประเทศคนที่ ๒ ที่ได้เข้าชม จึงมีความอยากเข้าชมมากขึ้น แม้ขณะนี้การจัดยังไม่เสร็จเรียบร้อยดี และยังไม่เปิดทำการก็ตาม

Miss Fukuda ได้นัดหมายการเข้าชมหอสมุดแห่งชาติของญี่ปุ่นให้ ดังนั้นเมื่อข้าพเจ้าไปเข้าในหอสมุดนั้นก็ได้รับการต้อนรับอย่างดีจากนายชูชิกุ ผู้ควบคุมแผนกหนังสือภาษา

ตะวันตก นายชูชุกได้กรุณาพาชมและตอบข้อซักถามของข้าพเจ้าได้อย่างคล่องแคล่ว
ยังได้มอบเอกสารและแบบแปลนห้องต่าง ๆ ในหอสมุดนั้นให้อีก ๑ ชุด

นายชูชุกเล่าว่าเมื่อรัฐบาลญี่ปุ่นได้มีการกำหนดที่จะสร้างอาคารหอสมุดแห่งชาติ
ใหม่ในปี พ.ศ. ๒๔๙๖ ในปลายปีนั้นเองก็ได้จัดให้มีการประกวดแบบแปลนการก่อสร้างถัด
อันเป็นศูนย์กลางการศึกษาคนควาวิจัยของชาติแห่งนี้ขึ้น ได้มีสถาปนิกตั้งแบบแปลนเข้าประ
หลายราย ปรากฏว่าผู้ชนะเลิศซึ่งเสนอแบบแปลนที่ดีสุดคือสถาปนิก Makoto Tanaka และ
แบบแปลนของเขาจึงได้รับการนำมาก่อสร้างเป็นอาคาร ๘ ชั้น ทันสมัยถูกแบบแผนอาคาร
สมุดที่แท้จริงสามารถจุหนังสือได้ถึง ๔,๕๐๐,๐๐๐ เล่ม

หอสมุดแห่งชาติของญี่ปุ่นได้รับอิทธิพลจากสหรัฐอเมริกาเป็นอันมาก
บรรณารักษ์ชาวอเมริกันได้มาช่วยเริ่มต้นวางรากฐานกิจการให้เมื่อหลังสงครามโลกครั้งที่
๒ เอง กฎหมายหอสมุดแห่งชาติประกาศใช้เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๓ โดยมี Mr. V.
W. Olapp ผู้ช่วยบรรณารักษ์หอสมุดรัฐสภาอเมริกันในขณะนั้น และ Mr. Charles H. B.
ซึ่งเป็นนายกสมาคมห้องสมุดอเมริกันในขณะนั้นเป็นผู้ร่างให้ หลังจากทีหอสมุดแห่งชาติ
ญี่ปุ่นได้เปิดใช้เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๔๙๓ แล้ว Mr. Robert B. Downs ผู้อำนวยการหอ
มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดก็ยังได้มาทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้อีก

หอสมุดแห่งชาติญี่ปุ่นประกอบด้วยหอสมุดกลางและห้องสมุดสาขา ๓๓ แห่ง
หนาทงหมดในหอสมุดรวมทงห้องสมุดสาขามีจำนวน ๑๓๗๗ คน บรรณารักษ์หอ
ชาติควบคุมงานทงในหอสมุดและสาขาทง ๓๓ แห่ง ดำริ้งงานของหอสมุดแห่งชาติได้แบ
ออกเป็น ๗ แผนกใหญ่ คือ

๑. แผนกอำนาจการทวไป
๒. แผนกบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าเกี่ยวกับกฎหมาย
๓. แผนกจัดหาหนังสือ
๔. แผนกจัดหมู่หนังสือทำบัตรรายการและเตรียมหนังสือออก
๕. แผนกบริการตอบคำถาม
๖. แผนกให้ยืมหนังสือระหว่างห้องสมุด
๗. แผนกอาคารและที่ดิน

ผลงานที่เด่น ๆ ของหอสมุดแห่งชาติญี่ปุ่นมีดังต่อไปนี้

๑. บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าแก่สมาชิกสภา หอสมุดสถาบันการศึกษา
ทั่วทั้งในประเทศและต่างประเทศ
๒. จัดทำดัชนีบัตรหนังสือทั้งหมดที่เป็นภาษาต่างประเทศที่มีอยู่ในหอสมุดแห่งชาติ
สมุดมหาวิทยาลัยและหอสมุดประชาชนใหญ่ ๆ ในญี่ปุ่น
๓. จัดพิมพ์บัตรรายการสำหรับหนังสือภาษาญี่ปุ่นออกจำหน่ายแก่หอสมุดต่าง ๆ
๔. จัดทำบรรณานุกรมออกเผยแพร่ เช่น Current List เป็นรายชื่อหนังสือราย
สัปดาห์ของหอสมุดแห่งชาติได้รับ Japanese National Bibliography ออกเป็นรายปี และ
Japanese Periodicals Index เป็นต้น

หอสมุดยังเป็นศูนย์กลางเก็บรักษาสิ่งพิมพ์ของหน่วยต่าง ๆ ขององค์การสหประชา
ชาติด้วย จำนวนหนังสือทั้งต้นในหอสมุดแห่งชาติญี่ปุ่นถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๔ มีจำนวน
ห้าล้านเล่ม นับรวมทั้งในหอสมุดสาขาทั้งหมด เฉพาะในอาคารหอสมุดแห่งชาติมี
ล้าน ๒ ล้านเล่ม

สิ่งที่ชาวเขาชอบมากที่สุดเกี่ยวกับหอสมุดแห่งชาติของญี่ปุ่นมีอยู่ ๒ อย่าง อย่างแรก
คือ ทัศนคติของอาคารแห่งใหม่ว่า "Truth makes us Free" ซึ่งเป็นข้อความที่มีอยู่ในกฎหมาย
ของหอสมุดแห่งชาติของญี่ปุ่น มีความหมายว่าข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ได้รับการอ่านหนังสือทำให้
ความคิดอย่างอิสระ ซึ่งก็เป็นหลักการของประเทศที่ปกครองด้วยระบบประชาธิปไตยนั่นเอง
อย่างที่สองคือกฎหมายลิขสิทธิ์เกี่ยวกับสิ่งพิมพ์และวัสดุในการอ่านอื่น ๆ ของญี่ปุ่นกำหนดว่า
หอสมุดสามารถยืมสิ่งพิมพ์เป็นชุด ไม้ตเพลง แผนที่ วัสดุซึ่งผลิตโดยกรรมวิธีของการถ่ายภาพ
แผ่นเสียง และวัสดุซึ่งเกิดการเครื่องที่ทำให้เกิดเสียง วัสดุนอกจากที่กล่าวข้างต้นที่ผลิต
ในรูปแบบของเอกสารหรือแผ่นหนังโดยวิธีพิมพ์ หรือโดยเครื่องถ่ายภาพ หรือโดยใช้เคมีภัณฑ์
ในประเทศญี่ปุ่นจะต้องส่งให้หอสมุดแห่งชาติดังต่อไปนี้

สิ่งพิมพ์หรือวัสดุการอ่านอื่น ๆ ซึ่งหน่วยราชการเป็นผู้พิมพ์ให้ส่งให้หอสมุดแห่งชาติ
๕๐๐ เล่ม หรือมากกว่านั้นหอสมุดจะจัดหนังสือ ๓๐ เล่ม จากจำนวนนั้นไว้ให้ใช้ทันที
ถ้าสิ่งพิมพ์นั้น ๆ
เกินไว้แต่เปลี่ยนกับสิ่งพิมพ์ของหน่วยราชการของประเทศอื่น ๆ ถ้าสิ่งพิมพ์นั้น ๆ
มีจำนวนน้อยกว่า ๕๐๐ เล่ม จะต้องส่งให้แก่หอสมุดแห่งชาติ ๓๐ เล่ม สิ่งพิมพ์อื่น ๆ ของ

เอกชนจะต้องตั้งเดิมที่อยู่ในสภาพที่ดีให้หอดสมุดแห่งชาติ ๑ เดิม หอดสมุดจะให้เงินค้ำประกันตามราคาทุนที่พิมพ์ ถ้าผู้ใดจัดพิมพ์หนังสือแล้วไม่จัดตั้งให้หอดสมุดแห่งชาติจะต้องเสียค่าปรับ ๕ เท่าของราคาขายปลีกหนังสือเล่มนั้น ๆ

การดำเนินงานหอดสมุดในญี่ปุ่นของข้าพเจ้าจบลงด้วยรายการอาหารค่ำที่ Inter House โดย Miss Fukuda ได้เชิญบรรณารักษ์ชาวญี่ปุ่นหลายคนมาร่วมรับประทานอาหารด้วยกัน ได้เปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าซักถามกิจการหอดสมุดในประเทศญี่ปุ่นได้อย่างเต็มที่ ความกรุณาอย่างยิ่งของ Miss Fukuda ซึ่งข้าพเจ้าไม่ลืมเลย

การปฏิบัติตัวและบริโภคอาหารเพื่อความวัฒนาอายุ

๑. รับประทานอาหารที่ให้กำลังความร้อนแต่น้อย (Low Calories diet)
๒. บริโภคอาหารที่มีธาตุไขมันแต่น้อย (Low Cholesterol diet)
๓. อาหารจำพวกมาจากสัตว์ คือ เนื้อ ปลา ไข่ (Protein) อย่าให้มากเกินไป
๔. อาหารจำพวกวิตามินให้มาก ๆ
๕. บริโภคอาหารที่เป็นผัก ผลไม้ เมล็ดพืช อย่าเคี้ยว วิตามินจะหมดไป ร้อน ให้ดื่มเพียงเดือดครั้งเดียว หรือพออ่อน ถ้าผักที่เหนียวควรสับหรือทุบเสียบ้าง ข้าวอย่าขัดเมล็ด หรือขอมจนขาว เพื่อให้วิตามิน เอ บี ซี ยังอยู่
๖. ต้องรักษาความสะอาดภายใน กล่าวคืออย่าให้ท้องผูกได้เลย
๗. ประพฤติดิริยาบทให้ตรงต่อเวลา

จากหนังสือ อายุวัฒนะด้วยอาหาร
ของ พล. ต. พระยาวิบูลย์อายุรเวท

TOKYO: WHERE EAST MEETS WEST

by Su'hilak Ambhanwong

From Hong Kong I proceeded to Tokyo. Mrs. Keiko Matsuo of the Asia Foundation met me at the airport and drove me to Daiji Hotel where I was going to during my sojourn in Tokyo. I learned from Miss Yamamoto's letter sent through Matsuo that a tentative schedule of my visits to libraries in Tokyo would be arranged. Miss Naomi Fukuda, a good friend of mine and the librarian of the International House.

On the next day, just before the appointment, I had a little to do some window shopping along Ginza Street, the shopping center of Tokyo. The big department stores such as Matsusakaya and Matsuya which I once visited on my previous trip looked just the same. Even before the opening time at 10.00 a.m., the front part of the store was already crowded with waiting customers who rushed in as soon as the doors opened as if a big sale was taking place inside very day. The merchandises in the store were displayed in a very spectacular manner. All of them were locally made!

From the department stores I took a taxi to the International House, passing the way the Shinto Shrines and Japan Tower. It was a pity, I think, to see that Japanese people are dressed in Western style clothes instead of the fabulous, colorful kimonos. Despite the fact that the Western civilization has an obvious influence on the Japanese way of living, countless Japanese characteristics remain to be seen in many things. This is the reason why I would like to regard Tokyo as a city where East meets West.

I received a very warm welcome from Miss Fukuda at the International House. Her library contains a richly collection of books on various international aspects including some books on Thailand.

Along with Mr. Robert L. Gitler, professor of library Science from United States whom I had met before on my other trip to Japan, I was invited to lunch by Miss Fukuda. Mr. Gitler is the founder of Japan Library school at Keio University. He also conducted courses in Library Science in that School between 1951 and 1952. He returned to Japan just for the celebration of the 10th anniversary of the founding of the School, thus make it possible for me to have the chance to learn more from him about the School.

Japan Library School, Keio Gijuku University

Japan Library School was founded in 1951 under the auspices of American Library Association. At the beginning most courses were conducted by American professors of Library Science. The School started with 71 students. A grant from the Rockefeller Foundation made it possible for the Library School to employ a bigger American teaching staff. Each year, an American professor was replaced by a well-qualified Japanese instructor. At the present time all the faculty members are Japanese.

To enter Japan Library School, at least a diploma equivalent to the first year of college is required and it takes two years to earn a Bachelor's Degree with 60 credit hours. Graduates from the School have been employed in libraries all over the country. There is still a good prospect for more graduates of the School, since there are a great number of libraries in Japan. Japan Library School at Keio University is the only professional school for librarians accredited by the Japan University Accreditation Association, despite the fact that several colleges and universities now offer similar courses.

It should be noted here also that before Japan Library School of Keio University came into existence, short courses in Library Science were initiated in Japan 1913. The Ministry of Education sponsored a workshop for librarians in 1921, and 1930-1951 institutes for educational leaders in library science were organized by Akers of the University of North Carolina Library School.

Hibiya Library

This is a public library situated in Hibiya Park. It is well-located and accessible, with 10 schools in the neighborhood.

Its history goes back to 1907, but it was recently moved in a new and functioned building, where it continued its services to the public in 1957. This is the most up-to-date public library in Japan, consisting of 350,000 books. Nippon Decimal Classification and Nippon Cataloging rules have been adopted for cataloging the collection.

The Library has been organized into 4 divisions namely: General Affairs ; Preparation Section ; Service Section ; and Materials Section.

Services are offered to both adult and children. There is a special room equipped with books for mothers. While waiting for their children participating in the activities, the mothers can browse through the collection.

The audio-visual services are rendered to the public as well. Lectures and concerts are held occasionally. Travelling library has been sent to those living away islands.

After my visit to Hibiya Library, I did some shopping at Mitsu Goshi, the department store in Tokyo. Its size reminded me of Au Printemps in Paris.

The National Diet Library

If you were in Tokyo and did not visit the National Diet Library you

really missed somethings. Since the Library has just moved in its new building, it is well worth visiting.

Mr. Suzuki kindly took me around the Library and gave me brochure containing facts about the Library. He told me that when it was decided that a new National Diet Library building was to be constructed, a public competition for the design of the building was held at the end of 1953, and architect Makoto Takana and his associated won the first prize. The building comprises 5 floors with the capacity of storing 4,500,000 books.

The National Diet Library is considerably influenced by American system of library. This is due to the fact that American librarians have been from the very start assisting in its planning. The library was open to the public for the first time on June 5, 1948. Its operation comprises a Central Library and 33 branches. The total staff numbers 1177.

There are 7 divisions in the library namely: Administrative Division, Research and Legislative Reference Department, Acquisitions Division, Processing Division, Reference Division, Division for Interlibrary Services, and Building and Grounds Division.

Some outstanding services of the library are:

1. Reference services rendered to the National Diet members, libraries, educational institutions and individuals in Japan and other countries.
2. A union catalog of foreign books existing in the National Diet Library, university and public libraries in Japan.
3. Sale of printed catalog cards for Japanese books.
4. Publications of bibliographies e.g. Current List; Japanese National Bibliography; Japanese Periodical Index.

It is also a depository library for the United Nation publications. The book collection of the National Diet Library and its branches numbers five millions.

On this visit to the National Diet Library, two things attracted my interest particular. First, the slogan engraved on the library building "Truth makes us free," seemed to me to interpret so well the free thought of the people in a democratic

y. Second, the fact that the National Diet Library Law has proved to be very

My observation tour of libraries in Japan concluded with a dinner at the National House arranged for me by Miss Fukuda to meet other Japanese librarians. I was very kind and thoughtful of her, and I was very grateful.

จ. ช่างปกไทย

๒๒ ซอยตากสิน ๒ ถนนตากสิน ขนบุรี

 ๖๒๑๘

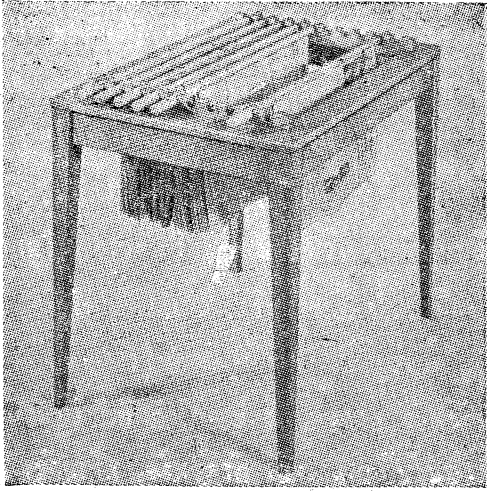
รับทำหนังสือ ปกแข็ง เค้นทอง สมุดบัญชี ซ่อมปก
หนังสือเก่า ด้วยช่างไทยที่ชำนาญงาน มีมือประณีต

ราคาเยา

ท่านจะไม่ผิดหวัง ถ้าท่านให้ จ. ช่างปกไทย

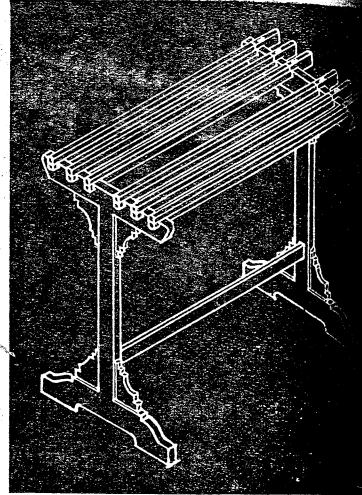
ทำปกหนังสือให้ห้องสมุดของท่าน

โต๊ะวางหนังสือพิมพ์

แบบนอก

ราคา ๕๕๐ บาท

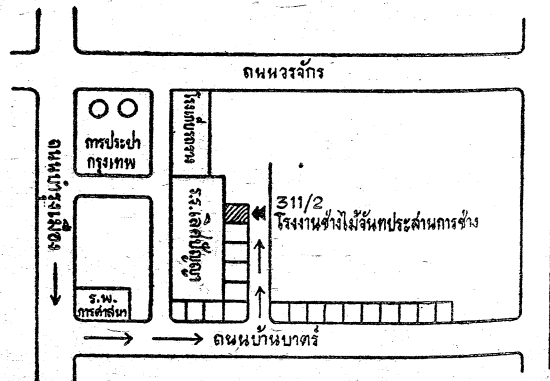
แบบโรงงานประดิษฐ์ขึ้น

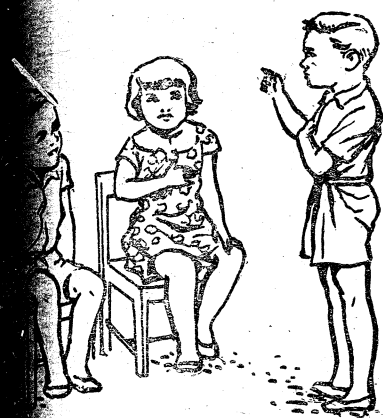
ราคา ๓๐๐ บาท

ทั้งสองรายการ เป็นราคารวมทั้งค่าหีบห่อ—ค่าส่งถึงมือท่านจนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว
ขอเรียนเพิ่มเติมว่า เฉพาะไม้ทึบหนังสือพิมพ์นั้น ทำปราณีตเรียบร้อยและทึบหนังสือ
ให้อยู่ได้ด้วยวิธีล็อกด้วยกลอนตามแบบของนอก ซึ่งเป็นวิธีที่หายากและกินแรงงานมาก ทำให้
ได้มาตรฐาน—กระดัดเหมาะที่จะจัดหรือวางไว้ ณ มุมใดมุมหนึ่งของห้อง และจะทำให้
ของท่านเป็นระเบียบ ดูสวยงามสะอาดตายิ่งขึ้น

โรงงานช่างไม้ จันทประดานการช่าง

๓๑๑/๒ ถนนบ้านบาตร พระนคร

ความฝันของ ชัมสุติง

ดัดแปลงจากนิยายพื้นเมืองยุโรปโดย

ลมูล รัตตากร

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายหนุ่มรูปงามคนหนึ่ง ชื่อชัมสุติง เขาเป็นเด็กกำพร้าพ่อ
 ยี่สิบแต่เขายังเด็ก ๆ อยู่ ลูกของเขาจึงเอามาเลี้ยงไว้ ลูกของชัมสุติง ชื่อตาเตะ เป็น
 กระจก ชยันขันแข็งในการงานมาก แต่ชอบดื่มสุราเป็นนิจ ทั้ง ๆ ที่คำสอนอิสลามได้ห้าม
 อย่างเคร่งครัด ตาเตะก็มีเชื้อพั่ง ทุกครั้งที่ดื่มมักจะให้หลานชายกำพร้าของแกจับด้วย
 เมื่อตาเตะตายลงด้วยโรคพิษสุรา ชัมสุติงจึงรับเลี้ยงดื่มสุราได้ด้วย และมักแอบดื่มเสมอ
 ในหมู่บ้านสระบารังพากันอ่อนน้อมให้เขาเล็กคิม เพราะอิสลามมีชนที่ดื้อมดเว้นการดื่ม
 แต่เขาก็ไม่สามารรถบังคับใจได้ เขาทำงานทุกชนิด ทั้งรับจ้างล้างเรือ หาปลา ชนแห
 ลม้ายังบ้านชาวประมงในแถบนั้น แต่เงินที่เขาได้มาก็ไม่มากนัก แถมใช้ซื้อสุราก็หมด
 ของชัมสุติงจึงไม่ร่ำรวยนักและยากจน แต่เขาก็มีความสุขไปตามประสาของเขา

ชัมสุติงชอบเล่นดนตรีมาก เขามีปี่ชวาอยู่อันหนึ่ง เขาฝึกฝนจนเป่าปี่น้อยนัยด้วย
 เพราะมาก เสียงปี่ของชัมสุติงในยามเดือนเพ็ญ เป็นที่รู้จักของคนในหมู่บ้านสระบารังทุก
 เรื่องที่คนในหมู่บ้านนั้นพากันแปลกใจอีกอย่างหนึ่งคือ ชัมสุติงไม่เคยข้องแวะกับผู้หญิงคน
 ใด ทั้ง ๆ ที่หญิงสาวในหมู่บ้านนั้นงามหาที่ชมได้ ตากังามดังชัด คิ้วโก่งรับกับตา ใบ
 อกไซ้ ผุดผ่องดี ผิวเนื้อดั่งสี หรือไม่ว่าก่อนข้างชาวไปเลย แต่ชัมสุติงกลับคิดอยู่แต่
 ฝั่งสาวเหล่านั้น ไม่มีใครงามเท่าแม่น้าตานีของเขาเลย ทุก ๆ คืน ในยามดึกถึงดึกเขาจะ
 นึกแม่น้าตานี พลงร้องเพลงที่เขาแต่งขึ้นเอง เนื้อเพลงล้วนพรรณนาถึงความงามของแม่น้า
 ซึ่งทำให้เขาหลงใหลยิ่งกว่าความงามของหญิงใด ๆ

คืนวันหนึ่ง หลังจากทุก ๆ คนในหมู่บ้านนั้น หลับสนิทแล้ว ชัมดุดึงก็ขึ้น
 แม่น้ำตานี เขารับจ้างชาวประมงเฝ้าแห คืนนั้นเขาค้มเข้าไปมากกว่าปกติ ในขณะที่เขา
 เป่าปี่สลับกับเพลงที่เขาแต่งขึ้นเองอยู่นั้น เขาเห็นศีรษะหนึ่งโผล่ขึ้นมาจากผิวน้ำ ผมหงอก
 อยู่โดยรอบ แล้วผิวด้านเงินเรือ ๆ ก็ปรากฏขึ้นพร้อมกับมีมังกูฏเพชรประดับอยู่บนศีรษะ
 นั้น โผล่ขึ้นมาดูขึ้น ๆ ผู้นั้นคือ พระสัมพุทธเจ้ามาประจำทองนา นันเอง

“ชัมดุดึง” พระสัมพุทธเจ้าขึ้นด้วยเสียงดังราวกับฟ้าร้อง “ข้าได้ยินเพลงที่
 และเสียงปี่ที่เด่นไพเราะของเจ้ามานานแล้ว ข้าและลูกสาวของข้าพอใจมาก ข้าอยากให้
 ที่เจ้าช่วยให้พวกเรารื่นเริงบันเทิงใจ เมื่อข้าจากเจ้าไปแล้ว เจ้าจงเหวี่ยงแหลงในแม่น้ำ
 ของเจ้าก็จะติดรางวัลที่ข้าจะให้เจ้าขึ้นมา แต่ข้าใครจะขอของเจ้าต้องประการคือขอให้เจ้า
 ดูราดงแตนต่อไป และประการที่สอง เมื่อเจ้ามีศีรษะแล้ว เจ้าจงไปเยี่ยมพวกเราน้ำ

เสียงนั้นค่อย ๆ จางหายไป ร่างนั้นก็ค่อย ๆ จมลงไปในแม่น้ำอีกครึ่งหนึ่ง
 คิดว่า คงจะเพราะเขาเมาสุราเข้าไปมากเกินไป จึงทำให้ตาฝาดไปได้ เขาสับศีรษะ
 ครึ่งให้หายมัน ใจนึกเขาคงไม่เขาคง เขาตกลงใจจะลงเสียงดู เขาเหวี่ยงแหลงไปใน
 ครุฑหนึ่งจึงค่อย ๆ ดึงแหขึ้นมา แหหนักองเพราะติดหีบไม้ขึ้นมาด้วย ชัมดุดึงค่อย ๆ แฉ
 ดูอย่างขลาด ๆ เขาเห็นเพชรพลอยและทองคำในหีบนั้นมากมาย ต้องประกายงูบ
 มหัทธจรรย์ หามิได้ เขามิได้ฝันไปเลย พยานอยู่ตรงหน้าของเขา ต้องประกายงูบมระยัย
 ดันบดุนให้เขาแน่ใจยิ่งขึ้นว่า สิ่งที่เขาเห็นและได้ยินไปเมื่อสักครุนั้นเป็นความจริงทุกประการ

เขายกหีบไม้ขึ้นมาแบกเข้าไปในเมือง แล้วตั้งตัวเป็นพ่อค้าเพชร เขา
 ดูราดงแตนมา ใคร ๆ ก็มาซื้อเพชรที่เขาถ่มนึ่ง เด็ก ๆ ก็มาลองต่างหูและเข็มกลัด
 เด็กหนุ่ม ๆ ก็มาซื้อเป็นกำไลแก่เด็กสาว ๆ เขากลายเป็นผู้มั่งคั่งไปแล้ว ตอนนั้นใคร ๆ
 จะแต่งงานกับเขา เด็กสาวก็พยายามชะม้ายชยตาให้เขา เด็กหนุ่ม ๆ ต่างพาน้องสาว
 มาแนะนำให้ชัมดุดึงรู้จัก ชายชราที่พาบรรดาลูกสาวมาหา “ทุก ๆ คนสวดยทงน”
 ตัวเอง “แต่ตานี แม่น้ำน้อยของข้าก็ยังสวดยกว่าทุก ๆ คนอยู่นั่นเอง”

พอถึงเวลาดาลงคืน เขาก็ยังไปดูฝั่งน้ำเสมอมา เขาเป่าปี่อย่างร่าเริง และ
 สลับกันไปเช่นเดียวกับแต่ก่อน เมื่อใดที่เดือนเต็มดวง เขาก็จะโยนเพชรน้ำงามลงไปใน

ของกำนัดแก่แม่^๕ และยังมีองค์ด้วยความพอใจในขณะที่เพชรต้องประกายอูบงาม
หายไปใต้ม่านนั้น

ในปีต่อปีต่อมา^๕ เขาก็คายเพชรพลอยเหล่านั้นหมด และมีเงินมากมาย เขาก็ซื้
สิ่งไปซื้อเพชรจากต่างประเทศเพิ่มเติม ยิ่งไปไกลเท่าใด ก็ยิ่งพบเห็นสิ่งประหลาด
ทำน^๕ ในที่สุดเขาก็มุ่งหน้ากลับบ้าน พร้อมกับมีสินค้าใหม่ ๆ อยู่เต็มหีบไม้ ในขณะที่
เขากำลังลงข้ามทะเลจีน และขณะที่ชัมสุติงกำลังเป่าปี่อยู่บนดาดฟ้าอย่างมีความสุขนั้น
เรือก็หยุดนิ่งลงอย่างกะทันหันราวกับไปเกยหินโสโครก แต่ว่าในระยะร้อยกิโลเมตร
ราวกับความหินโสโครกเลย แต่เรือก็ยังหยุดนิ่งราวกับถูกตรึง

กลาดีเรือลงความเห็นเป็นเสียงเดียวกันว่า “พระสมุทรวรนั้นเอง คงมีใครที่อยู่บนเรือ
ระงัดต้องการตัว ถ้าเราไม่โยนคน ๆ นั้นลงไปให้ พระองค์คงจะจมเรือของเราเสีย
นี่” แต่กลาดีเหล่านั้นก็ไม่อาจจะทราบได้ว่าคน ๆ นั้นคือใคร

ดังนั้นจึงมีการจับไม้ดินไม้ยวกันขึ้น ใครจับไม้ยาวก็อยู่บนเรือต่อไปได้ ใครจับ
ไม้สั้นก็โยนลงทะเลจีนไป และชัมสุติงก็จับไม้สั้นนั้นได้

“ถูกต้องแล้ว” เขาเอ่ยขึ้น “ข้ารู้แล้วว่า พระสมุทรวรต้องการข้าจริง ๆ ด้วย” เขา
คว้าด้วยมือข้างหนึ่ง อุมหีบไว้ด้วยมืออีกข้างหนึ่ง แล้วกระโดดลงทะเลไป เขาก็ถึงลง
หายไปในทะเลลึกครานั้น เรือจึงเคลื่อนที่เด่นต่อไปได้ตามปรกติ

ชัมสุติงจึงลงไปยังนกระทั่งถึงก้นทะเล มีแสงสลัว ๆ ดีเขียว ล่วงพอที่จะทำให้
ประสาทใหญ่ตรงหน้าเขา ปราสาทนั้นสร้างด้วยไม้จากเรือที่จมมานานเอง ชัมสุติงจึงเดิน
ในประสาทหลังนั้น ที่นั่นเขาก็พบพระสมุทรวร

“กว่าจะมาได้ช้านานเหลือเกินนะชัมสุติง พ่อลูกชายของข้า” พระสมุทรวรกล่าวขึ้น
ชาก็ได้ตัวลูกชายของข้ามาจนได้”

“จงอย่าให้ข้าเกิด พระสมุทรวรผู้ยิ่งใหญ่” ชัมสุติงกล่าวตอบอย่างอ่อนน้อม “ข้า
จะอยู่นายอยู่ตลอดเวลา จนลืมสัญญาที่ให้ไว้เสียสิ้น”

“ข้าจะอย่าให้เจ้า” พระสมุทรวรกล่าว “แต่เจ้าจะต้องเป่าปี่ให้ข้าฟังดึกเพลงหนึ่งนะ”

ดังนั้นซัมดิงจึงหยิบปี่ชวาคุซุซามา และเป่าด้วยความเต็มใจยิ่ง เขาไม่เคยได้ไพเราะสุดซึ้งเช่นมาก่อนเลย เสียงของเขาก็ไพเราะซึ้งและร่าเริงระคนกัน ไม่เคยมีใครเขาจะร้องเพลงยกย่องแม่น้ำ และน่านน้ำอื่น ๆ ได้ไพเราะเท่าครั้งนี้ พระสมุทรวรุดก็พอเฝ้าพระองค์ออกไปนอกปราสาท และเดินร้องเงี้ยวจังหวะต่าง ๆ อยู่ทันทะเลนั้น เต้นเร็วและจนกระทั่งทำให้เกิดพายุใหญ่ในสามวันต่อมา และทำให้คลื่นใหญ่พัดพัดไปจนถึงฝั่งของญี่ปุ่นในสัปดาห์ต่อมา

เมื่อพระสมุทรวรุดเห็นเหนื่อยแล้ว จึงลงนั่งพัก “ข้าพเจ้าใจเจ้ามากจนอยากไ้แต่งงานกับลูกสาวคนใดคนหนึ่ง ในสามสิบคนของข้า” พระองค์กล่าว “ด้วย ๆ ทุกคนก็เชื่อว่าเจ้าคงจะเลือกให้ถูกใจเจ้าได้สักคน”

ซัมดิงยิ้มแล้วตอบว่า “พระองค์ก็ทราบถึงเนื้อเพลงของข้าแล้วว่า ไม่มีผู้ใดเลยที่จะด้วยเท่ากับแม่น้าน้อย ๆ ของข้า”

“โอเออะ” พระสมุทรวรุดตอบ “เจ้าคงมาคนเดียวหน่อยก็แล้วกัน”

ดังนั้น ไม่ช้าก็มาถึงงานเดินเรียงกันออกมาเป็นแถว ผ่านหน้าเขาไป คนที่จะด้วยกว่าคนแรกเรื่อย ๆ ไป แต่ซัมดิงก็มิได้คิดต้องใจใครเลย แต่พอถึงคนนั้นเอง หัวใจของซัมดิงก็พองโตคับอก เขาผลุดลุกขยิบ แล้วก้าวเข้าไปใกล้ ยมดเบองหน้าของนาง

“ข้าแต่พระสมุทรวร” เขาพึมพำ “แน่อนกนที่สุดแล้ว ขิดาองค์เล็กของพระองค์ราวกับแม่น้าน้อย ๆ ของข้าทีเดียว”

“แม่น้าของเจ้าชื่ออะไรนะ” พระสมุทรวรถาม

“ตานี” ซัมดิงตอบ

“นั่นแหละชื่อของหญิงสาวคนนั้นละ” พระสมุทรวรกล่าว “นางเป็นลูกสาวคนหนึ่งของข้า และเป็นลูกสาวคนที่สวยที่สุดของข้า”

พระองค์วางมือของซัมดิงลงบนมือของขิดาของพระองค์ ต่างก็ยิ้มให้กันที่เขากำลังได้เห็นนางสาวสวยคอยที่เขาโยนลงสู่แม่น้า เมื่อต้องมานเอง

“มานักนเถอะ” นางชวน และพาเขาไปยังห้องหนึ่ง ซึ่งเก็บบรรดาเพชรพลอยของชัมดิงโยนลงมาให้กับผู้เป็นทรักของเขาได้

แล้วคนทั้งสองก็แต่งงานกัน ในวันแต่งงานก็มีการเลี้ยงใหญ่ ชัมดิงเป่าปี่ พระตันรองเง้ง ฝูงปลาวัวมาจากที่ไกลๆ นั้บตีบๆ ก็โตเมตร เพื่อมาชมงานอันมหิพารน

หลังจากการแต่งงานแล้ว ต้องหนุ่มสาวก็ปลื้กตัวเข้าไปในห้องอย่างมีความสุข นางก็ถามยาอกว่า “เธอจะไม่ลืมข้าแน่นอน ชัมดิงของข้า” “เธอจะเป่าปี่ชวาและให้ข้าฟังอีกต่อไปหรือไม่หนอ”

“แน่นอนทรัก” เขาตอบ “ข้าจะลืมนางได้อย่างไรกัน ข้าจะลืมร้องเพลงให้นางฟังไรกัน” แล้วทั้งสองก็นอนหลับไป

ถึงเวลาเที่ยงคืน ชัมดิงพลิกเท้าของเขาดมผัดกับเท้าของเจ้าสาว เท้านั้นเย็นเฉียบกับนาในหน้าหนาว เมื่อดมผัดกับความเย็นเฉียบเช่นนั้น เขาก็ตกใจตื่น พบว่าขณะนั้นเขาอยู่ริมแม่น้ำตาน นอนอยู่บนพนักเย็นเยือก ปชวาของเขาวางอยู่ข้างๆ ตัว เท้าชวาของเขานอนเย็นเฉียบ เบื้องบน พระจันทร์ส่องแสงสว่างเป็นนวลโย และด้วยแสงจันทร์ฉายให้เห็นเนื้อผ้าของเขายังคงขาดกระรุ่งกระริ่งอย่างเก่า และเนื่องจากเขารูสึกหิวโหย เขาได้ว่าขณะนั้นเขายังยากจนอยู่เช่นเดิมตนเอง

กฎอน เมลิบประการ

๑. จงหายใจจากาศบริสุทธิ
๒. จงอยู่ในแสงแดดให้มาก
๓. จงบริหารร่างกายทุกวัน
๔. จงมีการพักผ่อนอย่างเพียงพอ
๕. จงกินและดื่มเพื่อสุขภาพ
๖. จงรักษาทรุดทรงให้ได้บุคคลิกลักษณะ
๗. จงเป็นคนสะอาด
๘. จงแต่งกายโดยถูกหลักอนามัย
๙. จงมีการหยุดพักหย่อนอารมณ์ให้เพียงพอ
๑๐. จงระวังรักษาสุขภาพทางใจ

จากหนังสือ สุขชาติ เล่มที่ ๖

รวบรวมพิมพ์โดย สยามแอ็ดเวนตีสมิชชั่น

ประกาศเปลี่ยนแปลงราคาบัตรรายการ

เนื่องจากเวลานี้ไม้สักมีราคาสูงกว่าเก่ามากมายหลายเท่าตัว ราคาบัตรตามคัตตของโรงงานเป็นราคาเก่าตั้งแต่ปี ๒๕๐๔ ซึ่งเมื่อเทียบกับปัจจุบันนี้แล้ว ไม้สักและอุปกรณ์อื่นที่มีราคาสูงกว่าเก่ามาก บัตรรายการที่ทำขึ้นรุ่นหลังนี้ ไม่สามารถจะขายในราคาเดิมได้ จึงขอเปลี่ยนราคาใหม่ตามที่ได้เคยประกาศล่วงหน้ามาว่าครั้งแล้ว ดังต่อไปนี้

(๑)	บัตรรายการแบบ	๔-๖-๙	สิ้นชัก	เพิ่ม	๔๐%	ของราคาเก่า
(๒)	..	๑๒-๑๕-๒๐	..	..	๒๐%	..
(๓)	..	๓๐-๖๐	..	..	๑๐%	..
๕	ตัว-ชั้นวางหนังสือ		..	..	๓๐%	..

ราคาดังกล่าวนี้ รวมถึงค่าหีบห่อ ค่าจัดส่งถึงมือท่านจนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

อนึ่ง เกี่ยวกับการส่งเงินค่าสร้างครุภัณฑ์ต่างๆ เหล่านี้ นอกจากจะมีแจ้งในคัตตหน้า ๖ ว่าด้วย การสั่งซื้อ แล้วท่านอาจสั่งซื้อได้โดยไม่ต้องส่งเงินไปก่อนก็ได้ แต่ต้องส่งหนังสือราชการ ในนามของอาจารย์ ร.ร. หรือศึกษาธิการอำเภอ-จังหวัด หรือประธานสภาองค์สมุคประชาชนแล้วแต่กรณี

โรงงานช่างไม้ จันทประดานการช่าง

๓๑๑/๒ ถนนบ้านบาตร

๑๕ กรกฎาคม ๒๕๐๖

วิชาชุดบรรณารักษศาสตร์

การเริ่มต้นดำเนินงาน

ห้องสมุดตามลำดับ

วิธีเริ่มงานของบรรณารักษ์

เมื่อได้รับมอบหมายจากครูใหญ่ หรือ
จารย์ใหญ่ ให้ทำหน้าที่บรรณารักษ์โรง
น ครูบรรณารักษ์ผู้นั้นควรเริ่มดำเนินงาน
ขึ้น ๆ ดังต่อไปนี้ -

๑. ดำรวจดูสภาพของห้องสมุดว่ามีขนาด
ใหญ่พอสำหรับบรรจุนหนังสือ โต๊ะ
นั่งได้มากน้อยเพียงไร (ห้องสมุดมาตรฐาน
ควรมือนอกที่จุนนักเรียนชั้นใหญ่ที่สุดของโรง
นบวกด้วยอีก ๒๐ คน โดยถือเนื้อที่ ๒๕
องฟุตต่อนักเรียน ๑ คน)

๒. ดำรวจดูชั้นได้หนังสือว่าอยู่ใน
สถานะที่ให้ความสะดวกในการหยิบยืมหนังสือ
ใช้หรือไม่

๓. ดำรวจหนังสือที่มีอยู่แล้วทั้งหมดว่ามี
คนหนังสือเล่มที่ใช้ได้จริง ๆ เป็นจำนวน

เท่าไร และแยกประเภทออกได้เป็นประเภท
ใดกี่เล่ม

๔. ทำบันทึกผลการสำรวจห้องสมุดตาม
ข้างต้นให้ครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่ทราบเพื่อ
ขอเรียนปรึกษาในการดำเนินงาน ห้องสมุด ให้
อำนวยความสะดวกในทางการศึกษา ได้จริงจัง
ต่อไป

๕. เตรียมวางแผนงานในการดำเนินงาน
ห้องสมุดเป็นลำดับไปพร้อมทั้งขอเสนอแนะใน
การปรับปรุงห้องสมุดให้ได้ผลดียิ่งขึ้น (แผน
งานและขอเสนอแนะนั้นครูบรรณารักษ์เตรียมไว้
เพื่อเสนอต่อครูใหญ่เมื่อได้รับการชักถามหรือ
ในโอกาสอันควร)

๖. จัดการรวมหนังสือที่ กระจัด กระจาย
อยู่ตามต่าง ๆ เข้ามาไว้ในห้องสมุดด้วยวิธี
การอันนุ่มนวล ที่จะไม่ให้กระทบกระเทือนใจ
ผู้อ่าน

๗. จัดหนังสือ ให้เข้าระเบียบตามหลัก

การจัดห้องสมุดตามแบบสากล เพื่อพร้อมที่จะให้ครู - นักเรียนได้ใช้

๘. จัดวางระเบียบการใช้ห้องสมุดให้รัดกุมแต่อำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ได้อย่างเพียงพอ

๙. ตั้งจุดหมายเชิญชวนหรือเชื้อเชิญด้วยวาจาไปยังครู ๆ ให้ทราบว่ามีบริการอันใดที่จะให้แก่ครูและนักเรียนบ้าง และขอให้ครูช่วยแจ้งให้นักเรียนได้ทราบเรื่องบริการห้องสมุด พร้อมทั้งขอเชิญให้ครูพานักเรียนมาทำความรู้จักกับห้องสมุดและใช้ห้องสมุด

๑๐. เรียนขอความร่วมมือจากครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่ ให้ช่วยกระตุ้นเตือนบรรดาครูให้เข้ามาใช้ห้องสมุด และขออนุญาตให้การปฐมนิเทศในการใช้ห้องสมุดแก่นักเรียนที่เข้ามาใช้ห้องสมุดเป็นครั้งแรกเป็นชั้น ๆ ไป

๑๑. จัดเตรียมวิธีปฐมนิเทศอย่างมีระเบียบเป็นลำดับ ๆ ไปพอเหมาะสมกับชั้นหนึ่งๆ

๑๒. เริ่มจัดกิจกรรมอันจะเป็นที่สนใจแก่ครูและนักเรียนให้เหมาะสมแก่โอกาสตามกาลเทศะและควรจัดทำโดยสม่ำเสมอด้วย

ข. การปฐมนิเทศนักเรียนเรื่องการใช้ห้องสมุด

ชั้นประถมศึกษา ๑-๒

แนะนำให้รู้จักการอ่านหนังสือที่พอเหมาะแก่วัยและความรู้

ชั้นประถมศึกษา ๓-๔

๑. แนะนำให้รู้ความหนังสือประเภทห้องสมุดอย่างกว้าง ๆ

๒. แนะนำวิธีจะไปหยิบหนังสือตาม

๓. อธิบายวิธียืมและรักษาหนังสือ

ชั้นมัธยม ๑-๒

๑. ชี้แจงประโยชน์ที่จะได้รับจากกาห้องสมุดโดยย่อ

๒. อธิบายการแบ่งหนังสือตามประเภท

๓. อธิบายวิธีจัดหนังสือตามขนาดด้วยวิธีใด

๔. การเบิกหนังสือ และการระงับหนังสือ

๕. ระเบียบของห้องสมุดและวิธีการ

๖. การรักษาสัมบัติของตำราณะการพยายามชี้ให้เห็นว่าห้องสมุดนี้ "เป็นของเรา"

ชั้นมัธยม ๓ (เพิ่มเติมจากชั้นมัธยม ๒)

๑. วิธีใช้บัตรรายการ

๒. วิธีใช้พจนานุกรมทั้งไทยและ

๓. ส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ

ชั้นมัธยม ๔ (เพิ่มเติมจากชั้นมัธยม ๓ แล้ว)

๑. การแบ่งหนังสือตามแบบของ

๒. ชนิดของบัตรรายการ

๓. วิธีใช้สารานุกรมทั้งไทยและ

๔. วิธีอ่านหนังสือเพื่อการค้นคว้า

มคัณฑ์ำเนินงานห้องสมุดตามลำดับ

557

ชั้นมัธยม ๕-๖ (เพิ่มเติมจากชั้นทกถำว)

๑. แนะนำให้รู้จักหนังสือ คณควำอำงอิง
ชนงต่าง ๆ

๒. แนะนำวิธีเลือกหนังสืออำนให้เหมำะ
ควำมต้องกำรของตณให้เหมำะแก่โอกำด
ควำ

ชั้นมัธยม ๗-๘ (เพิ่มเติมจากชั้นทกถำว)

๑. แนะนำให้รู้จักวิธีการค้นควำให้มำก
ให้รู้จักหนังสือประเภท Yearbook
Almanac เป็นต้น

๒. แนะนำให้รู้จักจัดอุปกรณ ในการ
อำนอย่างอื่นนอกไปจากหนังสือเล่ม เช่น
แผนที่ แผนภูมิ เป็นต้น

๓. แนะนำให้ทงครูและนักเรียน
จัดกำรจัดแบ่งหนังสือในห้องสมุดชัดเจน
บรรณำรักษควำได้จัดทำแผ่นบ้ำยชนำด
เอควร อธิบำนกำร แบ่งหมู่หนังสือตาม
Dewey ๑ แผ่น ติดตงไว้ในที่ซึ่งอำนมอ
ง่ายชัดเจน

๔. การจัดบริการสำหรับนักเรียน

๑. จัดเลือกหนังสืออำนที่เหมำะดำนรับ
๒. โดยถือตำมหลักสุตร ควำมฉนใจ
๓. ของกำรรณิยม และวัยของนักเรียนเป็น

ดำนคัญ และพยำยำมจัดหำให้ได้ลำนสมคญ
กับจำนวนนักเรียนด้วย

๒. จัดเตรียมหนังสือดำนรับคณควำอำน
อิงให้สมคญกันและพอเพียงกับจำนวนนักเรียน
ที่ใช้

๓. เปิดโอกำดให้นักเรียนหยบยืมและเขำ
ศึกษาคณควำในห้องสมุดได้ทุกเวดำ

๔. จัดมุมดบำน (Browsing Corner) ไว้
ดำนรับให้นักเรียนได้นงคณควำอำนตำมควำมพอ
ใจ

๕. จัดทำหนังสือแนะนำ รำนขอ หนังสือ
ใหม่ หรือหนังสือดำนคัญประจำชนงวิชาต่งๆ
ให้นักเรียนทรำบเป็นระยะ

๖. จัดทำนิทรรศกำรเพื่อจูงใจ ในกำร
อำนศึกษาคณควำและในดำนควำมรู้ทว ๆ ไป

๗. จัดบริการเพื่อให้ควำมรู้ ในกำรอำน
ในดำนหนังสือของนักเรียนให้กวำงชนงชน มี
รณนิยมตชน เช่น ด้วยกำรจัดกำรเดำเรื่อง
หนังสือ เป็นต้น

๘. ให้กำรแนะนำ ในกำรอำนแก่นัก
เรียนที่มีปัญหำในเรื่องกำรอำน เช่น นักเรียน
ที่อำนช้ำ เลือกหนังสืออำนไม่ได้เหมำะสมกับ
ควำมต้องกำรของตณ ต้องกำรหนังสือเพื่อช่วย
แก้ปัญหำบงอย่งแต่เลือกไม่ถก เป็นต้น

๙. จัดกิจกรรมอื่น ๆ อย่างน้อยเดือนละ
ครั้ง ในทงที่จะให้ควำมรู้ควำมเพดิดเพด็นและ

สนองความต้องการ อยากรู้ อยากรู้เห็น ของนักเรียนตามกาละเทศะและโอกาสอันควร

๑๐. บริการตอบคำถามและการค้นคว้า

ง. การจัดบริการสำหรับครู

๑. เตรียมหนังสือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยครูในการศึกษาค้นคว้าเพื่อจัดทำบทเรียนให้ล้นเกล้าสนาน่าสนใจและให้ความรู้แก่นักเรียนกว้างขวางขึ้น

๒. จัดทำรายชื่อหนังสือใหม่และรายชื่อหนังสือที่สำคัญประจำวิชาเสนอครูเป็นครั้งคราว

๓. ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ เมื่อครูต้องการจะนำนักเรียนเข้ามาศึกษาค้นคว้าในห้องสมุดด้วยการจัดเตรียมสถานที่ หนังสือและวัสดุอื่นตามที่ครูต้องการ

๔. จัดทำตารางเวลาการใช้ห้องสมุดลงให้ครูทุกคนได้รอกกำหนดที่ตนต้องการ นำนักเรียนเข้ามาค้นคว้าในห้องสมุดทุกฉบับ

๕. ให้บริการ ในการเก็บ สงวน หนังสือ (Reserved Books) สำหรับครูแต่ละคนที่ขอ ร้องมาเป็นคราว ๆ ในระยะเวลาอันควร

๖. ช่วยให้ครูได้รู้จักนักเรียนของตนในด้าน ความถนัดความสามารถ ความสนใจ ทัศนคติ ปัญหาเท่าที่ได้สังเกตจากการที่นักเรียนผู้นั้นได้เข้ามาในห้องสมุดเสมอ ๆ

๗. เตรียมพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ ความช่วยเหลือคำปรึกษาหารือ และรับใช้แก่

บรรดาครูในโรงเรียนใน ทุกโอกาสที่ไม่มีความสามารถจนเกินไป

๘. บริการตอบคำถามและการค้นคว้า

หมายเหตุ บริการแก่ครูและนักศึกษาก็อย่างหนึ่งที่ดีจะเป็นของธรรมดาเหมือนไม่ใช่บริการ ก็คือการจัดตกแต่งห้องสมุด เรียบร้อยและสวยงามแจ่มใสมีระเบียบน่าดูเสมอและบรรยากาศที่ให้ความอิสระ เพื่อเป็นการชวนครูและนักเรียนอยาก จะเข้ามาดู

ข้อควรจำอีกอย่างหนึ่งก็คือ บริการจะมีค่ามากในสายตาของครูนักเรียน บรรณารักษ์ ถ้ามารวมจะจัดบริการที่ไว้บริการ ขอร้อง แต่ละครั้งนั้นด้วยความระมัดระวัง เต็มใจ และ ยิ้มแย้มแจ่มใส

จ. การเก็บสถิติและการทำบันทึกการ เพื่อที่จะให้ ห้องสมุด ของตนดูทันสมัยเสมอ ในการที่จะให้บริการและตอบคำถาม ครูบรรณารักษ์ควรที่ได้จัดทำบันทึกการงาน (Records & Report) ในห้องสมุดด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นหลักฐานทำงานและเพื่อตอบข้อซักถาม ของผู้ที่สนใจที่สงสัยด้วย

การ ทำรายงาน ประจำปี ควรได้ อย่างน้อยดัง ๔ ชุด มอบให้ครูใหญ่ เพื่อว่าต้องการเสนอต่อไปยังศึกษาธิการ

บรรณารักษ์เก็บไว้ ๒ ชุด เพื่อเขาเพิ่ม
รายงานของห้องสมุด และเพื่อให้
มาขอ ทราบ งาน ของ ห้องสมุด ที่ผ่าน

กลับคืนเข้าห้องสมุดให้หมดก่อนการทำสำรวจ
๓. ใช้ Shelf-List-Card สำรวจหนังสือ
บนชั้นว่าอยู่ครบหรือไม่ เรียงไปตามลำดับ
ประเภท

สำรวจหนังสือ (Inventory)

ขอความสะดวกแก่ครูและนักเรียน ครู
บรรณารักษ์ควรได้จัดทำ การสำรวจหนังสือใน
ปีภาคปลาย ซึ่งเป็นเวลาที่ครูและ
จะไม่ใช้ห้องสมุดเลย แต่ถ้าในระหว่าง
ปลาย ครู บรรณารักษ์ ไม่ว่าง และ ไม่
จะทำในเวลานั้น อาจใช้เวลาในดึกดำบรรพ์
ของเทอมก็ได้ และควรดำเนินการตามนี้

แจ้งให้ครู และ นักเรียน ได้ทราบ
ว่าจะมีการสำรวจหนังสือ ฉะนั้นต้อง
ของสมุดเวลา ๑ ดึกดำบรรพ์ ตั้งแต่วันที่
จนถึงวันที่

ขอเรียก หนังสือที่ครู นักเรียน ยืมไป

๔. เล่มใดที่ขาดหายไปให้ลงหมายเหตุ
ไว้ใน Shelf-List-Card นั้น
๕. รวมหนังสือแต่ละประเภทแล้วบันทึก
ลง ไป ใน แผ่นรายการสำรวจ เพื่อเก็บเป็น
หลักฐานของห้องสมุดต่อไป

หมายเหตุ ในการสำรวจหนังสือ (In-
ventory) เพื่อจะใช้ได้และใหม่อยู่เสมอ ครู
บรรณารักษ์จำเป็นต้องเลือก หนังสือที่ใช้
ไม่ได้ ออกเสียจากห้องสมุดเหมือนกัน และเพื่อ
ความปลอดภัยของบรรณารักษ์เอง ควรขอ
ความเห็นและความร่วมมือในการเลือกหนังสือ
ออกจาก ห้องสมุดนี้ จากครู ใหญ่ และครูอื่น ๆ
ในโรงเรียนด้วย

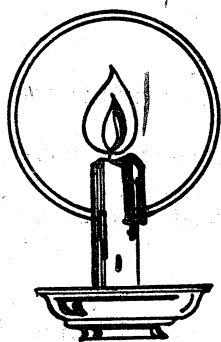
□

แบบแผนเป็นหลักสูตรใหญ่ ให้ทำติดต่อกัน

สูตร ๔๒ ตอน, ตอน ๗

จาก พุทธานุวัตร

บุคคลในวงวรรณกรรม

โดย ทวี มุขระโค

ภายใต้หัวข้อเรื่องนี้ ผู้เขียนจะนำชีวิตประวัติบุคคลที่มีชื่อเสียงทางวรรณกรรมมาเสนอแก่ผู้อ่าน โดยไม่คำนึงว่า ผู้นั้นจะเป็นคนชาติใด ภาษาใด อยู่ในยุคใดสมัยใด และจะไม่เรียงลำดับว่าใครก่อนใครหลัง จะเขียนไปเรื่อย ๆ ตามแต่ว่าจะค้นคว้าใครได้ก่อนหลัง แต่จะพยายามค้นคว้าให้ได้สาระและหลักฐานให้ถูกต้องที่สุดเท่าที่จะทำได้

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ

กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์

๔๐๔-๔๗๔

กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ ทรงเป็นนักกวี นักประวัติศาสตร์ และนักการละคร งานที่ละครของพระองค์ปรากฏว่าได้รับความนิยมมากที่สุด ตั้งแต่คนเดินถนนจนถึงเจ้านายบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงกรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ว่า "มหากวีนิ"

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์มีพระนามเดิมว่า พระยาพรหมวรนาถ ประสูติเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๐๔ ทรงเป็นพระเจ้าลูกยาเธอของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กับ เจ้าจอมมารดาเขียน

พระองค์เจ้าชายวรวรรณกร ทรงได้รับการศึกษาภาษาไทยเบื้องต้นจากสุภาพสตรี
 กุลแห่งราชสำนัก คือ คุณปาน และคุณแดง ในพระบรมมหาราชวัง ต่อมา พ.ศ. ๒๔๓๓
 ทรงพระชนมายุได้ ๗ ขวบ พระราชบิดาเสด็จสวรรคต ก็ทรงอยู่ในความอุปการะของพระ-
 บรมราชินี คือพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ซึ่งได้เสด็จขึ้นครอง
 มหาดเล็กต่อมา และใน พ.ศ. ๒๔๓๒ ทรงเข้ารับการศึกษาวิชาภาษาบาลีและไวยากรณ์ไทย
 ที่วัดสุทัศน์ร่วมกับพระยาปริยัติธรรมธาดา (เปี่ยม) พ.ศ. ๒๔๓๕ พระบาทสมเด็จพระจุลจอม
 เกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ตั้งโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษขึ้นในกรมทหารมหาดเล็ก พระองค์เจ้าชาย
 วรรณกรก็เข้าศึกษาในโรงเรียนนี้ กับ มร. ยอร์ช บี. เดอร์สัน เนื่องจากพระองค์เจ้าชาย
 วรรณกร เป็นผู้มีความเฉลียวฉลาดจึงทรงศึกษาภาษาอังกฤษได้อย่างรวดเร็วและแตกฉาน
 เคียง ซึ่งต่อมาปรากฏว่า ได้ทรงแปลจดหมายเหตพงศาวดารของสยาม ของมอง-
 เทีย ลาลูแบร์ ที่เป็นทูตนำพระราชดำรัสของพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ เข้ามาถวายต่อสมเด็จพระ
 จักรพรรดิแห่งกรุงศรีอยุธยา เมื่อ พ.ศ. ๒๒๓๐ จากฉบับภาษาอังกฤษทรงแปลเป็น
 ไทยขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๔๗ หนังสือเล่มนี้ได้ช่วยให้คนไทยได้
 ทราบทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของคนไทยในสมัยนั้นได้เป็นอย่างดี และทำให้รู้จัก
 ขวางยงชน

พ.ศ. ๒๔๒๕ ทรงผนวชเป็นพระภิกษุ และในขณะนี้ได้ทำการค้นคว้าทางภาษาไทย
 ภาษาบาลีชั้นสูง

พ.ศ. ๒๔๓๒ ขณะมีพระชนมายุได้ ๒๘ พรรษา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
 เจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาแต่งตั้งเป็นกรมหมื่นนราธิปประพันธ์พงศ์ ได้
 รับราชการครั้งแรกในหอรัชมงคลพิพัฒน์ และต่อมาโปรดให้ดำรงตำแหน่งเป็นรอง
 ปลัดกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ได้ทรงจัดระเบียบการคลังให้มีหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ให้รัด
 กุม

พระองค์เจ้าชายวรวรรณกร มีพระทัยฝักใฝ่ในด้านอักษรศาสตร์และการกวีนิพนธ์
 กุลอน และทรงรอบรู้วรรณคดีเป็นอย่างดี นอกจากนั้นยังเป็นผู้แต่งละครที่โด่งดังเป็น
 กันแพร่หลายทั่วไป ทรงจัดตั้งคณะละครชื่อว่า "คณะปรีดาดี" อันเป็นคณะละครที่มชอ
 และมีคนนิยมชมชอบมากอยู่ในระหว่าง พ.ศ. ๒๔๕๐-๒๔๕๓ ละครที่ทรงนำออกแสดงก็เป็น

ละครร้องและละครว่าจนวงการละครของเมืองไทยได้ยกย่องพระองค์ว่าเป็น "ปรมาจารย์ละครร้อง" ของไทย

ละครคณะปรีดาดีของกรมพระนราฯ ได้เริ่มมีชื่อเสียงขึ้นในรัชกาลที่ ๕ ภาย
ที่พระเจ้าอยู่หัวทอดพระเนตรจากการได้เจ้ประพาศยุโรปครั้งหลัง ละครที่คณะนั้นแต่งและทำใหม่ชื่อ
ครั้งแรกได้แก่ละครเรื่อง "พระลอ" ใช้เวลาแสดงถึง ๘ ชั่วโมง นับว่าเป็นละครที่มีชื่อเสียง
ที่สุดเรื่องหนึ่ง

ต่อมา พ.ศ. ๒๔๕๓ ได้แต่งละครเรื่อง "เจ้าพระยาจักรีไปตีกรุงกัมพูชา"
วันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๒ ได้นำละครเรื่อง "สาวเครือฟ้า" อันเป็นละครเรื่องใหญ่ออก
ทำให้คนทว่บ้านทว่เมืองติดกันงอมแงม ละครเรื่องนี้ กรมพระนราฯ ได้ดัดแปลงมาจาก
เรื่อง "มาตามบัตเตอพลาย" อันเป็นบทประพันธ์ของ พุคคินี (Puccini) แล้วนำ
เป็นอุปรากรของไทยเป็นครั้งแรก โดยวิวัฒนาการจากละครพูดมาเป็นละครร้อง เป็นกา
แบบละครของไทยอีกแบบหนึ่ง ตอนแรก ๆ คนไม่ค่อยนิยม แต่ไม่นานนักก็เป็นที่
ฝังอกฝังใจคนดูและกล่าวขวัญถึงละครเรื่องนี้อยู่เป็นเวลานาน นับว่าเป็นผลสำเร็จเป็นอย
วงการละครเมืองไทย ที่สามารถเก็บเงินได้จากผู้ดูในสมัยนั้นเป็นเงินถึงหมื่นบาท

พ.ศ. ๒๔๖๔ อันเป็นสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว กรมพระ
รับการสถาปนาเป็น พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ ในวันที่ ๓๐
พ.ศ. ๒๔๖๔ พระองค์มีพระโอรสและพระธิดา รวมทั้งสิ้น ๒๖ องค์ ในบรรดาโอรส
ก็มีชื่อเสียงในการเป็นนักเขียน นักกวีนิพนธ์ นักการทูต ที่สำคัญ ๆ ของไทยอยู่หลาย

พ.ศ. ๒๔๖๕ กรมพระนราฯ ได้ทรงนิพนธ์โคลงกลอนที่มีคุณค่าทางประ
สามารถหาอ่านกันได้อย่างแพร่หลาย คือ "โคลงลิลิตมหามงกุฎราชคุณาธุรณ์"
ขึ้นในปีนั้นเอง โคลงลิลิตนี้ แต่งขึ้นเพื่อเทอดทูนและสดุดีพระราชบิดาคือพระบาท
จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ บรรยายตั้งแต่ทรงพระราชสมภพ ทรงผนวช
ทรงรวมยุติกนิกาย จนได้ขึ้นครองราชย์ ตลอดจนพระราชกรณียกิจอื่น ๆ ไว้อย่างละเอียด

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ ได้ประพันธ์โคลงกลอน
วันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๔ รวมพระชนมายุได้ ๗๐ พรรษา

ระนพนธ์

- ก. ประเภทละคร ได้แก่ ไกรทอง พระลอ ด่านเกวี่ฟ้า อาหรับราตรี ฯลฯ
- ข. ประเภทปรัชญา ได้แก่ ปัญญาภิณหะปัจจะเวกชนิกบอฏฐโลกธรรม
รُبายยารัต ที่ถอดความจาก รุไบยัต ของ โอมาร์ คัยยัม (Ruba'iyat Omar
of Khayyia'n) ซึ่งทำให้เรื่องราวของ โอมาร์ คัยยัม มหากวีเอก ชาว
ในซาปฺระ ได้แพร่หลายและกว้างขวาง ในหมู่คนไทยยุคนั้น พระองค์ถอด
ออกมาเป็นภาษาไทยอย่างยอดเยี่ยม เช่นถอดตอนหนึ่งออกมาว่า

“ดูหนึ่งคดะคร แดงยอนคตว
ชาอรา นาวทว เตนยวอยางฝน”

- ค. ประวัติศาสตร์และจดหมายเหตุ ลิติตำนานพระแท่นมณีคศิลา พงศ์าวดาร
ไทยใหญ่ พงศ์าวดารพม่า นิราศนราธิป จดหมายเหตุลาตูปแบร์ โคลงลิติต
มหามงกุฎราชคุณานุสรณ์ อุทธยานถวิน ฯลฯ
- ง. นอกจากนั้น กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ ยังได้ทรงพระนิพนธ์จากเรื่องของ
เชคส์เปียร์ เช่น โรมิโอและจูเลียต เป็นแบบนิทานร้อยแก้ว และจากเรื่อง
Comedy of Errors ซึ่งทรงเรียกนามในภาษาไทยว่า “หลงโหลได้ปด้ม”
มิได้แปลตรง ๆ เป็นแต่แต่งตามเค้า และแปลงตัวละครเป็นไทย ฯลฯ

หนังสือที่ท่านควรมหาให้บุตรชายของท่าน ผู้ซึ่งกำลังจะย่างขึ้นสู่วัยรุ่นได้อ่านและศึกษา
จำขอแนะนำก็คือ หนังสือการลูกเสือสำหรับเด็กชาย แปลและเรียบเรียงโดย นายอภัย
พล อุปนายกสภามกรรมการกลางจัดการลูกเสือแห่งชาติ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ဂ.မ.

PROMINENT INDIVIDUALS IN THE FIELD OF LITERATURE

by Tavi Muktarakosa

His Royal Highness Prince Naradhip Pradhanbongse, (1861-1931).

The objective in view of the above title, says the writer, is to bring to the attention of Thai readers, especially his colleagues in the field of librarianship, concise biographies of eminent individuals, irrespective of nationality, creed or age, but whose literary contributions have been widely recognized and accepted as immortal or whose influential activities have been the recourses for the progress and advancement of the library profession of the present time. He also states that informations as gathered to formulate the life history and work of each person are derived through the result of literature searches from reliable and authentic sources.

For his first attempt at the said biographic compilation, the writer has chosen to account for the life and works of H.R.H. Prince Naradhip Prabhanbonges, the abstract of which follows:-

Prince Naradhip Pradhanbonges, widely known in Thailand for his activities in being a writer, a poet, an historian and a dramatist, was regarded by His Majesty King Vajiravudh as a "Great Poet" of his time. Being the 56th son of His Majesty King Mongkut and Chao Chom Kien, Prince Naradhip was born on November 20th 1861 and was at first named Prince Voravannakorn. In his early life the prince received his early education in Thai under the able hands of lady-teachers at Court, known by the names of Khun Parn and Khun Sang. At the age of eight he took up higher instructions in Pali language and in advanced grammar under the tutorship of the famous Thai teacher, Phraya Pariyatan (Piam).

In 1872 His Majesty King Chulalongkorn caused to be established in the Pages Department a school for the studies of the English language, intended chiefly for the benefit of the then royal children. Mr. Francis George Patterson, able English teacher, was employed to take charge of tutorship and management of a very early known educational institute of Thailand. At the age of eleven Prince Voravannakorn along with other royal children attended the said school and proved himself to be one of the brilliant students. He must have gained a good grounding of the English language early in life, for in his later years his fluency in the said language became definitely known, when in 1904 he attempted with beneficial success the translation into Thai of the English version of M. Loubere's *Description Du Royaume de Siam*. The translation, when made at that time, was at once accepted as work of outstanding literary value. The said document is still considered a very valuable contribution amongst Thai literature, and is regarded as a gold mine of authentic reference source in events of cultural and historical knowledge of the Thai people and the Thai communities living in the late 16th century period of Siam.

In 1882 the prince was ordained into the priesthood for a certain period and during which period he devoted himself to researches in higher Thai language and in advanced Pali. After leaving the monastery, and at the age of twenty-eight, King Chulalongkorn bestowed upon him the title of Krom Muen and he first time entered the services of his King and Country as an officer in the Department of Revenue known by the Thai name of "Hoh Ratsadhakorabhipatana." Some time later he was created assistance to the position of the Chancellor of the Exchequer. While serving in the said capacity he was responsible for bringing about constructive changes in the matters of administrative problems which were vital to the progress of work of the then Royal Treasury.

Prince Naradhip was at heart a man of letters. His interest in the study of literature and of poetry was deep, and he was known to be well-versed in the phases of the Thai literary works of the time. He also possessed talents in music and theatrical arts, and being also impregnated with creative abilities, he founded and owned an entertainment company or troupe which he named it "Kana", and through which medium most of his creations of new plays and dramas were being performed and popularized.

During Prince Naradhip's time "Lakon" seemed to be the chief theatrical entertainment very popular and sought after by the then general public. Lakon, understood and appreciated by one and all, is a kind of choreographic ballet, a typical theatrical dance drama, whereby trained players, while in the progress of performance just artistically dance with the accompaniment of the tunes of the combined instrumental music and the vocal singing of the chorus only. Prince Naradhip originated another type of a Lakon, quite different from the time-honoured one, by having players train not only to dance in the stated manners alone, but also to dialogue and to sing in harmony with the instrumental music and vocal singing as well. Such creation was a new venture in the domain of the Thai theatrical arts, which some time later came to be known as a "Lakon Rong" and by-and-by what is usually known as Lakon has come to be loosely known as the "Lakon Rum".

Both the Lakon Rong and the Lokon Rum performances were regularly brought to the stage by the Kana Pridalai and in most cases they were readily well-supported by the full by the general public. Lakon Rong plays then seemed to be much preferred to any other form of theatrical shows. Consequently the troupe grew to become very popular with the people and for a duration of almost four years served as an important sanctuary of enjoyment and recreation for the general populace of that period. In the days of delightful entertainment, Lakon Rong made its debut during the middle part of King Chulalongkorn's reign, gained public attention gradually and reached the zenith of its wide popularity in and throughout the reign of King Vajiravudh. Today Prince Naradhip Pradhanbonges is regarded with veneration as a "Patron Saint of the Lakon Rong".

Most of the Lakon plays, which were staged by the Pridalai troupe and have now grown to become favourite with the theatre-enthusiasts of those days, are mostly adaptations of the existing classical or historical works, or works of well known authors. Among the most outstanding ones worthy of citation are *Pra Law*, the story of

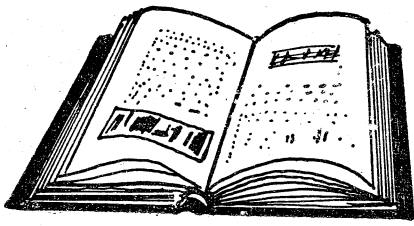
ing adapted from that best known Thai classic of the same name; *Chao Phraya*
Chakri's March on Cambodia, an adaptation taken from historical events that occur-
ing during the period prior to the first reign of the Chakkri dynasty; and the most famous
non-stirring play named *Sao Kruer Fa* the plot and narration of which have been
from the world-famous operatic publication of Puccini's *Madame Butterfly*. The
of *Sao Kruer Fa*, whose emotional theme had been acclaimed as being the best of
the Lakon Rong plays ever produced by Prince Naradhip, remains popular even to
day.

In 1911 Prince Naradhip was promoted to the royal rank of His Royal
ness by King Vajiravudh. During his life time he has twenty-six children; many
of them, When grown to maturity, have been useful to the country in various fields
of human endeavour, prominent among them being writer, poet, and ambassador.

In 1961 he wrote in poetry form a comprehensive biography of his late
father, King Mongkut, and later on had it published for distribution. The work
is a kind of commendatory ode comprising significant events that were binding to the
history of King Mongkut commencing from the beginning to the conclusion of the
king's life. This seemingly last literary contribution, outstanding in its style and
content is considered to be valuable in topics of historical interest. Prince Naradhip
died on the 11th of October 1931, at an age of seventy.

Throughout the span of his life Prince Naradhip spent much of his time in
writing. His literary works, if taken as a whole, are varied in subjects, and to con-
sider them in brief, may be classed into four main groups, namely plays, philosophical writ-
ings, treatises on historical interests and on travels written in poetry forms, and transla-
tions and or adaptations of well known works of famed foreign authorship.

วิชาชุดบรรณารักษศาสตร์

หลักการเลือกหนังสือ

หนังสือในห้องสมุด จะเป็นประโยชน์ แก่ ผู้อ่านอย่างแท้จริงหรือไม่เพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับ สิ่งสองประการคือ คุณภาพและปริมาณของ หนังสือ กล่าวคือห้องสมุดจะต้องมีหนังสือ เป็นจำนวนมาก พอที่ผู้อ่าน จะเลือกอ่านได้ตาม ความสนใจของเขา ไม่ว่าจะเป็นนิสิตาสา- ศาสตร์ คนตรี หรือวรรณคดี ห้องสมุด จะต้องหนังสือเหล่านี้ไว้ให้ครบ นอกจากนี้ สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งอันไม่ควรมองข้ามไป ก็คือคุณภาพของหนังสือ กล่าวคือหนังสือใน ห้องสมุดจะต้องมีคุณค่า ชวนอ่าน และไม่ยาก เกินไปที่ผู้อ่านจะตามมาจดเข้าใจได้ ด้วยเหตุนี้ ห้องสมุด จึงมีความจำเป็น ต้องเลือก หนังสือ ดังที่ทราบกันมาแล้ว ปัญหาต่อไปจึงมีอยู่ว่า บรรณารักษ์ มีหลักเกณฑ์ อะไร ในการเลือก หนังสือ เราจะ บอกได้ อย่างไรว่า หนังสือ ก. เป็นหนังสือดี มีประโยชน์แก่ผู้อ่าน แต่ หนังสือ ข. ไม่มีคุณค่าพอที่ห้องสมุดจะขอ

เอาไว้ หลักทั่วไปในการเลือกก็คือ “ หนังสือที่คนชอบอ่าน มาให้เขาอ่านใน ข- เขาต้องการจะอ่าน ” อย่างไรก็ตามจากปร- การณ์ในการ เลือกหนังสือ เป็น เวลาบาง- รวบรวมข้อปฏิบัติ ไว้พอเป็นหลัก ในการ- หนังสือดังจะกล่าวถึงต่อไป

หลักสำคัญข้อแรกและสำคัญที่สุด ในการเลือก หนังสือ ก็คือ ต้องเลือก หนังสือที่สอดคล้อง กับความต้องการ และ วัตถุประสงค์ ของสถาบันที่ห้องสมุดนั้นสังกัดอยู่ เช่น ห้องสมุดโรงเรียนก็จะต้องเลือกให้ สอดคล้องกับหลักสูตรและวิธีการสอนของโรงเรียน เพื่อให้ หนังสือในห้องสมุด เป็น ประโยชน์แก่นักเรียนอย่างแท้จริงได้ การเลือก- อย่างถูกต้อง จะช่วยให้ การ เรียน การ- โรงเรียนได้ผลสมบูรณ์ขึ้น เพราะ การเตรียมการสอนก็ต้องอาศัย หนังสือใ- นักเรียนต้อง การ ศึกษาเรื่อง ที่ครู- ให้ละเอียดลึกซึ้งจนกระทั่งต้องอ่านหนังสือ

เมื่อตัดสินใจตอบปัญหาที่ครูให้เป็นการบ้าน ก็ต้อง มาค้น หนังสือ อ้างอิงใน ห้องสมุด เหตุห้องสมุดจึงต้องมีหนังสือทุกวิชา ทุกระดับชั้น นอกจากนั้นการเลือกหนังสือ วิชาที่จะต้องเลือกหนังสือ ทมเนื้อหา ของ ให้เหมาะสมกับวัยและความรู้ความสามารก นักเรียนด้วย การเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด จะต้องทำโดยถูกต้อง เหมาะสม เช่นเดียวกับ เลือกอุปกรณ์การตอนชนิดอื่น ๆ เช่นกัน มีข้อควรจุดที่ค้นให้นักเรียนชั้นประถม ๑ ปีโต เราก็ไม่ควรซื้อเอนไซโคลพีเดีย หรือนิก้าเข้าห้องสมุดคณนั้น เพราะนักเรียน น้อยม ยังไม่ต้องการ ศึกษาวิชา ที่ ุณขนาด ที่พิมพ์ ใน บริแทนนิก้าและ ที่สำคัญ ก็คือนักเรียนยังไม่สามารถที่จะอ่านข้อความ หนังสือเล่มนั้นให้เข้าใจได้ นอกจากจะต้อง หนังสือเกี่ยวกับวิชาในหลักสูตร แล้ว ้สมุดยังต้องมีหนังสือประกอบวิชาเหล่านั้น ด้วย เป็นต้นว่าหนังสือคู่มือ ชีวิตประวัติ อนุกรม และปะทานุกรม เพราะหนังสือ ประกอบเหล่านั้นย่อมทำให้การเรียนรู้วิชาใน ุตรตามบูรณชน นอกจากหนังสือตามหลักสูตรแล้ว ห้อง- ะต้องเลือกหนังสือที่ครูนักเรียน ชอบอ่าน ครูอาจต้องการอ่านนวนิยายเพื่อความ พิน หรือสนใจในงานอดิเรก เช่นปลูก-

กล้วยไม้ นักเรียน อาจสนใจเกี่ยวกับ กีฬา ประเภทต่าง ๆ เป็นต้น ห้องสมุดย่อมต้องจัดหา หนังสือ เหล่านี้ด้วย หนังสือ ที่จัดหาตาม ความต้องการของผู้อ่านจำเป็นต้องมีในห้อง- ้สมุด เพราะเหตุว่าวัตถุประสงค์ของห้องสมุด นั้น นอกจาก จะให้ความรู้ แล้วยังต้องให้ ความ จรรโลงใจแก่ผู้อ่าน อีกด้วย ประโยชน์ อัน ำคัญอีกข้อหนึ่งของหนังสือประเภท นกคือการ ชักจูงให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะใช้ห้องสมุด และสนใจการอ่าน การปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ให้นักเรียน ตั้งแต่ ยังเยาว์วัย นั้นเป็น เรื่อง ที่ได้ ประโยชน์มาก การชักจูงให้เด็กชอบอ่าน หนังสือต้องทำด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น ให้บริการ อย่างรวดเร็วและเป็นกันเอง ให้ความสะดวก ดบายขณะที่อยู่ในห้องสมุด จัดห้องให้สวยงาม เป็นต้น แต่สำคัญอย่างยักคือห้องสมุดจะต้อง มีหนังสือที่นักเรียนชอบอ่านและที่เขาอ่านเข้าใจ ได้ด้วย ความจริงนักเรียนทุกคนมีความโน้ม เียงในทางเป็นนักอ่านอยู่บ้างแล้ว ทุกคนอ่าน หนังสือพิมพ์ทุกวัน บางคนชอบอ่านวารสาร แต่ที่ยังมีน้อยคนที่ชอบอ่าน หนังสือเล่มในห้อง ้สมุดนั้นส่วนมากเพราะนักเรียนรู้สึกว่าเป็นเรื่องวุ่น ในหนังสือไม่สนุกหรือไม่ก็ยากเกินไป ด้วย เหตุนี้ถ้าบรรณารักษ์รู้จักเลือกหนังสือที่นักเรียน ชอบและทมนอกความไม่ยากเกินไปแล้วก็จะชักจูง นักเรียนให้เป็นนักอ่านได้มาก และเมื่อนักเรียน

เริ่มอ่านหนังสือที่เขาชอบแล้วในไม่ช้าเขาก็จะอ่านหนังสืออื่น ๆ รวมทั้งหนังสือวิชาการด้วย

โดยปกติบรรณารักษ์จะต้องคัดหนังสือที่ตรงกับหลักสูตรและเหมาะสมกับความต้องการของผู้อ่าน แต่ถ้าจะยึดถือเอาตามความพอใจของผู้อ่านอย่างเดียว ห้องสมุดอาจขาดหนังสือดี ๆ อันมีค่ามากแต่คนไม่ชอบอ่านไปเสีย ฉะนั้นหลักการสำคัญอีกข้อหนึ่งคือเลือกหนังสืออันมีคุณค่าสูงและหนังสือสำคัญที่เป็นหลักในวิชาสาขาต่าง ๆ โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าจะตรงกับหลักสูตร หรือจะมีคนอ่านมากน้อยเพียงใด เป็นต้นว่าห้องสมุดทุกแห่งควรมีหนังสือวรรณคดีไทยดี ๆ เช่นรามเกียรติ์ พระอภัยมณี ขุนช้างขุนแผน เป็นต้น หนังสือเหล่านี้ว่าเป็นสมบัติอันมีค่าของชาติ ห้องสมุดจึงมีหน้าที่ที่จะจัดหาเอาไว้ถึงแม้ว่าจะมีผู้ใดสนใจอ่านก็ตามที่ การที่ห้องสมุดมีหนังสือวรรณคดีอันเป็นอมตะเหล่านี้ไว้ก็ย่อมเท่ากับว่าได้ช่วยรักษาสสมบัติอันล้ำค่าของชาติไว้ จะได้ไม่สูญหายไปเสีย หน้าที่ทางด้านการเก็บรักษาดังมีค่าของชาติจะเป็นหนังสือวรรณคดีก็ด ต้นฉบับหลักฐานสำคัญทางประวัติศาสตร์ก็ รวมถึงสิ่งของอันมีค่าควรแก่การเก็บรักษาอื่น ๆ ย่อมเป็นหน้าที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของ ห้องสมุด นอกจากห้องสมุดจะต้องมีหนังสือที่มากซึ่งเป็นสมบัติดั้งเดิมประจำชาติแล้ว ห้องสมุดยังต้อง

มีการเลือกหนังสือ ที่เป็นหัตถ์สำคัญวิชาด้วย ทั้งนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าห้องสมุดของสถาบันการศึกษาชั้นสูง เช่นมหาวิทยาลัย ในสถาบันเช่นนี้มีการเรียนสูงซึ่งมีการพัฒนาติดต่อกันมาแต่เป็นเวลานาน และในทุกสาขาวิชาก็มีคือนักปราชญ์คนสำคัญๆเขียนไว้ โดยที่เหล่านั้นได้มีอิทธิพลต่อบุคคลรุ่นหลัง เช่นหนังสือทฤษฎีวิวัฒนาการของดาร์วิน หนังสือทฤษฎีสัมพันธ ของไอน์สไตน์ หนังสือประเภทหนังสือของห้องสมุดควรจะได้อีก จากความคิดอันเดียวกันนี้ได้มีการว่า "ห้องสมุดแบบเรียน" หรือ "ศูนย์วิชาการ" ถึงแม้ว่าชื่อและหน้าที่ของห้องสมุดชนิดนี้ไม่มีการตกลงกันโดยแน่ชัดลงไปนัก จะกล่าวได้ว่า ในห้องสมุดชนิดนี้ยังรวบรวมหนังสือและวัสดุทุกชนิดที่จะใช้ในการร่างหลักสูตรของโรงเรียนเอาไว้ ถ้าห้องสมุดของโรงเรียนใดจะเริ่มเก็บแบบเรียนทุกสมัยเท่าที่จะหาได้ไว้ แม้บ้างก็จะเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องเขาก็มีเลือกในชั้นนี้ได้

ดังจะได้พบเห็นกันอยู่เสมอว่าผู้ใดบ่นว่าหนังสือเดิมจนเกินไป ที่ต้องกาห้องสมุดก็ไม่มี ขอให้บรรณารักษ์จัดซื้อไปเลือกซื้อแต่หนังสือที่ไม่ต้อง

นั้น เหตุที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะความคิดเห็น
ความดี ความเหมาะสมของหนังสือแต่ละ
นิตยสารของบรรณาธิการกับสายตาของผู้
ที่ไม่ดูจะตรงกันนัก ส่วนมากความเห็น
ตรงกันข้ามเสียด้วยซ้ำ หนังสือนวนิยาย
กันนิยมกันมาก กลับไม่ได้รับความเห็น
จากบรรณาธิการ และเจ้าหน้าที่บางฝ่าย
ก็ถือว่าเป็นหนังสือที่มึนเนื้อเรื่องไม่เหมาะ
จะยกมาให้เด็กมดเล็กคิดรวมนเป็นต้น บัญ
ชีที่เกิดขึ้นในห้องสมุดไม่เว้นแต่ละวัน ด้วย
หลักในการเลือกโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ใน
หอสมุดนิยายจึงมีว่า “ถ้าจะต้องเลือกเอา
หนังสือที่มึนคุณค่าน้อย แต่คนชอบอ่าน
ก็ดีกว่าเลือกคุณค่าสูงแต่คนไม่อ่าน ให้เลือก
การแรก” ดังที่กล่าวแล้วว่าหลักของ
นิยายเป็นส่วนใหญ่ ด้วยเหตุที่การ
นำคุณค่าของหนังสือประเภทนี้กระทำ
การวิจารณ์นิยายจะต้องพิจารณาทั้ง
กันและต้องทำด้วยความมีใจกว้าง อย่าง
ความเห็นของแต่ละคนในหนังสือเล่ม
จะแตกต่างกันได้มาก ทั้งนิยมชมชอบ
มึนเลืกสนใจที่เกิดขึ้นหลังจากอ่านหนังสือ
เล่มแล้ว แต่หนังสือเล่มเดียวกันจะก่อ
อารมณ์เลืกสนใจแก่ผู้อ่าน แต่ละคนไม่
กัน เช่นเด็กหนุ่มเมื่อได้อ่านหนังสือ
งเดลิชต์เตอร์เลย” อาจเคลิบเคลิ้ม

นิยมไปกับความตื่นเต้นทางเพศ ผู้ใหญ่ที่อ่าน
หนังสือเล่มเดียวกันนี้อาจมองเห็นเป็นคิตลป ที่ผู้
ประพันธ์สามารถบรรยายแง่ของชีวิตที่ดำคัญ
ด้านหนึ่ง เมื่ออ่านแล้วเกิดความเห็นใจตัวละคร
เอกของเรื่อง ในขณะที่เดียวกันผู้ที่เคร่งศาสนา
อาจเห็นเป็นเรื่องเลืกมดเล็กคิดรวมน เป็นต้น
ด้วยความแตกต่างของอารมณ์เลืกที่สนใจที่เกิด
ขึ้นจึงเป็นเหตุให้การวิจารณ์คุณค่าของหนังสือ
เล่มเดียวกันแตกต่างกันออกไป แล้วแต่ว่า
อารมณ์ที่เกิดขึ้นนั้นจะเป็นที่ชอบใจหรือไม่ชอบ
ใจผู้วิจารณ์ผู้นั้น ด้วยเหตุนี้จึงเป็นการสมควร
ที่บรรณาธิการจะต้องมี ใจกว้างที่จะเลือกหนังสือ
ที่เป็นที่นิยมของมหาชน แต่ขัดกับความคิด
เห็นของตนเองบ้างในบางกรณี เพราะอย่าง
ไรก็ดีหนังสือที่มึนอยู่ในห้องสมุดย่อมมีไว้สำหรับ
ให้คนอ่าน หนังสือที่ไม่มีคนอ่านถึงแม้ว่าจะมี
คุณค่าดักปานใด ก็เกิดประโยชน์น้อยเต็มที
อนึ่งนวนิยายนั้น นอกจากจะมีความสำคัญแก่
ห้องสมุดในด้านให้ความจรรโลงแก่ผู้อ่านแล้ว
ห้องสมุดมักจะ ใช้นิยายเป็นเครื่องล่อให้คน
นิยมอ่านหนังสือและปลูกฝังความนิยมห้องสมุด
ด้วย การเลือกนวนิยายโดยคด้อยตามความ
ต้องการของผู้อ่านจึงเป็นหลักที่ถูกต้อง

หลักในการเลือก ที่ดำคัญอีกข้อ หนึ่ง คือ
เลือกหนังสือเล่มที่ดีที่สุดในสาขาวิชาหนึ่ง ๆ และ
เลือกหนังสือเล่มที่ดีของผู้แต่งแต่ละคน ย่อม

เป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่าหนังสือแต่ละวิชานั้นมี
อยู่เป็นอันมาก และหนังสือเหล่านั้นก็มีคุณค่า
ดั่งมีคุณค่ามากมายบ้างน้อยบ้าง ด้วยเหตุนี้
จึงไม่เป็นการสมควรที่จะจัดซื้อหนังสือทุกเล่ม
ตามปกติบรรณารักษ์มหาวิทยาลัย จะต้องจัดหา
หนังสือของทุกวิชาตามกำหนดไว้ตามหลักสูตร
ของโรงเรียน เป็นต้นว่าวิชาคณิตศาสตร์ซึ่งมี
เลขคณิต พีชคณิต เป็นต้น หนังสือเหล่านี้แต่
ละวิชาย่อมมีอยู่หลายเล่มเขียนโดยผู้แต่งต่าง ๆ
กัน การที่บรรณารักษ์จะซื้อเพียงเล่มใดเล่มหนึ่ง
เล่มย่อมไม่มีเงินพอ ไม่มีสถานที่เก็บเพียงพอ
ความจำเป็นจึงได้เกิดแนวความคิดว่าบรรณารักษ์จำเป็นต้อง
เลือกเฉพาะหนังสือเล่มที่มีคุณค่าเหมาะสมของ
แต่ละวิชาเท่านั้น แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า
ให้ซื้อเพียงวิชาเล่มเท่านั้น เช่นเลขคณิต ๑
เล่ม พีชคณิต ๑ เล่ม เช่นนั้น ความจริงหลัก
ข้อนี้หมายความว่าแต่เพียงว่าต้องมีการเลือกเพิ่ม
ในการซื้อหนังสือมิใช่เพียงแต่เป็นหนังสือเกี่ยวกับ
วิชาที่ต้องการตาม หลักสูตร ก็จะต้องซื้อไว้ทั้ง
หมด การทำเช่นนั้นย่อมไม่เกิดผลดีแต่ประการ
ใด เช่นอาจมีเลขคณิตชั้นประถมต้นปนมากับ
เลขคณิตของนักเรียนมัธยมศึกษาปลาย เป็นต้น
ถ้าเป็นเช่นนั้นหนังสือก็ไม่เหมาะ กับวัยและชั้น
ของเด็กก็จะไม่เกิดประโยชน์เพราะไม่มีใครใช้
เป็นอันยอมมาเปลืองเงินเปลืองที่ไปเปล่า ๆ

โดยเฉพาะในการเลือกหนังสือ นวนิยาย

บรรณารักษ์ย่อมต้องระวังที่จะไม่ซื้อ
ของนักประพันธ์คนใดคนหนึ่งทั้งชุด
เลือกซื้อเล่มที่ตนต้องการของเขาเท่านั้น
หนักประพันธ์ที่มี ความสามารถ ในกา
มีย่อมมากท่านด้วยกัน เฉพาะในตลาด
ในเมืองไทยนั้นก็เป็นการยากเสียแล้วที่
รวมงานของท่านผู้หนึ่งผู้ใดให้ครบชุด
ได้คิดถึงนักประพันธ์ชาวต่างประเทศก็
ทำนองเดียวกันการที่กล่าวว่าจะเลือก
เล่มใดเล่มหนึ่งของผู้แต่งแต่ละคนนั้นก็ไม่ได้
ว่าซื้อหนังสือของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์

๑ เล่ม ของหลวงวิจิตรวาทการ ๑ เล่ม
ของ “ดอกไม้งด” ๑ เล่ม หากที่กล่าว
คิดเลือกเฉพาะบางเล่มที่ท่านเหล่านั้น
เป็น ๕-๑๐ เล่มก็แล้วแต่ ขอแต่เพียง
พยายามซื้อหนังสือทุกเล่มของนักประ
เฒ่าท่านหนึ่งก็แล้วกัน การทำเช่นนั้น
ไม่ได้เพราะในที่สุดก็จะติดขัดทั้งด้าน
และสถานที่ หลักข้อนี้จะพูดอีกอย่าง
ได้ว่า “อย่าซื้อหนังสือทุกเล่มเท่าที่มี
เกี่ยวกับวิชาที่ต้องการและอย่าพยายาม
หนังสือของนักประพันธ์หรือผู้แต่งคน
ให้ครบชุด” ขอยกเว้นอาจมีบาง
ห้องสมุดอาจต้องการที่จะ รวบรวม
นิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎ
ทั้งหมด เรื่อยจนยอมทำได้เพราะเป็น

๓ ที่กล่าวมาแล้วว่า ห้องสมุดมีหนังสือและวัสดุอื่น ทรงคุณค่า ในวรรณคดีของชาติจึงมิได้เป็น การเลือกข้อ ๓ ได้กล่าวไว้ว่า ย่อมเลือกหนังสือให้ ตรงกับโรงเรียน การที่เลือกเช่นนั้น เป็นเพื่อให้เหมาะสม กับ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในการเลือกหนังสือที่สำคัญอีก อกหนังสือที่ตรงตามความนิยมใน ถึงความต้องการและความสนใจอนาคตด้วย ถ้าจะยกตัวอย่างในโรงเรียน แม้ว่าวิชาตาม หลักสูตร ไม่มี กล่าว ถึง เรื่อง อวกาศ หรือ อนุแต่บรรณารักษ์ย่อมพอจะเดา ย่อมจะ เป็น เรื่องที่นักเรียนจะอนาคต หรือเมื่อได้อ่านแผนการ บัณฑิตแล้ว ก็จะทราบ ได้ว่ารัฐด้านอาชีวศึกษา ด้วยเหตุนี้การเลือกทางด้านงานอาชีพต่าง ๆ เช่น การค้า อุตสาหกรรม ตลอดจน ไว้แต่เน้น ๆ ย่อมเป็นเรื่องที่น่า ภูมิหน้าที่จะต้องสนองความต้อ งให้ทันคือ มีหนังสือที่เขาคต้องการ ากอ่าน การที่ห้องสมุดมีหนังสือ วัสดุต่าง ๆ ย่อมเป็นการเผยแพร่

งานที่ดี เป็นการปลูกความนิยมของผู้อ่านให้ แก่ห้องสมุดได้มาก อนึ่งการขอหนังสือนั้น ต้องเสียเวลามากพอสมควร โดยเฉพาะถ้า เป็นหนังสือที่ต้องสั่งจากต่างประเทศ ดังนั้นถ้า บรรณารักษ์จะรอก่อนว่าจะมีผู้ต้องการอ่านมา ขอให้ซื้อหนังสือเสียก่อนจึงจะจัดซื้อ โดยมิได้ พยายามที่จะเดาความต้องการของผู้อ่านไว้ล่วงหน้า ห้องสมุดย่อมไม่สามารถให้บริการอัน ทันใจผู้อ่านได้ การสั่งหนังสือต่างประเทศนั้น กินเวลา ๓-๔ เดือน ส่วนการซื้อหนังสือใน ประเทศก็อาจใช้เวลาเป็นเดือน นอกจากเสีย เวลาในการสั่งซื้อแล้วยังจะต้องเสียเวลาในการ เตรียมหนังสือก่อนนำออกให้ยืมด้วย ด้วยเหตุ ที่กว่าจะนำหนังสือ แต่ละเล่ม ออกให้ผู้อ่านใช้ ได้ต้องกินเวลามากมายเช่นนั้น จึงเป็นผลดีมาก กว่า ถ้า บรรณารักษ์ จะสามารถ เดาคความต้อ งการของผู้อ่านได้ และสั่งหนังสืออื่น ๆ มาไว้เสีย แต่เนิ่น ๆ หนังสือวิชาการ โดยเฉพาะ วิทยาศาสตร์ มีความจำเป็นที่จะต้องคัดเลือกอย่างถี่ถ้วน ที่ เป็นเช่นนั้น เพราะวิชาวิทยาศาสตร์มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ในเวลาไม่กี่ปีจะมีการ ค้นคว้าใหม่ ๆ เกิดขึ้นซึ่งทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติขึ้นอีกเป็นอัน มาก หลักในการเลือกหนังสืออีกข้อหนึ่งคือ ไม่เลือกหนังสือด้าดมัชง หมดความ นิยมแต่

หลักข้อใช้กับห้องสมุดโรงเรียนได้เป็นอย่างดี จะเห็นได้ว่าหนังสือที่เรียนตามหลักสูตรเก่า เมื่อได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรแล้วก็ควรจะคัดลอกโดยไม่ซื้อหนังสือเก่าที่ไม่ใช่แล้วนั้นอีก การที่ไม่เลือกหนังสือเก่าซึ่งหมดความนิยมแล้วด้วยเหตุว่า ห้องสมุด มีความจำเป็นที่จะต้องจัดหาหนังสือที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน การที่เอาของเก่าล้าสมัยมา ให้คน อ่านย่อม ไม่เกิดประโยชน์บางที่อาจทำให้เสียประโยชน์ด้วยซ้ำ เช่น ในกรณีที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับหรือกฎหมายเป็นต้น เมื่อเขาเลิกระเบียบหรือกฎหมายข้อนั้นไปแล้ว ถ้าห้องสมุดยังคงมีระเบียบเก่า ไว้ให้คนอ่านเกิดความเข้าใจผิด ย่อมเกิดความเสียหายอย่างมาก สำหรับวิชาการโดยทั่วไปก็เช่นกัน ผู้อ่านควรจะติดตามศึกษาวิชาการที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ ให้มากที่สุดยิ่งกว่าที่จะศึกษาทฤษฎีเก่าล้าสมัย ในการพิมพ์หนังสือนั้นมักจะพบเสมอว่าหนังสือที่คนนิยมมากมักขาดตลาดไปอย่างรวดเร็วจนต้องมีการพิมพ์เพิ่มเติมขึ้นอีก แต่ในการพิมพ์ครั้งหลังๆ ผู้แต่ง มัก จะ ถือโอกาส ปรับปรุง คุณภาพ ของหนังสือให้ดีขึ้นด้วย ในการกระทำเช่นนี้เรียกในวงการพิมพ์ว่าเป็นการออกเอ디션ใหม่ ฉะนั้น ในกรณีที่มีหนังสือเอ디션ใหม่ออกมาแล้วก็ไม่ควรซื้อหนังสือเดิมที่พิมพ์ครั้งแรกอีก เรื่องการออกหนังสือเอ디션ต่าง ๆ นี้จะพบมากใน

หนังสือตำราต่างประเทศ หนังสือที่ความนิยมมากก็จะยังมีหลายเอ디션 พิมพ์ถึงสิบกว่าเอ디션ก็มี ดังนั้นหนังสือยังไม่ค่อยมีเอ디션ใหม่กันมากนักถ้ามีการพิมพ์ครั้งใหม่ทีเดียวมาก การพิมพ์ครั้งใหม่กับการพิมพ์เอ디션ใหม่เพราะในการพิมพ์ครั้งใหม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงของหนังสือแต่ประการใด ด้วยเหตุความจำเป็นแต่ของห้องสมุดจะต้องซื้อพิมพ์ครั้งหลังสุด แต่ตรงกันข้ามถ้าเป็นเอ디션ใหม่ออกแล้วย่อมไม่ซื้อเอ디션

อย่างไรก็ดีคำว่าหนังสือเก่าล้าสมัยถึงในหนังสือใดหมายความว่ารวมไปถึงหนังสือหรือหนังสือที่ตีพิมพ์มานานแต่ยังไม่ตีพิมพ์ในรัชกาลที่ ๕ ด้วยไม่ เพราะประเภทที่ย่อมไม่ใช้หนังสือเก่า แต่เป็นหายาก หนังสือทองต้องประเภทนี้จะต้องทำความเข้าใจให้ถูกต้องอย่าได้กันไว้ เพราะมักจะพบเสมอว่าบรรณารักษ์หนังสือหายากที่มีอยู่ในห้องสมุดก็ในขณะเดียวกันก็ได้ซื้อ หนังสือเก่าล้าสมัยหมดแทน

ในห้องสมุดทุกแห่งมักจะมีการซื้อหนังสือ โดยให้ผู้อ่านเป็นคนแนะนำหนังสืออะไร หนังสือเก่าในห้องสมุดที่ผู้อ่านต้องการ ถ้าพึงปรารถนา

ความต้องการของผู้อ่านให้ถูกต้อง
กันได้ยาก แต่เมื่อได้รายชื่อหนังสือที่
ต้องการมาแล้ว บรรณารักษ์ยังต้องนำมา
พิจารณาเสียก่อนว่าจะเหมาะสมสมควรแก่การ
ตั้งหรือไม่ ทั้งนี้เพราะยังมีหลักการเลือกอีก
ข้อที่ไม่เลือกหนังสือซึ่งเป็นความต้องการ
ๆ เดียว ดังที่เป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่า
ความต้องการของผู้อ่านแต่ละคนนั้นค่อนข้างมาก
รวมทั้งความต้องการของ บรรณารักษ์
หนังสือที่ผู้อ่านชอบอาจไม่เข้าหลักเกณฑ์
ออกข้อใด ข้อหนึ่งก็กล่าวมาแล้ว ข้างต้น
หนังสือนั้น อาจไม่มีคุณค่าพอในสายตา
บรรณารักษ์เช่นมีข้อความผิดพลาดเคลื่อน
งามจริงหรือมีจำนวน วิธีการเขียนไม่ถูก
กัน ในกรณีเช่นนี้บรรณารักษ์จะต้อง
ให้ผู้ส่งทราบว่าไม่สามารถซื้อหนังสือ
มาขอร้องให้ซื้อได้นั้นเพราะเหตุใด เป็น
หนังสือเล่มนั้นไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของ
เล่มเป็นต้น สันนิษฐานว่าในห้องสมุดโรงเรียน
ศึกษาเกิดมีนักเรียน ขอให้ หนังสือ
ที่ชื่อ “หนูนิดหนูหน่อย” เช่นนี้บรรณา
การต้องอธิบายให้นักเรียน คนนั้น ฟังว่า
การที่ขอให้ซื้อหนังสือเข้าพิมพ์ให้เด็กเล็กๆ
หรือนักเรียนโตๆ ควรจะได้อ่านหนังสือ
ประโยชน์กว่า
การที่ห้องสมุดไม่ซื้อหนังสือ ตาม ความ

ต้องการของผู้อ่านคนใดหรือกลุ่มใดโดยเฉพาะ
นั้นมิได้ยากแต่ผลที่หนังสือนั้นไม่เข้าหลัก
เกณฑ์การเลือกแต่เพียงประการเดียว แต่ยัง
ขึ้นอยู่กับเหตุผลที่ว่าบรรณารักษ์จะต้องใช้เงิน
งบประมาณให้ได้ประโยชน์มากที่สุดด้วย หนังสือ
ที่ทุกเล่มที่ได้รับการเลือกขอเข้าห้องสมุดแล้ว
ควรจะมีความอ่านจำนวนมาก การซื้อหนังสือมา
ให้คนๆ เดียวอ่านย่อมเป็นการลงทุนอันไม่คุ้ม
ค่า สติการยืมของหนังสือแต่ละเล่มของห้อง
สมุดเป็นเครื่องวัดคุณภาพในการเลือกหนังสือ
ของบรรณารักษ์ได้เป็นอย่างดี ถ้าห้องสมุดใด
มีหนังสือที่คนไม่อ่านเลยหรือมีคนอ่าน น้อยอยู่
มากเล่มย่อมแสดงว่าห้องสมุดนั้นยังเลือกหนังสือ
ไม่ถูกต้อง การที่บรรณารักษ์ยอมซื้อหนังสือ
ตามความต้องการของ ผู้อ่านคนใดคนหนึ่ง
ย่อมจะเป็นการเพิ่มจำนวนหนังสือประเภทไม่มี
คนอ่านยิ่งขึ้น ซึ่งจะไม่เป็นผลดีต่อห้องสมุดและ
ตัวบรรณารักษ์เอง

การเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดนั้น เป็น
หน้าที่อันสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของ บรรณารักษ์
การที่ห้องสมุดจะเป็นที่นิยมของ ผู้อ่านหรือ ไม่
ย่อมขึ้นอยู่กับ ความสามารถ ในการเลือก
หนังสือ ของ บรรณารักษ์ เป็น ประการ ที่สำคัญ
ฉะนั้นจึงได้เกิดการตั้งหลักเกณฑ์ ในการเลือก
หนังสือขึ้น หลักการเลือกเท่าที่กล่าวมาแล้ว

ถึงแม้ว่าจะไม่ครบถ้วน แต่ก็คงจะเป็นแนวในการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ได้ตามสมควร เพื่อความสะดวกจึงขอสรุปหลัก การเลือก หนังสือไว้เบื้องต้น

๑. เลือกหนังสือให้สอดคล้องกับหลักสูตรของโรงเรียน
๒. เลือกหนังสือที่เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของครูนักเรียน
๓. เลือกหนังสือที่มีคุณค่าเป็นหลักของวิชาอื่น ๆ
๔. ถ้าต้องเลือกเอาระหว่างหนังสือที่มี

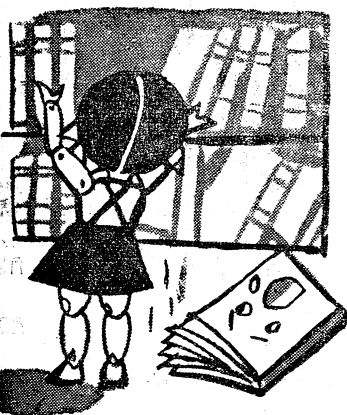
คุณค่าน้อยแต่คนชอบอ่าน กับหนังสือดีแต่ไม่อ่าน จึงเลือกอย่างแรก

๕. เลือกหนังสือเล่มดีที่สุดในด้านเนื้อหา และเลือกเล่มที่ดีที่สุดของผู้แต่งแต่ละคน
๖. เลือกหนังสือที่ตรงตามความต้องการในปัจจุบัน โดยนึกถึงความต้องการที่จะได้ ในภายหน้าด้วย
๗. ไม่เลือกหนังสือที่ล้าสมัย ความนิยมแล้ว
๘. ไม่เลือกหนังสือตามความนิยมของคน ๆ เดียวหรือกลุ่มเดียว

Learn a Language

By all means aim high in your study, but do not be too ambitious. Learning a language is an arduous job, although it is a pleasant one, but achievement depends also on personal aptitude and age. On the other hand, we are as old as we feel, and nobody is too old to learn a foreign language.

From Psychology May 1963

กลอนลำโฆษณาภิจักร์ห้องสมุดประชาชน

จังหวัดอุบลราชธานี

แต่งโดย เสาร์ พงษ์ภาพ และ ทองอิน วิสเพ็ญ

ดัดดีเลอครบพี่น้องทุกคน
ดัดดีอกรับผู้ยู่หน้าอยู่หลัง
ผู้เฒ่าผู้แก่ปู่ทวดตายาย
ได้ประโยชน์เกินค่าเงินครบคุณอา
เชิญมาฟังเสียงก่อนเลอขอรับคุณครู
ผู้ชวผู้กำตอผมขอเชิญ
ทางฝ่ายต่างกระหากบกับันั้นแจ้ง
ทุกคนเล่นกัน ๆ พ้าวหม่นพ้าวซี
ผความรู้ตันตบกระพ้าวแดนศึกษา
ฮ้อยอย่างพ้อย่างหลายโพดเหลือเกิน
เชิญคุณพ่อคุณแม่คุณยายคุณตา
ความฮู้ดีได้เหลียนส้มองดีได้
เพื่อให้เสียงเคียงคู่กับการศึกษาโรงเรียน
ให้เก๋อยู่ทุกทาบหุยุบตัน
ฮ้องนกันบว่า เป็นโชคของชาวอุบล ฯ
ร้างเป็นหลังบักใหญ่่มุ่ศาตากาง
หนังสือเขียนบอกเมื่อเจอบอว์หมาย

ชาวประชาอุบล ฯ ผมขอคำนับ
เชิญเข้ามารับฟังคุณพ่อคุณแม่
ฟังแล้วเกิดคุณหลายได้ตัวผมว่า
ฮู้ผู้ได้ผู้ดำแม่ลูกเต่าเฒ่าอ่อน
ฮู้คุณหนงคุณหนผู้สูงผู้ต่ำ
เหตุว่าเคยวนโลกเจริญเปลี่ยนแปลงไปมาก
ด้อยโตเองเต็มแข่งบ่ลุดับดิน
เพื่อความดุดดีดีในการครองชีพ
เขียนฮู้จากตำรามาเฮ็ดมาสร้าง
จึงว่าผมพ้าวเชิญให้มาฟังไค้แน่
ฟังกลอนพัฒนาเรื่องหนังสือหนังสือเรียน
เพราะเคยวนทอไทยมีห้องสมุดตั้งอยู่
ค้นจบแล้วมาเพียรฝึกฝนไปหน้า
หากินให้ทบทันกิจการของโลก
เพราะมีห้องสมุดประชาชนของเฮาตั้งไค้
อยู่ใกล้ชีวิตติดทางเฉียงตะวันออก
ฮู้ ๆ ะนะหนทานทงหลายผมขอคำนับ

ผมขอเชิญแขกครบไปหย่อนอารมณ์
หนังสือทุกประเภทล้วนแต่ดี ๆ
ให้พี่น้องพ่อแม่เปิดดูเปิดตา
อยากให้รู้ทุกแห่งทุกบ้านทุกเมือง
จักได้นำมาเป็นเครื่องยึดถือ
ทรงรู้ใหม่รู้เก่าบอสดับจน

ฉะนั้นจึงขอเชิญหมู่ชาวอุบลฯ คนไทย
ทั้งผู้เฒ่าผู้แก่และบุตรหลาน
ทั้งผู้หนุ่มผู้หมวดเชิญท่านทุกคน
หนังสือกองจำนผ่านเยอะเยอะถ่มไป
คำบำรุงกะบ่หนึ่งห้าบาทหมื่นมากมาย
ห้าบาทดีได้ค่าตั้ง โกฎิตงก่อ
ฉะนั้นเชิญพ่อใหญ่พ่อคุณแม่คุณ
เจ้าหน้าทศอยรับท่านอยู่เต็มอ
บ่อได้เป็นผู้ขึ้นเป็นไทกันเอง
ซึ่งรณเมตตะได้อย่างกะบ่เป็นหยั่ง
พอให้แจ้งสว่างหัวอกหัวใจ
พวกเฮาต้องเป็นช่างประดิษฐ์กรรม
บัดห้าลูกเติบใหญ่เป็นท้าวเป็นนาง
ความเจริญของชาติกะดีก้าวไปไกล
ควรจะหาโอกาสไปชมกิจการ
นั้นผมขอว่าขอความประสงค์
หนึ่ง เป็นสถานที่เผยแพร่วิทยากร
ซึ่งเปิดเผยเป็นระยะทางเทศและไทย
ให้รู้จักทุกย่านคนคนว่าหนังสือ

มีหนังสือให้ชมทั้งไทยและเทศ
ความประสงค์คนต้องการเผยแพร่
เขียนอยู่ด้วยตัวอักษรภาษาไทยพื้นแต่
ประเทศใดรู้เรื่องเจริญก้าวหน้า
เรื่องหมื่นมอยู่ในหนังสือให้ท่านอ่านได้
จึงว่าห้องสมุดประชาชนเป็นสถานที่ฝึกคนคน

ความ

ไปฝึกฝนจิตใจของท่านจงเห็น
ทั้งลูกเล็กนักเรียนท้าวท้าว
ห้องสมุดประชาชนมีหนังสือให้อ่าน
เพื่อความศิวิไลซ์ของประเทศชาติ
ขอเบอรกันแห่งหายกว่าผมว่า
มีสิทธิยืมหนังสือออกไปอ่านบ้านได้
ไปสนับสนุนเป็นสมาชิกครับ
ค่อยช่วยเหลือนับปรนเปรอหน้าใสใจชื่น
ขออย่าหยั่นอย่าเกรงบ้านนาหาได้
นี้ผมจะให้ฟังกิจการบางอย่าง
ดีได้ช่วยกันสร้างเมืองไทยทุกสิ่งทุกอย่าง
ช่วยกันคิดกันทำเดินเสียงเคียงไหล่
ดีได้เดินนำทางบ่อนหมู่เข้าตากกลางบ่ผืน
จึงขอเชิญชาวไทยพี่น้องร่วมชาติ
ดั่งเสริมลูกเสริมหลานต่อไปภายหน้า
สรุปเพื่อกันหลงของพวกท่านแน่
สอง ให้รู้ข่าวสารการเมืองนี้ละ
สาม ปลุกฝังนิสัยด้วยชวนให้ชักการอ่าน
เพื่อฝึกฝนปรนเปรอให้โตให้เด่น

กับเราได้เช่นมีตพร้าอารมณ์
เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนความอยู่สันตนาปัญหา
บุตรหลานของชาติดีได้จดได้จำ
ปลูกฝังตั้งแต่งวัฒนธรรม
เป็นสถานที่เผยแผ่ความรู้วิชา
ให้พวกหน้าขาวเปิดหูเปิดตา
เลี้ยงไก่ปลูกพืชเก็บพันธุ์
ให้สะดวกแก่การจัดทำ
ความอยู่ช่วยชาติด้วยความตั้งใจ
ไม่เบียดเบียนเกิดเท่งกลองยาว
เข้ามาคุณแม่คุณพ่อคือกัน
ให้เด็กชาติสามสี่ห้า
งเถอะนอท่าเจ้าหลายมันยาว
อนกหากส้มมาพาควร
การบริหารของเจ้าหน้าที่กระทรวงศึกษา
คุณพี่น้องน้องคู่คน
งขอคำนับถือเป็นครั้งที่สาม
คุณทุกผู้จงมีวรรณะสูงขังพลึง
กได้ทุกสิ่งให้มีโชคมีชัย

ให้มันเค็มมันคมบให้มันบู
แต่งปาสูกตาโดยผู้ทรงคุณสามารถ
ห้า เป็นสถานที่ตั้งเสริมศีลธรรมอันดีทุกแห่ง
ขอให้พวกท่านจำเอาไว้ตำแหน่ง
ทางภาพยนตร์ทัศนศึกษานายประกอบขาว
อยู่กิจการทำนาขุดดินดินไม้
อยู่ได้ปัยสำคัญฆ่าเพ็ดยฆ่าปลอก
กสิกรรมดีกรรมของนานาชาติ
พวกเข้าชาวไทยเข้ามาช่วยกันเบิ่ง
ผู้ใดเป็นผู้ล่าหัวหันเข้ามาแทน
มาฟังตัวของฉันร้องดำประกาศ
ส้มกับเอาไปก็อจ้างผมมาว่า
เขาชะนอพ่ออาดเจ้าหลายมันมาก
ส่วนกิจการทั้งมวลทสมกล่าวมาน
ตั้งแตตั้งตนมาจนถึงเดี๋ยวนี้
อย่าลืมห้องสมคประชาชนเลอท่านขอรับ
โค้งให้อย่างงามๆ ให้ว้าวสาธุ
อีกอายุยืนยังภิญโญยิ่ง ๆ
โอดนะขอ.....

(ต่อ...กลอนดองยาว)

กลอนยาว

อีกกล่าวเรื่องแนวใหม่การศึกษา
งชาวเขาคอนไทยต้องฟ้าผั่ง
ดอกเอื้องอย่าฟ้าอย่างเมื่อนอ

รอกทำฟังก่อนเลอครบคู่คนอย่างเหงาหงว
ด้อยกำลังพุนพประสงค์ให้ชาติเฮือง
พลีหาของขอมอบพระนางวัน

ของดี ๆ ทั้งนั้นฟังก์กันให้ชื่น
 นำให้เห็นหัวข้อพอหัวโลบแปนเปล่า
 ๕
 ทงพระส่งของค้ำฟ้งแห่นเลอพระคุณท่าน
 นับเป็นบ่อนดีสร้างควมอยู่ดูแล
 ของโบราณจารย์ตั้งแต่เดิมคาเค้า
 ของหนุ่มสาวและเด็กน้อยก็มีแต่ดูอัน
 เจริญไปบูไปชมอบรมจิตใจระหว่งยามเฮาว่าง
 เอาหนังสือมาอ่านบ้างดีเป็นแท้อย่างใด.....
 บ่ได้เสียวราศอย่างใดกะพอน้อย
 ทุกอย่างมีอยู่พร้อมเตรียมให้แก่คุณ
 บ่ให้มืบกพร่องชนมากองไว้จ่านผ่าน
 ดีเป็งฮูปกะได้ตามแต่ใจสมัคร
 ไผ่นั่นนัคนิยมเอาไปแล้วให้ส่ง
 ความประสงค์นั้นน่ายากให้เป็งความเจริญ
 ไซ้ให้เป็นแนวทางความเจริญจึงได้แทน
 ผมขอเชิญพวงเจ้าเฒ่าแก่พอบานกลาง
 ๕
 ไสมทงชุมเด็กน้อยของมะล้ามะลอย พอม ดีเกิด
 ดีเป็ง
 เป็นทางหาความฮู้ดีกว่าอยู่เฉย ๆ
 ๕
 รัฐบาลเพิ่นเฮนไทเฮาไคยนับ
 ขออย่าคร้านมีดำนงตำนานฮีบไปเอามาอ่าน
 ผู้ไคยยังบ่ฮู้ประวัติแห่งหนังสือ
 หนังสือมีหลายเรื่องนิทานมีหลายอย่าง
 แล้วแต่ใจของท่านดีเลือกอ่านแนวใด
 จับบายนั้นให้ถนอมเอาไว้อย่าทำลายขาดหมู่
 ฟังเอาเลอแม่บ้านน้อยหนุ่มมัจ

๕ ๕
 ยอดมอฮอนเจ้าดีคิดฮอดฮายฮายฮาย
 พอกผู้เฒ่าฟ้งเป็นแห่นเลอครบ
 ๕
 ฮันงานห้องดุ่มคนมีมาแต่เก่าก่อน
 เป็นที่รวมร้อยแกกถอนกาพย์โค
 เจริญมาเอาใจดูเวียนไปด้อย่าถิ่ม
 ๕
 มีหลายชั้นเป็นพัน ๆ ให้ไปเป็ง
 ยามเฮาว่างงานแล้วบ่มีแนวดีพาทม
 ๕
 เฟินจัดไว้ให้เป็นประโยชน์ปอง
 คอยแต่นำทางให้หุดาแจ้งสว่าง
 ๕
 รัฐบาลฮุดหนุนค้อยซ่อมแซมอยู่
 ๕
 อ่านฮือลิกะฮู้ดูเล่นกะชื่นใจ
 ๕
 ฮันของดีมีราคากระด้อยกันแพงไว้
 ๕
 คงเป็นของดีรวมหมื่นเกียนเล่ม
 ๕
 นำมาเป็นแนวคิดได้จึงได้บ้าง
 ๕
 ดั่งใจด้อยกันแท้ในหมู่พวงเฮา
 ๕
 อีกหมื่นนางสาวบ่าวคนองปอง
 ๕
 ห่าเจ้าลงไปท่งยังดีได้อ่านเล่นเมื่อ
 ๕
 ฟัง
 มาเกาะเคยไทเฮามาถ้อยแปลง
 ๕
 มัวแต่เฮ็ดจ้อฮ้อยอยู่แล้วดีไปฮู้
 ๕
 ทางการจัดแจ้งให้เฮาได้อ่านดู
 ๕
 ไปหารอบรรณารักษ์ผู้เพิ่นเป็น
 ๕
 วิชากรต่าง ๆ ครอบถือนประมวล
 ๕
 เรื่องเมืองไทยเมืองทองฮูปกะมี
 ๕
 อีกท่งคุณกะดีฮู้ความรู้จักดีได้
 ๕
 หนังสือมีหลายอันให้จ้อจำเอา

นิมิตหมายด้ายแท้นับแปรมีทุกท่า
 ให้นัยเข้ารวมบัญญัติปราชญ์
 ให้คิดเบี่ยงเลออาว
 กันสร้างเมืองไทยให้เฮื่องฮ้าง
 เจ้าดำก่อนนอพระคุณ
 ไม้เจ้าไทเฮาอย่าลืมด้อยกันเนื้อ
 วิเริ่มแต่งออกเป็นคำกลอน
 ของร้อยคนมะด้ามะดอยฟังแล้วให้คิด

ด้อยกันสร้างให้เป็นศรีสง่าแก่บ้านเมืองนแห่งเฮา
 รวมผู้เพิ่นฉลาดอยู่ภูมิล้านนา
 ะผู้ดำวาม ๆ คิดแทนเลอผวนน้อง
 เจริญรุ่งยิ่งชนเอนบ้านเมืองของเฮา
 อดด้านขอจบแต่พอเพียงน
 ทั่งอย่าเผดดะใจขอความผมไซ้แจ้ง
 เป็นคำสอนห้อยสมุดฮ้องดำเด่นของท่าน
 ดำมาเหิงดีได้ดาหม่อมน้องเมื่อบ้านก่อนดะนา

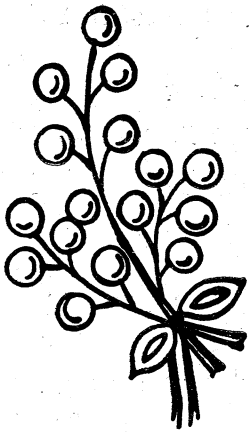
มาลาบานก้านทอง
นันทนา

มโนในนาถน้องตัวอ้ายดีตัวดวง
 ดั่งฟ้าข้ามปลงดะนา.....

งานของเจ้าพระยาคลัง (หน) เท่าที่รวบรวมได้ในสมัยหลังมี ลิลิตเพชรมงกุฏ ลิลิต
 อีเหนาคำฉันท กากีคำกลอน สามก๊ก ราชาริราช ลิลิตพยุหยาตราเพชรพวง
 ยาวกัณฑ์กุมาร และกัณฑ์มัทรี สมบัติอมรินทร์คำกลอน
 ในบรรดางานนิพนธ์ของเจ้าพระยาคลัง (หน) เรื่อง กากีคำกลอน สามก๊ก ราชาริราช
 ว่ายาวกัณฑ์กุมารและมัทรี เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายที่สุด

จากสมบัติอมรินทร์คำกลอน
 ของเจ้าพระยาคลัง (หน)

ทางสายเหนือ

ส. ป. ส.

จากเชียงใหม่จะกลับกรุงเทพ ฯ ทางไหนดี ?

เขาว่าทางมิตรภาพสายใหม่ เพชรบูรณ์ หล่มสักดีนั้นด้วยมาก ประดับกับข้าพเจ้าจึงตกลงกันว่าจะต้องวกไป迂ให้ได้ พัดกับคุณดิทรก็ยอม บอกว่า จากเพชรบูรณ์เราเข้ากรุงเทพ ฯ ทางด่านารายณ์ได้โดยไม่ต้องย้อนกลับทางพิษณุโลกอีก

เวลาเดินทางมีสองวันสองคืน ประดับว่ายังงี้ๆ เธอก็ต้องเข้าประชุมตอนเช้าวันที่ ๘ ให้ได้ เธอจะให้เราถึงกรุงเทพ ฯ วันที่ ๘ แต่จะเป็นที่ทรมานเธอไม่ว่า ดี ๔ ดี ๕ ก็ได้

ขามาเราบุกตลอดคืน ซากลับไม่ยักจะมีใครยืมดีบุกตลอดคืนอีก จึงจะค้างคืนทั้งสองคืน

จากเชียงใหม่จะไปเพชรบูรณ์ทางไหนดี ?

เดิมเราคิดว่าจะไปทางลำพูนห้างฉัตร จะได้ดูลำปาง แล้วไปตาก สุโขทัย พิษณุโลก หล่มสักก็ เพชรบูรณ์ ฯลฯ

คุณดิทรว่า ทางสายลำพูนห้างฉัตรอนุญาตให้รถเดิน ขึ้นไปก็อาจมีต้นไม้ล้มทางเพราะไม่มีใครดูแลทางสายนั้น

ประดับว่า จะไปทางไหนก็ไปเถอะ กลับทางเก่าก็แล้วกัน เบื่อแย่ ข้าพเจ้าว่าแล้วก็อยากเห็นกว๊านพะเยาจังเลย ที่ไหนได้เห็นละ พัดกับคุณดิทรก็ว่าขึ้นไปทางราย ผ่านพะเยาแล้วมาลำปาง คุณดิทรว่าผมมีพี่เชียงรายละ

ตกลงเราจะออกจากเชียงใหม่ เชียงรายผ่านกว๊านพะเยาแล้วไปลำปาง สุโขทัย พิษณุโลก เพชรบูรณ์ ด่านารายณ์ ฝายพระยาสุรินทราชมงคล กรุงเทพ ฯ

เราจะค้างคืนที่ลำปางและพิษณุโลก จะมีโรงแรมสะอาดสบาย กลางวันเราจะไปดูเชียงราย กว๊านพะเยาและกลางวันวันที่ ๒ เราจะดูสุโขทัยพิษณุโลก วันที่ ๒ ค้างพิษณุโลก รุ่งขึ้นดูทาง

ศักดิ์ เพชรบูรณ์ แดงบึงกลับกรุง
ลงอำนาจถึงกรุงเทพฯ คืบวันที่
ยประดับไปนั่งดับปะหงกในทีประชุม

ลัษณ์ว่าดีแล้ว ถ้าไปเขียนรายเราอาจ
ล่ายก็ได้ เพราะแม่ล่ายอาจจะอยู่ก่อน
ยละมั้ง เธอว่าน่าไปดูเสียด้วยเลย
ไกลกันนัก

ได้ตกลงเห็นพ้องปรองดองกันดีทุกคน

ากเขียนใหม่จะไปเขียนราย ก็จะต้อง
าเถอฝาง เราวางโครงการล่วงหน้า
ลัษณ์คุณลิขิตไปติดต่อขออนุญาตกรม
นั้ที่ ๓ เพราะถนนสายฝาง-แม่สรวย
เรค่าสัตว์ต้องขออนุญาต

นั้ที่ ๔ คุณลิขิตกลับมาแจ้งว่าเพื่อน
บอกว่าย่าไปเลย ทางนั้นเป็นทาง
ถึงถนนจะดีแต่ทางสูงชันน่ากลัว
นกันต้องยอมให้รถทหาร ชาติภูเข
เราจะต้องหลบไปซิดริมเหวทุกครั้ง
จะเป็นตอนไหน

คุณลิขิตบอกว่า ให้ไปทางอำเภอ
เจียงป่าเป้า ไปบรรจบแม่สรวย

ใหม่? พี่ตุ่ถามคุณลิขิต
ผมบอกว่าทางดีชะ เขาว่าดีก็ดูเตอร์

ยังไปได้สบาย

เราหัดตานักถึงทางลาดยางเรียบ ลักดู
เตอร์แล่นฉิว เคยตกลงว่าจะไปทางนี้ กระออก
เดินทางดี ๔ วันที่ ๕ เช้ามืด เพื่อจะได้เป็น
ถ้าไรทำเวลาดำรงตั้งแต่เริ่มแรก

คืบวันที่ ๔ เราขับรถไปให้พี่เย็นของประ
สับตรวจรถให้

ลัษณ์ของพี่เย็นเห่าขรมต้อนรับ พี่เย็นชู
ตะเกียงรวออกมาเปิดประตู ถามอ้อย ๆ ว่า
กินข้าวกันมารึยัง ?

ประดับตอบว่า กินแล้ว พี่เย็นช่วยดูรถให้
หน่อย อู่วัดปิดหมดแล้ว พดางแนะนำให้เรา
รู้จักพี่เย็นและประ โคมแถมท้ายด้วยความรักว่า
“พี่เย็นไม่ค่อยชอบรับประทานถั่ว”

พี่เย็นนรูปร่างผิวยังกะพระเอกหนัง
ไว้หนวดเรียวงามแต่ท่าทางอ้อย ๆ แบบคนแก่
ใจดี

ลัษณ์ของพี่เย็นเห่าขรมอยู่ตลอดเวลาที่เรา
คุยกัน มันเป็นหมาแม่ลูกอ่อนพันธุ์อัลเซเชียน
ถูกขังอยู่ในกรงแยกกับลูก ๆ มีลูก ๓ ตัวอ่อน
ตะลุกปุก พี่ผู้หญิงรักมันมาก อุ่มขนกอดไว้
พดางแนะนำให้เรารู้จักขอลูก ๆ ของพี่เย็นดีคน
อธิบายว่า คนนแม่หนึ่ง คนนแม่เดียวกับคนน
แต่คนละพ่อ ฯลฯ ข้าพเจ้าถามว่าคนไหนของ
พี่เอง เธอยิ้ม “ของอิดันไม่มีหรอกค่ะ อ้าว

คุณคะ ไม่เปลี่ยนเสื้อเดี๋ยวก่อน อีฉันก็ขยี้เย
เท่านั้น"

พี่เย็นค่อย ๆ เปลี่ยนเสื้อ ใส่เสื้อม่อฮ่อม
ค่อย ๆ หยิบไฟฉาย ค่อย ๆ เดินเข้าไปนอน
แฉ่งแม้งอยู่ใต้ท้องรถ ค่อย ๆ ตรวจเคาะอะไร
ดังก๊อก ๆ ขึ้นเกลียวอะไรอยู่นาน เดินออกเปิด
ดูเครื่องเคราในหน้าหม้อ มีฟุต กับคุณลี้ท
เป็นลูกน้องต้องไฟฉายตรวจพิทักษ์อยู่ครู่ใหญ่
แล้วพี่ยันก็พูดเอื่อย ๆ ว่า เครื่องดี เรียบร้อย
แต่จ่ายพานหย่อนไปหน่อย ให้ขอเปลี่ยนเสื้อ

เอ เราจะออกที่ ๕ นพ จะขอทให้न्दะ
ประสับว่า

ไม่เป็นไรหรอกพอไปได้ ไม่หย่อนมาก
ถึงเมืองไหนค่อยเปลี่ยนก็ได้

เราชอบคุณพี่เย็นแล้วลาจากมา ประสับ
รำพันว่า พี่เย็นหาหมอดูว่าพี่เย็นชาติดีกว่าใคร ๆ
กตัญญูต้องระหกระเหินไม่ได้ดีอย่างหมอดูว่า พี่
เย็นทำไมจะไม่ดี ก็พี่เย็นมีคนชอบ ใคร ๆ ก็
รักพี่เย็น เพราะพี่เย็นเป็นคนใจดีน่ารัก ประสับ
หัวเราะชอบใจว่าจริงแล้ว ลูกก็มากเมียก็หลาย
คน เอ แต่ก็มีทีละคน ไม่เคยมีทีละ ๒ คนเลย
คงชาติทำให้เมียต้องแยกไปมั่ง ตายไปมั่ง
วลา พี่หญิงคนนั้นแหละดีกว่าเพื่อน เข้าใจ
พี่เย็นดี ประสับว่า

เขาวนรุงชน ประสับพุด และข้าพเจ้า
พร้อมจะออกเดินทางตงแตดัดครั้ง แต่ค่อยค่อย

คุณลี้ทก็ไม่เห็นมา ดี ๕ ครั้ง คุณลี้ท
จับมาถึงบอกว่า "ขอโทษที่ชะง่อนนอนเพ
เฟิงตน" เด็กแจ่มได้ติดตามเคย คือนัก
คุณลี้ทก็ผู้มาเรียงใหม่กับเรา ขอจากลับ
คุณลี้ทก็กลัวว่าจะหลวมไปอีก จึงให้น
บุญจันมาแทน เพื่อติดตามไปหาภรรยา
ลี้ทก็ทกรุงเทพฯ

เราออกเดินทางยังมีต้อยอากาศเย็น
กะไปกินข้าวเช้าสามโมงเช้าตามเคยให้
มา เชื่อว่าอย่างน้อยก็คงมีชาวแกงต
หรือมีห้องแถวไม้ตามตลาดเหมือนหัวเม
ไทยเราทั่ว ๆ ไป และกว่าจะสามโมง
ก็คงจะได้ไปไกลวันเราจะเดินทางให้
น้อยก็ ๓๐๐ กิโลเมตร ประสับกับข้าพ
ใจว่าแผนการของเราด้วยพิลึก จะได้
เมืองเหนือมากที่สุดในวัน

เรามุ่งไปดอยสะเก็ด ประสับคุย
ฉันได้เห็นทางหลวงใหม่เรียงใหม่
ด้วยแล้ว เข้าทางดำพนทางหนึ่ง ออก
ทองแม่ละเรียงทางหนึ่ง ออกไปฝางอีก
แล้ววันกำลังออกทางดอยสะเก็ดอีกทาง
ไม่ได้ไปก็แต่ทางด่านกำแพงเท่านั้นแต่
ทางด่านกำแพงนะทางมันตัน ออกไป
เลยไม่ไปมันละ เชื่อว่า คุณลี้ทก็
จริงดี ข้าพเจ้าก็ออกจะครมใจพอ
ถึงดอยสะเก็ดแล้ว ใจเด็ก เห็น

ให้ดูเนิ่นเขาเตี้ย ๆ ริมมองเห็นอยู่ประ
ดัง ๆ อยู่ริมขอบฟ้าท้องนาโด่ง
ใหญ่ เป็นเพียงสระเกิดดอยและมี
ชื่อว่าดอยสระเกิดไถ่ชะชะ” คุณดิษฐ์

ดอยสระเกิดถึงหนองบัว เราเห็นลูก
ยวไปทางขวา เราก็ก่เล่นตามไป เดย
เนนลงไปสู่ทางดิน ผ่านวัดหนองบัว
ญชอหนองบัว

จะเป็นทางดินเฉพาะแถวบริเวณวัด
ไปก็ไม่เห็นถนน คงเป็นทางดิน
ไป บ้ายบอกหนทางก็ไม่มีเลย เรา
ไปไม่ทราบหนทาง นายคนหนึ่งเดิน
งถามแถวไปเฉียงป่าเข้าไปทางไหน
บ หนึ่งเคย ทำทองไม่รู้ร้อนหนึ่งแหละ
เยตรถกระย่น กระยอถามอีก หลาย หน
ลจกยอมตอบในที่สุดว่า
เขาไปกันทางนี้”

งหัวเราะออกมาได้ ประดับหัวร่อ
ทวนคำว่า “เห็นเขาไปกันทางนี้”
งเราก็อำตาแกล ขับไปตามทางที่แกล
ทราบว่าถูกหรือผิดอย่างไรแน่พอ ๆ
ถามและฝ่ายถูกถาม เราขับไป
คบ ๆ มีรอยล้อรถเรื่อยไป ขับ
ทางก็เป็นดินอ่อนชุยบ้าง แข็งบ้าง
ป่าชุมมืด ๆ ต้องเปิดไฟส่องดูทาง ป่า

ก็ไม่ทันนัก แต่มันไม่เต็มไปหมดทั้งต้องข้าง
ทางโหลกเขตกกระดอนขึ้น ๆ ลง ๆ คุณดิษฐ์
ว่า “อ้ออ้อ ทางดี นี่ถาออกดี ๔ มีหัวงเจอ
เดือนะชะ” ข้าพเจ้าค้ำว่าจะมีจริงร้อ พุดว่า
“มีซิ เคยถูกตะปบไปคนหนึ่งแล้วนี่” ล่งไป
โรงพยาบาลต้องตัดแขน แกแ่งไม่ตกใจ ยิง
มันทั้ง ๆ ที่มันตะปบเอาแล้ว จึงรอดมาได้”

พอวิ่งดังเราก็กวักชนดอย กวักชนวกดง
บางแห่งเป็นทางแยกเป็นสองทาง ตอนแรก ๆ
ก็ไม่ทราบว่าจะไปทางไหน ตอนหลัง ๆ จึงรู้
ว่าที่แท้เป็นทางเดียวกัน เขากวักหน้าทวมบาง
หนี่สระพานหักบ้าง ผดสุดท้ายก็ไปบรรจบกัน
ใหม่อีก แต่บางแห่งก็เป็นทางแยกชนเขาไป
เลย คงเป็นทางไปลากไม้มาทำอะไร ๆ เป็นแน่

เราขับไปจนล้าย ผ่านหมู่บ้าน ช่อบ้าน
แม่หวาน ไม่มีร้านรวงอะไร ชาวเข้าไม่มีทาง
จะหาซื้อกิน แต่ไม่มีใครหิว คุณดิษฐ์บอกผมมี
ชะ ใครหิวผมมีติดมาชะ พุดเป็นหัวงจะถาม
หนทาง ถามว่าไกลไหมกว่าจะถึงเฉียงป่าเข้า
ไม่มีใครทราบ มีผู้ชายคนหนึ่งร้องตะโกนตอบ
มาว่า “ถึงเฉียงป่าเข้าบ้าย ๓ โมง” พุดร้อง
อ้อ บ้าย ๓ โมง พดงสดเพื่อนคุณดิษฐ์ว่า
“นี่แหละทางดี อ้อ จะบอกให้รู้ตักหนอยก็ไม่
ได้ว่าเป็นทางเกวียนเข้าป่า อย่างน้อยจะได้เอา
น้ำมันติดมาด้วย นี่เผื่อน้ำมันหมดจะหาซื้อได้
ที่ไหน” เราต่างก็หัวร่อชอบใจ ทางดี แปลว่า
ทางไม่ขาดรถเดินได้

แสงทางเกวียนก็แว่นขึ้นเขาด้วย ตอน
 คนขับรถนมเบอร์วันตงเต้ามา คือคุณ
 ดิถี ชักจะเผละเหยียบครัช รถก็ทำท่าจะถอย
 หลัง ประดับก็ร้องห้าม พี่จึงปฏิบัติให้ปลด
 ไปเป็นคนขับรถนมเบอร์วัน กระเถิบฐานะตัว
 เองขึ้นไปเป็นนมเบอร์วันแทน ขับไปช้าๆ ดัด
 เละให้รถเขาออกไปจนมาสุดแต่รอยเกวียน จะพา
 ไป แล่น ๆ ไปก็มีดำห้วยขวางหน้า เป็นดำ
 ห้วยแคบ ๆ เล็ก ๆ เราแล่นเข้าไปคุยโหมงว่า
 นิดเป็นรถจบนะ ถ้าเป็นรถยนต์ตะเดี๋ยแล้ว
 แต่ไม่เข้าก็มีดำห้วยขวางหน้าอีก เราก็เข้าไป
 อีก หนึ่งต้องเบี่ยง ๆ และ ๆ ก็เจอดำห้วยเข้า
 อีกแล้ว ดินก็ขุย ๆ ดิน ๆ เป็นดินปนทราย
 ทรายแฉ่น ๆ ไปก็เจอเอาดำห้วยกว้าง น้ามากถึก
 รถลุยไปน้ำแตกกระจาย รถก็ดังเสียงดังปัด ๆ
 ประดับร้องว่า “อย่าดับเครื่อง” แต่เครื่องมัน
 จะดับ “อย่าดับ อย่าดับ” ประดับร้อง พี่
 ก็เร่งเครื่องพืด ๆ “เดี๋ยวเบรคดิ้น” ประดับว่า
 รถก็ทำท่าจะดับ เร่งเครื่องปัด ๆ ขึ้นตลิ่งตะกุน
 ดินปนทรายอ่อน ๆ ดิน ๆ ขึ้นจะไม่ไหว เราก็
 ช่วยกันเบ่ง พอดขึ้นได้ แล่นต่อไปก็เจอห้วยอีก
 เรื่อย ๆ ไป พี่ชักเหยียบ หยุดบน ชักใจไม่ได้
 ล้วนเด็กดีใจที่เห็นรถลุยน้ำ พบดำห้วยคราวใด
 แม่หนูร้องดิ้นว่า “ดิ้งเดย ดิ ดิ” ในที่สุดถึง
 ห้วยแห่งหนึ่ง รถแล่นตงไปได้อย่างนุ่มนวล
 แต่พอถึงตลิ่งเป็นดินปนทรายชันขึ้นปัด ๆ รถ

ดันหน้าร้องปัด ๆ ว่าผมไม่ชัน ผมไม่ชัน
 เครื่องเท่าไรก็ดันหน้าอยู่อย่างนั้น เสียงพืด
 ไม่ยอม ไม่ยอม จนเครื่องดับ

แย้ละซี จะทำยังไงกัน เหยียบดิแท ๆ ไป
 ใครเลย เราชักใจเสีย

เสียงรถดังก็ถ็ดเข้ามา แล้วรถเมดคัน
 ก็ไถลออกมาจากป่าติดป้ายว่า หนอง
 แม่ชะจาน บีบแตรป็น ๆ ขอทาง เพราะ
 ขวางอยู่ไม่ให้แกลงมาในห้วยได้ คุณดิ
 โบกมือห้าม หยุดก่อน เดี่ยวอย่าเพิ่งมา
 เมดหยุด คนบนรถชะงักดูเรา ต้องดำ
 วังมาหา ถามว่าเป็นยังงี้

คนหนึ่งชะงักดูเครื่องในหน้าหม้อ
 เบี่ยงจานจ่าย” รีบถอดผ้าขาวมาที่เคียน
 ออกมาเช็ดจานให้เราจนแห้ง แล้วบอกว่า
 จานจ่ายไม่ดี แต่เบี่ยงเบตเตอร์ดี ไม่
 แล้วปลดปล่อยให้เบตเตอร์เบี่ยงอยู่ ปิดหน้า
 ด้ับให้ คุณดิถีถามว่าข้างหน้านายังมี
 มากไหม แกตอบว่า ไม่มากหรอก ดัก
 ห้วยหลัง ๆ มีสะพาน ข้างเจ้าถามว่า
 ใหม่ ทางแย้ใหม่ ควรไปต่อหรือควรก
 ชายยมตอบว่า ไม่ไกลหรอก ทางแย้
 ไปเถอะ เขาไปกันก็

ข้าพเจ้าจึง ถามข้าว่าอะไรนะ
 บอกว่า ทางที่มาแล้วค่ารถเมดเก็บ
 ทางตอนหน้าเก็บแปดบาท แด

นโรคอก ไปก้อย ๆ เวดางห้วย”
 ถมัดแด่นไปแล้ว คุณลิตทิมพำ ขอบ
 แดง ว่าถ้าไม่ได้ยายแดงละแย
 ถามว่า ออ พี่น้องกันหรือ? คุณลิตทิม
 ล่าสะ ขำพเจ้า “เห็นเรียกยายแดงนี่กว่า
 นึกแล้ว” คุณลิตทิมหัวเราะ “ได้ยิน
 กันว่ายายแดง ๆ สะ” จิงนะสะ
 แดงนข้างคจริง ๆ
 นพอดงห้วยเราก็คอยเคื่อนฟุตว่า ไป
 ไปก้อย ๆ! และคอยช่วยกันแหม่ของ
 เวดารบเป็นชนดั่ง
 คุเห็นทาง ชุยนกัก พยายามจะ ใช้เกียร์
 แต่ไม่เคยขับจับไม่ทราบวิธีใช้ คุณ
 ไม่ทราบ ประสบกักพยายามอธิบายวิธี
 ัง ๆ ที่ไม่ทราบ) เธอบอกให้ยกเกียร์
 มัดเกียร์ใหญ่ลง ต้องสัดบักมันจึงจะใช้
 ะอธิบายว่า ถ้าใช้เกียร์เล็กช่วย รถจะ
 วนมาก เป็นสองเพลลา ฯลฯ ฟุต กับ
 ักพยายามทำตามทีเธออธิบาย แต่ไม่
 คงต้องขับต่อไปดิ้น ๆ
 งห้วยออกแห่งหนึ่ง พอข้ามมาได้แล้ว
 ขนมาได้หน่อยหนึ่ง ก็เป็นทางขนเขา
 ฟุต ๆ ได้เกียร์หนึ่ง ดักรถก็ยังเบี่ยงโขก
 ขนเขาเป็นทางชัน ๔๕ องศา หรือ ๗๐
 ไม่รู้ได้ ทางหักเลี้ยวโค้งทงเป็นดินปน
 ดิน รถเบ่งอด ๆ ขนไปช้า ๆ แต่พอถึง

กลางทางจะหักเลี้ยวหักหยุดนิ่งต่อน ร้องปัด ๆ
 ไม่ยอมชน เบ่งปัดน้ำหนักถอยหลัง ฟุต เบรค
 ไว้บอกให้เราลงจากรถให้หมด หยิบก้อนหิน
 มาได้ดอร์ถันไว้ตลอดทงดี แต่หาหินก้อนโต ๆ
 ไม่ได้ แล้วฟุต กัดตำรารถใหม่ รถก็อยู่กับที่
 ไม่ยอมชน คุณลิตทิมก็บอกให้ฟุตลงมา บอกว่า
 ขอผมลงมั่ง แล้วคุณลิตทิมก็ขึ้นไปตำรารถ
 เราก็กช่วยกันดันท้ายรถ ตามคุณลิตทิมเผลอ
 เหยียบครัช รถก็แด่นถอยหลังกรูด ๆ เผลออื่น
 หินที่ยันไว้จะตกเหว เบื่องล่างทางขวามือ ประสบ
 ร้องโอ๊ะ ๆ ฟุต ร้องเบรค ๆ! อย่าเหยียบครัช!
 เบรค อย่าเหยียบครัช เบรค ฝ่ายคุณลิตทิม
 เดียวได้เหวทางขวามือ หักพวงมาลัยให้รถวิ่ง
 เข้าชนภูเขาได้ พวงเรายืนยืนอยู่ตรงนั้น รถก็
 ถอยหลังวิ่งจุดมาหา เรากระโดดหนีร้อง
 เบรค ๆ พอดักรถหยุดได้ในท่าเก้ ๆ กัง ๆ หัน
 หันขวาง ยังไร ๆ อยู่
 เอ จะทำไงกันตเถา รถจอดนิ่งอยู่นั่น ป่า
 เพลียดเงยบเขยิบ คุณลิตทิมขวากนหนักถ่วงของ
 นอนค้างกะเดื่อนะสะ และขอโทษขอโพยที่จะ
 ชนเอาเราเข้าเมื่อตะกน ไม่มีใครว่าอะไร ดีกว่า
 เห็นคุณลิตทิมตกเหวลงไปตามแหงแก่
 พอดักรถขับไต่ล่อออกมาเหมือนปาฏิหารย์
 กำลังแด่นมาจะชนเขาแล้ว เราจึงดูด้วย
 ความดีใจ ผู้ขับบีบแตรป็น ๆ ขอทาง แล้ว
 ขับเบรคหลบรถเราชนเขาไปได้ แล้วจึงจอดนิ่ง
 ร้องถามว่า “ชนไม่ได้หรือครับ?”

ฝ่ายเราหนักใจพลกตงแต่เห็นรถคนนั้นไม่
ออกมาแล้ว

พุด กับคุณนิติเขาไปถามวิธีใช้เกียร์เด็ก
ช่วย แลวกกกดชนรถ พุด ลองพยายามแต่ไม่
ยักกะเป็น คุณคนนั้นกระโดดลงจากรถ เดินชน
รถของเรา แลว้ดัดวาทเครื่องขับปรตชนมาได้
สบาย

วีระบุรุษมาช่วยแล้ว พวกเรารู้สึกกันเช่น
นั้นจริงๆ

ทนเขาก้แฉ่นออกหน้าเราไปแล้ว เรา
จะต้องช่วยตัวเองต่อไป แต่พุด กับคุณนิติ
เขาใจวิธีใช้เกียร์เด็กช่วยแล้ว เพียงต่อว่า
ประสว่าบอกลผิดนี้ ประสว่า เอ ก็ไม่ถูกร
ข้าพเจ้าก้ว่าโทษประสว่าได้หรือ อยากประมาท
ไม่เรียนเสียก่อนออกเดินทางทำไมละ ประส
หัวหรือชอบใจ

ทนถงตอนลำบากๆ พุด กับใช้เกียร์เด็ก
ช่วยมาตลอด เพียงมันดั่งดพดก ประสว่าน
นะกินน้ำมันเปลืองออกไปอีกสองเท่าตัว พุด
ว่า ฮือ! ดีทนโกย เอ น้ำมันจะพอไหมไม่รู้

พุด ยังติดใจวีระบุรุษพระเอกบอกว่า “แก
เป็นนายช่างชุดประทาน เคยมาทางนั้นหน้ง
แล้ว คราวหน้าพามาด้วย” แถมคุยต่อไปว่า
“แกชอบเรา”

ประสว่า “เราชอบแก ชอบแกมาก”

เราขับรถตามพี่ชายนายช่าง ใหญ่ๆเท่า
ไรๆ ก็ไม่ทันเธอเลย พี่ชายของเราขับเร็ว
อย่างกระรตพระเอกจริงๆ รถเราถึงดัยจะรถ

ตาแก่ ใส่เกียร์ทด ค่อยๆ ย่องปดๆแต่
ข้ามห้วยได้สบาย ชนเขาได้ดีไม่ถอยหลัง
ดินห้วยอีกเลย

“จนถึงรียังนะ ทางแปดบาท” ประ
รำพึง

ไม่ช้าก็ถึงบ้านกระเหรียง มีโรงเรียน
รถของนายช่างพี่ชายเราจอด พักร้อน เปิด
โปรงปากอ้าอยู่ ผู้โดยสารกำลังรับประทาน
อาหารกันอยู่ที่ศาลา เพลกแล้ว บุญจัน
นารับประทาน เด็กชอานาแข็ง ประสกับ
เจ้ากตมมา เฟงรู้สึกวาคอแห้ง กระตกน
วิไลทยตเยียดให้มาเป็นประโยชน์ที่สุดใน

พุด หยุดเต็มนารถ คุณนิติไปหาน
กระบอกยาวๆ มาเปิดหน้าหม้อ คนรถ
นางช่างใหญ่ก็ยืนอยู่ใกล้ๆ บอกว่าทำ
เองซะ ไม่ยอมให้ผมขับหรืออะ เขา
มาด้วยยังงั้นเอง เครื่องท่านก็คอยเปลี่ยน
เรื่อยละครับ แกเองเปลี่ยนเองตลอดทาง
รถมองไปมองมาในหน้าหม้อของเรา
ร้องว่า “ห่วยเหยนบอด!”

พุด กับคุณนิติพูดอะไรกันเรื่องห
บอด ประสก็โดดลงไปช่วยเถียงเถียง
ไม่ทราบว่เกิดอะไร ล้วนข้าพเจ้าอยู่
ไม่มีความรู้เลยว่าห่วยเหยนบอดนั้นเป็น
และเพราะข้าพเจ้าไม่รู้จึงไม่ตกใจ
พุด ว่าอย่าห่วงไปเดยน่า ไปได้ก็ไป
ก็คางกับกระเหรียงทน ให้ใครชนรถ

เปลี่ยนก่อนแล้วค่อยไป เรืองเข้าประชุม
ส่นะ ช่างเถอะ เรืองอะไรถึงจะต้องรีบ
ไปให้ตกเขาตายละ ถึงชาติกว่าไม่ถึงเลย
มีประดับประดับเห็นด้วยและหยุดดูคุณ

พูดหัวเราะบอกว่า จริงซัดมไป
พอดนายช่างพี่ชายเดินมาถึงบอกว่า “หัว
บอดหรือครับ? เอ ผมก็ไม่ได้มีติดมา
เลย เหลือด้ามลูปขึ้นชะะ ไม่เป็นไร
มันจะตบตบๆ ใจแล้วน้อย เอะอะ
กัตบอาชนพบเขาใจก่อน ชทเกียรเด็ก
ด้วยม เดินกลับไปรับประทานข้าวต่อ
คุณลธิษมายืนบัยไม่อยู่ข้างรด “พี่ชะ
รยงอยู่ทนเยอะเยะเลย เห็นพี่อยากดูใจ
?”

ข้าพเจ้าตอบว่า ไม่อยากดูแล้ว
ประดับว่า “ไปกันเถอะ เราจะได้ออก
กไปก่อน อย่างน้อยเกิดอะไรขึ้นแกยัง
ถึงมาช่วยได้”

เราออกรถขับตบๆ ไป คุณลธิษบ่นว่า
ด้ามลูป ผ่านจับตรวจการ คนในรถ
รับประทานอาหารกันอย่างอ่อย ใต้ต้น
ตเอนริมดำห้วย เราอุ้นใจขึ้นที่เห็นผู้คน
รถหนึ่ง

บ้ำบ้ำ ๔๘ กม.	ดอยสะเก็ด ๔๘ กม.
---------------	------------------

เราชนเขาบ้างตบห้วยบ้าง ไม่ช้าก็ชนเขา
ตบตบตบตบ คอยนางแก้วมีคำตบเพียงตาอยู่
บนยอดตบตบ มีเจ้าบ่กับอกเขตว่า คอยสะเกิด
๔๘ กิโลเมตร เวียงป่าเป้า ๔๘ กิโลเมตร

แปลว่าเราเพิ่งเดินทางได้ ๔๘ กิโลเมตร
เที่ยงแล้ว อนิจา จะเดินทางวันละ ๓๐๐ กม.
ทุกวัน ครึ่งวันได้ ๔๘ กม. เท่านั้นเอง เอา
ดอยยังตบมาได้ครึ่งบ้ำแล้ว บนดอยมีตานกว้าง
มีรถเมล์จอดอยู่คันหนึ่ง มีร้านเล็กๆ อยู่ร้าน
เดียวไม่มีชาวแก ไม่มีกวยเดียวชาย มีแต่
ชาวพองกับชนมบั้งกรอบไล่โหดไว้ ๒-๓ โหด
เราทั้งสองคนแก่เท่าเทียมชาย

คุณลธิษผู้เฒ่าแต่โชนนาตั้งแต่ออกรถ
แล้วว่า ผมมีชาวนึงมาด้วยชะะ จัดแจงแก่
ห่อเรียกให้เรารับประทาน เราจึงกินข้าวเข้า
กันทน

ข้าพเจ้าถามลุงเจ้าของร้านว่า ทำไมจึง
มาอยู่บนเขาห่างไกลผู้คนอย่างนี้ ลุงแกยมและ
ตอบว่า มันเจียบดี เย็นดี เจริญตามสบาย น้ำ
ท่ามีพร้อม แกเอน้ำได้ให้ไว้มีกระบวยพร้อม
เสร็จ ไว้ให้คนทอไปกินดื่มหรือด้างมอด้างหน้า
ไม่ยกกระถางว่าน้ำหมดเมื่อไร แกจะอดน้ำตาย
ตามลำพัง น้ำของแกได้แจจเย็นเจิบ พอเรา
ขอบคุณ ลุงกยมและว่า มาคราวหน้าจะกัจะมา
อีกเถอะ จะมากังคินพักทนก็ได้ไม่ต้องเกรงใจ
ประดับยม ชนรดและพูดว่า เห็นจะไม่

ได้มาอีกแล้ว มาเชียงใหม่คราวหน้ามารดไฟ
หรือไม่ว่ามาคือบิน พดางหัวเราะหึๆ รินน้ำ
ดื่มแก้กระหาย

นายช่างพี่ชายเราขับรถมาทันกัน จอดพัก
รถเล็กน้อย เราคิดว่าเราคงจะออกรถดงหน้า
ไปอีกตามเคย แต่พอเราจะขึ้นรถ นายช่างก็
สตาร์ทรถทันที พุด พุดว่า “อ้าวแกจะออกแล้ว
ปล่อยให้แกออกไปก่อนเถิด แกคงจะอยากรีบ
ไป ทางมันแคบแซงก็ยาก” แล้วพุด ก็ยก
โบกมือกับนายช่าง แล้วแล่นตามไป ไม่ช้าแก
ก็ทวงเราไว้เบื้องหลังมองไม่เห็นกันอีกเลย

ทางตอนนั้นไม่ค่อยชันมาก ถึงที่ชันเราก็
ใช้เกียร์ช่วย ตามลำห้วยมีสะพานไม้ไม่ต้องลุย
น้ำ พอผ่านสะพานไม้มีรอยหักใหม่ ๆ ประดับ
ว่า “แน่ะ แกทำสะพานหัก ระวังหน่อย ขับดีๆ”
มีรถตามหลังเรามา คือรถจับตรวจการคนนั้น

ผ่านสะพานไม้ก็หลายแห่ง ช้ามห้วย
เล็ก ๆ ประดับบอกว่า “เฮ้! แกชอบทำสะพาน
หักจริง ๆ”

ข้าพเจ้าว่า “คันที่ตามเรามาเขาก็คงว่า
เรายิ่งเหมือนกัน”

ประคับหัวเราะ

ทางตอนนั้นชันมาก เพราะส่วนใหญ่เป็น
ดินแดงแข็ง ไม่ค่อยร่วนซุยเหมือนดินปนทราย
แฉ่น ๆ ไปก็เส้นทางแคบเฉพาะพอดคันรถ พุด
หัวเราะบอกว่า ฮือ แฉ่นเข้าของ คุณลัทธิว่า
เพราะหิ้นะฮะ ไม่มีรถสวน

พุด หัวเราะหะๆ ทางแปดบาท จวน

ถึงแล้วละมัง

ประคับหัวเราะ ว่าทางดี และพุด
ฮือ น้แหละเจาหนาทคดงของอาเภอดง
เวดาเดินทางถึง ๑๕ วัน เพื่อจะไปรับ
ตัวจังหวัด ไร่ต้องขึ้นมาไปว่าจะถึงค
กว่าจะกลับมามีอาเภอกินเวดาอีก ๑๕ วัน
ก็ไดกำหนดเวลาไปจังหวัดอีกแล้ว เพื่อ
จ่ายเงินเสร็จเดือนเดือนใหม่ ฮือ น้ถ
ลงมาตอนเช้าวันนั้นเราก็คงมาได้ ย
เดียวก็ต้องค้างบ้านแม่หวานหรือไม่ว่า
เหวียง ฮือ น้ถาฝนตกมากน้ำท่วมแน่ ๆ
น้ำท่วมเราหลงอยู่ในป่านี้ ทางกรุงเทพ
ไม่รู้ว่าจะหายไปในไหน ติดต่อกับใครก็ไม่
เธอรำพัน

แต่แปลกนะ พอเกิดเหตุก็มีคนมา
ที่ทางต้องครึ่ง เธอว่า แปลกนะ เธอพู

“แปลกนะฮะ คุณพระคัมมะฮะ
อยู่ในกระเป๋าคงมดหลายองค์ หลวงพ
มีมา เราถึงรอดมาได้” คุณลัทธิพู

พุด ยิ้มอย่างอุ่นใจ ไม่พุด
ข้าพเจ้าบอกประคับว่า ทศพุด กมพ
พระพุทโธฆาจารย์

ส่วนคอของข้าพเจ้าเองนั้น เคย
แต่เด็กแต่น้อย แต่ขณะนั้นโล่งว่างมา
ข้าพเจ้าได้เลิกผูกพระเดี้ยวแล้วดง
หนึ่งคือสอนพระธรรมของท่าน พุทธ

หันมา หมอถูกเด็กดูแล้วเหมือนกัน แต่
ก็ปล่อยอยู่พร้อมมุด มันคอยจะจ้องจาบเข้า
ท้ายทุกทางก่อนจะรู้ตัวทันเสียเสมอ ๆ

พันซอง เราสวนทางกับช้าง ไม่น่ากลัว
พระไม่ใช่ว่าบ้า เป็นช้างบ้าน มีเจ้าของนั่งมาด้วย
เราสวนทางกับรถยนต์เก่า ๆ คันหนึ่ง มี
เก๋ ๆ หนึ่งขับมาคนเดียว “ฮือ เก่ง” พืดู
“อู๊ดล่ำเข้ามามีดอันค่าดำนานี้”

เราทะลุออกจากป่าก็เห็นโรงเรียนโป่งน้ำ
ข้าพเจ้ารู้สึกสนใจเห็นโรงเรียนก่อน
หมด ถัดไปเป็นหมู่บ้านชายเขาและไร่นา
บายลำโม่ง เราถึงตลาดแม่ชะจาน พบ
ได้หยุดพักรับประทานก๋วยเตี๋ยว เป็น
รถรางวน เทียวหาชื่อนามันเดิมรถ ไม่
ต้องชื่อนามันเป็นบีบ ถัดไปเป็นอำเภอ
ป่าเป้า

เราผ่านตำบลแม่ก่อ แม่ตา แม่พริก แม่
ย ทางตอนนี้เป็นนาโล่ง ๆ เราก็โล่งใจที่
เราเขี้ยวต่อไวข้างหลัง ถนนลำนันขรุขระ
กอนชน ๆ ลง ๆ ตอนนั้นคุณดิถีเป็น
ประคับว่า ไหนเคยคุยว่าตัดยอดคดคันเก้ง
แล้วตัดยอดหลุมให้ดูหน่อยสิ

จับตรวจการแข่งชนหน้าเราไป ผ่านตระ
ตามกันมาตลอดทาง เพราะต่างก็แล่นได้
ก ฝึกกับรถนายช่าง พี่ชายเราบ้านนี้ไป
ๆ แล้ว พืดูว่า

เย็นวันนั้นเราถึงทางแยก ชัยมือแยกเข้า
เมืองเชียงรายได้ทางแยก ชัยมือแยกเข้า
บอกว่าญาติผมอยู่เลขที่ ๕๘ ถนนพหลโยธิน
ครับ ข้าพเจ้าว่า เอ น่ากลัวจะหิบบดมุคพท
จดเลขบ้านญาติที่กรุงเทพฯ มาละมัง คุณดิถี
ว่าไม่ผิดดอก ถนนลำนันหะดะครับ ถนนพหล
โยธินสายเดียวกับกรุงเทพฯ

ตกลงแผนการที่เราจะจะไป ค้างลำปาง
นั้น มาได้แค่เชียงราย ประคับบ่นว่าเหนื่อย
เต็มที เหนื่อยใจ เธอว่า

แต่พอถึงอำเภอเมืองเชียงรายได้มากแล้ว
เธอก็รีบตรวจรถที่อุดร ได้ความว่ารถดีหัวเทียน
ไม่ได้บอด เธอก็บอกให้คุณดิถีรับพาเธอไป
เยี่ยมเพื่อนของเธอที่เกาะ ปล่อยข้าพเจ้านั่ง
จับบริบทบ้านญาติ ของคุณดิถี ไป พลาจ ๆ
ญาติคุณดิถีไปราชการไม่อยู่บ้าน อยู่แต่
ภรรยาผู้ใจดี และตักตักใจที่ได้พบหลานเด็ก

ประคับหายไปครู่ใหญ่ ก็กลับมา บอกว่า
ไปแม่สายกันเถอะ อยู่ห่างจากนี้ไป ๖๐ กิโลเมตร
เท่านั้นเอง เพื่อนที่เธอไปแวะเยี่ยมมาเมื่อก่อน
บอกว่าให้ไปค้างโรงแรมที่แม่สาย บอกว่า
โรงแรมดีมาก ทันสมัยเปียบสูงแปดหรือเก้าชั้น
ข้ามสะพานไปเป็นพม่า ติดกันกับไทยเหมือน
อเมริกากับแคนาดา ตรงหน้าตึกในแอกวาที้เดียว
เธอถามท้ายว่า เพื่อนเขาบอกว่าถ้ามาเชียงราย
ไม่ได้เห็นแม่สายก็เท่ากับไม่ได้มา

ข้าพเจ้าว่า เขาเป็นว่าเราไม่ได้มาเขียน-
ราย ตามที่บอกว่าแล้วหาข่าวกันก็ดีกว่าพม่า
ก็ไม่อยากเห็น อยากเห็นสุโขทัย เพชรบูรณ์
หล่มสัก มากกว่า ข้าพเจ้าตอบรับบอกว่า
พรุ่งนี้เราจะเดิน ๕ ออกจรดแต่มืด ไปดูพระ
อาทิตย์ขึ้นที่กวานพะเยา และเราจะไปค้าง
พิชณ โด่กีนพรุ่งนี้

ประด๋มยอม เราก็นอนที่ร้านเจ๊กแล้ว
ขับรถไปดูเมือง ขับเขาไปให้วัดศาลเจ้า
พ่อเมืองราย มองไม่เห็น เห็นแต่ความมืด และ

เขียนว่าเกรงขาม ดังจากเขาเห็นแต่
จามจุรีที่ไพร่ดองไป ถึงโบสถ์ชาติ
เจ้ากรรมมะนิทิม เราจอดรถเอาไฟส่อง
กนกกว้าง ขับไปเอาไฟส่องดูเทศบาล
ผ่านโรงเรียนมิชชัน แล้วต่างก็เปลี่ยย
ผ่อนกันทุกคน

เขียนรายอากาศเย็นสบายเหมือน
ห้องปรับอากาศ โรงแรมทันสมัย บ
กับข้าพเจ้าหลับสบายได้ผ่านฉนวนอันอบอุ่น

โซค

ถ้าท่านต้องการจะขึ้นรถประจำทาง ท่านไม่นั่งลงและปล่อยให้รถผ่านท่านและแล้ว
“ จันโซคไม่ดีเลย ” ท่านจะต้องวิ่งไปที่รถและกระโดดขึ้นรถ เรื่องนี้ ก็เช่นเดียวกับสิ่งซึ่ง
เรียกว่า “ โซค ” เขามักจะบ่นว่าโซคไม่เคยมาถึงเขา แท้จริงโซค คือโอกาสที่จะได้อะ
หรือทำอะไรที่สำคัญ หลักมีว่าจะต้องคอยมองหาโอกาสทุกขณะ และยึดมันไว้—วิ่งไปหามัน
กระโดดขึ้น—อย่านั่งลง และคอยให้มันผ่านมา โอกาสคือ รถประจำทาง ซึ่งมีที่หยุดน้อย

จากหนังสือ “ การลูกเสือสำหรับเด็กชาย ”

แปลและเรียบเรียงโดย นายอภิ จันทวิมล

The Little Hand-Mill That Ground Out Gold

Long, long ago there lived two brothers
by the pond called Mizoro-ga-numa in Oshu.
The elder brother was rather dull-witted,
the younger was quite shrewd. The
younger brother made his elder brother go
to the edge of the pond every day to cut

Now it happened one day that a beauti-
ful maiden came up out of the pond with
a letter in her hand. "Please take this

letter to the pond called Hachiro-ga-numa
at the foot of Mt. Okoma ga-take," she
said to the elder brother. "When you
stand by the Hachiro-ga-numa, stand by the mar-
ble and clap your hand. A beautiful
maiden will rise up out of the water. All
you have to do is to give her this letter.

The young man promptly did as he
was told. After he arrived at Hachiro-ga-
numa with the letter, he stood on the
bank and clapped his hands. Immediately
the beautiful maiden appeared from the pond
and received the letter, which she read.

"My elder sister at Mizoro-ga-numa
always receiving kindness from you, it

โหม่นน้อยบดข้าวเป็นทอง

กาลนานมาแล้ว มีชายสองคนพี่น้อง
อาศัยอยู่ใกล้สระน้ำแห่งหนึ่งซึ่งเรียกว่า มิโซ-
โร-ระ-ระ-นุมา ในโอชู ชายผู้พี่ค่อนข้างด้อย
ปัญญา แต่ผู้น้องนั้นฉลาดเฉลียวเหลือมอยู่ เขา
ใช้ให้พี่ชายออกไปตัดหญ้าริมสระน้ำแห่งนั้น
ทุกวัน

อยู่มาวันหนึ่งมีสาวน้อยงดงามหนึ่ง
ปรากฏตนมาจากสระน้ำนั้น พัดกับชายผู้พี่ว่า
"โปรดนำจดหมายนี้ไปที่สระน้ำชะจิโร-ระ-
ระ-นุมา ที่เชิงเขาโอโคมะ-ระ-ทะเกะที่เกาะ
เมื่อดวงจันทร์ขึ้นแล้ว ท่านจงไปยืนที่ขอบสระ ตบ
มือชนกจะมีสาวน้อยนางหนึ่งขึ้นมาจากน้ำ ท่าน
เพียงแต่ส่งหนังสือสั้นให้แก่นางเท่านั้นแหละ"

โหม่นน้อยได้ฟังก็รีบปฏิบัติตามคำของหญิง
นั้นทันที เมื่อไปถึงชะจิโรแล้ว เขาก็ไปยืนที่
ขอบสระ พาดตบมือชนก ทันใดก็มีสาวน้อย
นางหนึ่งปรากฏกายขึ้นมา รับเอาจดหมายจาก
เขาไปอ่าน ครั้นเสร็จแล้วก็กล่าวว่า

"ในหนังสือแจ้งว่า พี่สาวของฉันที่มิโซ-
โร-ระ-ระ-นุมา ได้รับความกรุณาจากท่าน

says. "Wait here for a little," she said, "while I go to get something mentioned in the letter."

She went back into the pond and soon returned with a little stone hand-mill. She said, "There are not two such treasures in all this world, but since my elder sister has said so, I will present it to you. If you put only one grain of rice into this and turn it, a grain of gold will come out. Only be sure, when you go home, dig a little pool-even a little one will do-in a corner of your yard. Every morning and evening dip some water from it and offer it to the little stone mill."

After saying this, she gave the hand-mill to the young man and went back into the pond.

The elder brother took the hand-mill and carried it to his own house. Every day he ground out a grain of gold and began to live an easy life.

Noticing that his elder brother did not go out to cut grass any more, the younger brother thought it strange that he was spending his days in ease. He spied on him and saw him turning that strange hand-mill.

While his brother was away, the younger brother found the tiny handmill in the corner of the family altar and brought it out. After putting a grain of

เมล็ด คอยลักประเดี๋ยวละ ฉนั้นจะไปเอาตามทีบออกมาในจดหมาย"

หญิงนั้นกลับลงไปใต้อ่างน้ำ กลับขึ้นมาพร้อมด้วยโมหินอันน้อย ๆ ใช้โมด้วยมือ นางกล่าว "ในโลกละเช่นนี้ มีเพียงคนเดียวเท่านั้น แต่พี่สาวได้สั่งให้มอบแก่ท่าน ฉนั้นก็มอบให้ ได้ข้าลงไปในโม้นเพียง ๑ เมล็ด และจะกลายเป็นทองคำออกมา เมื่อท่านไปจงขุดบ่อเล็ก ๆ ขนหนงบ่อทมนต์นามบ่อเล็กเล็กเพียงใดก็ได้ ทุกเช้าเย็น ท่านนำจากบ่อนั้นไปน้อยน้อยทุกวันอย่าให้ขาด เมื่อกล่าวจบก็มอบโม้นั้น ให้แก่พี่แล้วนางก็กลับลงไปใต้อ่างน้ำตามเดิม

ชายผู้ได้นำโม้น้อยนั้นมายังบ้าน เขาขุดบ่อเล็กของทองคำทุกวัน และมีความสุขอย่างสดวกสบายขึ้น

ฝ่ายน้องชาย เมื่อสังเกตเห็นดังนั้นก็ออกไปตัดหญ้าเหมือนแต่ก่อน ก็ไม่เห็นพี่ชายมีความเป็นอยู่ดีขึ้น จึงคอยแอบดู ก็ได้เห็นพี่ชายขุดโมหินประเดี๋ยวละน้อย

ครั้นเมื่อพี่ชายไม่อยู่ ชายผู้น้องพบโม้น้อยตั้งอยู่ที่มุมแท่นบูชาในบ้าน โม้นั้นออกมาได้ข้าว ๑ เมล็ดลงไปใน

into it and turning it, he was surprised to see a grain of gold come out. However, because he was greedy, he could not stop and leave it at that. Thinking that he would take a lot of gold at one time and keep it, he poured a whole bowl of rice onto the little hand-mill and tried grinding.

The little hand-mill tipped over and began rolling and rolling. It rolled out of the house and into the little pool in the corner of the yard, completely disappearing from sight.

ออกมาก็ดูประหลาดใจที่เห็นเป็นเม็ดทองคำ แต่เนื่องจากเขาเป็นคนโลภ มิได้หยุดยั้งแต่เพียงนั้น คิดจะบดเอาทองออกมาให้มาก ๆ ในคราวเดียวแล้วจะเก็บเอาไว้ เมื่อคิดดังนี้ ก็เทข้าวทั้งสามลงไปไม่น้อย แล้วก็พยายามบดให้เป็นทอง

ทันใดนั้นเอง ไม่น้อยก็กระดกขึ้น กัดงูลง ๆ ออกไปจากบ้านแล้วหายวับลงไปใบบ่อน้อยที่มุมสนาม

จาก ข่าวสารญี่ปุ่น

ทางแห่งความสุข

ทางที่จะมีความสุข คือ ให้หัวใจของท่านปราศจากความเกลียดชัง และให้ความรักจากความวิตกกังวล จงดำเนินชีวิตง่าย ๆ หวังจะรับเอาแต่น้อย แต่จงให้มาก ๆ จงมีความเมตตา งามใจดีเอง จงนึกถึงผู้อื่น จงปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างที่ปรารถนา จงลองฝึกดูสักหนึ่งสัปดาห์ แล้วท่านจะเห็นผลอย่างอัศจรรย์

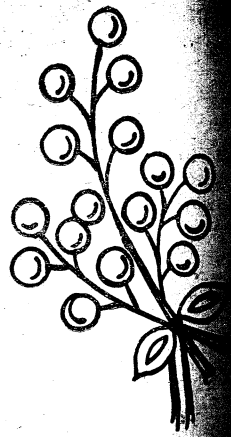
จากหนังสือ จินตนาอนุภาพ

ของ กองคริสเตียนศึกษา

แห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย

ซึ่งแปลจากหนังสือ The Power of Positive Thinking by Norman Vincent Peale

หนังสือขริฎยาน

หนังสือขริฎยาน เป็นหนังสือที่มากทั้งในด้านประวัติศาสตร์ และวรรณคดี หนังสือนี้เป็นหนังสือพิมพ์ฉบับสำคัญมากในยุคแรก ๆ ของกิจการหอสมุด ก่อนที่จะกลายมาเป็นเรื่องราวของหนังสือขริฎยาน เห็นจะต้องกล่าวถึงประวัติของหอสมุดขริฎยาน ซึ่งมีกำเนิดของหนังสือขริฎยานก่อนเพราะเป็นของคู่กัน

หอพระสมุดขริฎยานนั้น ตั้งขึ้นโดยพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงชักชวนบรรดาพระราชโอรสและพระราชธิดาในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า โดยใช้เงินผลประโยชน์ที่ได้จากตึกแถวพระราชทานที่หน้าวัดประยุรวงศาวาส เป็นค่าใช้จ่ายในการตั้งหอพระสมุดสำหรับราชตระกูล เพื่อเป็นเครื่องเฉลิมพระเกียรติในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดพระราชนามหอสมุดว่า “หอพระสมุดขริฎยาน” ตามพระสมณนามาภิไธยในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กิจการของหอพระสมุดแห่งนี้จะมีพนักงานอำนวยการ คือ บรรดาฝ่ายหน้า เลือกกันเป็น ตำหนายกหนึ่ง อุปนายกหนึ่ง เลขานุการหนึ่ง กรรมการปาทักกำหนดให้เลือนเปลี่ยนทุก ๆ ปี และให้จ้างพนักงานประจำ หรือเดิมนั้นเจ้าหน้าที่ตามหนังสือกำหนดจะให้มิได้ในหอพระสมุดนั้น ให้ซื้อหนังสือไทยที่พิมพ์แล้วอย่างหนึ่งเรื่องใดที่ยังไม่ได้พิมพ์ จะหาตลาดกักรักษาไว้ในหอพระสมุด ส่วนหนังสือภาษาต่างประเทศนั้น จะซื้อบรรดาหนังสือที่เป็นประโยชน์ทางความรู้ต้องการในเมืองไทย และซื้อตำราหนังสือเป็นมูลเหตุให้เกิดหนังสือขริฎยาน ก็คือจะให้หนังสือพิมพ์ของหอสมุดออกหนึ่งด้วย กิจการหอพระสมุดขริฎยานได้เริ่มขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๒๔ กำหนดจะเปิดที่พระบรมมหาราชวัง และสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดชทรงเป็นประธานยกกำหนดไว้ยังใช้การไม่ได้ จนกระทั่งต่อมาได้มีพิธีเปิดหอพระสมุดขริฎยาน เมื่อเดือน ๕ แรม ๓๓ ค่ำ เป็นวันเถลิงปีวอก อดิศัย จุลศักราช ๑๒๔๖ ตรงกับ พ.ศ. ๒๔๒๖

พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเปิดหอพระสมุดฯ ด้วยพระองค์เอง
จึงได้อวชิรญาณฉบับแรกได้ออกเมื่อวันศุกร์ เดือน ๕ แรมค่ำ ๑ ปีวอก ยังเป็นเบญจศก
ในวันเปิดหอพระสมุดนั้น คือเมื่อ ๑๙ มีนาคม

วัตถุประสงค์ของการออกหนังสืออวชิรญาณก็คือ เพื่อจะเผยแพร่งานกิจการและความรู้
แก่บรรดาสมาชิก ซึ่งประกอบด้วย สามัญสมาชิก และวิสามัญสมาชิก วิสามัญสมาชิก
พระสมุดอวชิรญาณนั้น ได้แก่พระบรมวงศานุวงศ์ที่ทรงผนวช พระราชาคณะผู้ใหญ่ ซึ่ง
กษัตริย์และมีความรู้ ได้รับเชิญเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้รับประโยชน์ทั้งปวงเป็นเครื่อง
ลั่นสามัญสมาชิกนั้น ได้แก่สามัญคฤหัสถ์ทั่วไป กำหนดเป็น ๓ พวก คือ ภาคสามัญ
รับบำรุงหอพระสมุด ปีหนึ่งอย่างตา ๒๐ บาท สมาชิกพวกนี้ได้รับประโยชน์จากหอ
ทุกอย่าง ทั้งในการออกเสียง ปรึกษาหารือกิจการตลอดจนการเลือกสมาชิก

หนังสืออวชิรญาณเริ่มแรกออกนั้น กรรมการช่วยกันหาเรื่องพิมพ์สารประโยชน์ทั้งเก่า
มี ดังพิมพ์ออกแจกแก่สมาชิกเดือนละสองครั้ง คือขึ้นค่ำ ๑ ครั้งหนึ่ง และแรมค่ำ ๑
มี บอกไว้ที่ในหนังสือว่า "หนังสือพิมพ์ที่โรงพิมพ์ชินทร บริษัทซึ่งทำการของ
ไทย"

กำหนดออกหนังสืออวชิรญาณนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย คือ ปีแรกออก
สองครั้ง หรือเป็นรายบักขัณเอง ต่อมาอีกครึ่งปี เมื่อสมเด็จพระยาเทวะวงศ์
วร ได้ทรงรับเลือกเป็นสภานายกกรรมการชุดที่ ๔ ได้แก้ไขการออกหนังสือพิมพ์
ออกออกเป็น ๓ อย่าง คือ หนังสืออวชิรญาณพิเศษ เป็นหนังสือบอกข่าว ออกวันอาทิตย์
ออกวันพฤหัสบดีครั้งหนึ่ง หนังสือกรรมการช่วยกันเรียบเรียงบอกข่าวราชการใน
วัน หนังสืออวชิรญาณปัญหา คือหนังสือตอบปัญหาที่สมาชิกถามความรู้ และคำอธิบาย
สามัญสมาชิกเป็นผู้ตอบแก่ หนังสือพิมพ์แจกเป็นครั้งคราว ไม่มีกำหนด คือออกเป็นราย
ออกอย่างหนึ่งคือ หนังสืออวชิรญาณรายเดือน หนังสือบอกที่เคยออกอยู่เดือนละ ๒ เล่ม
อน เปลี่ยนเป็นพิมพ์ออกเดือนละเล่มแทน

หนังสือพิมพ์อวชิรญาณทั้ง ๓ อย่างนี้ อวชิรญาณพิเศษออกอยู่ได้เพียง ๔ เดือนก็ต้อง
เพราะกระดาษในโรงพิมพ์หลวงซึ่งพิมพ์หนังสือนี้ไม่พอ และกรรมการก็ติติราชการ
จะรับภาระเรียบเรียงข่าวคราวต่อไป ส่วนอวชิรญาณปัญหา ครั้นเมื่อต่อมาไม่มี
มากตาม หนังสือพิมพ์ก็งดออกไปโดยปริยาย คงออกอยู่แต่หนังสืออวชิรญาณรายเดือน

ครั้นถึง พ.ศ. ๒๔๒๘ กรมหลวงพิชิตปรีชากรได้รับเลือกเป็นสภานายก ได้แก้ไขการออกหนังสือพิมพ์ขริฎาณ โดยได้รวมขริฎาณปัญหา และหนังสือขริฎาณเข้าเป็นหนังสือพิมพ์เดียวกัน เรียกว่า ขริฎาณวิเศษ ออกรายสัปดาห์ กำหนดออกในวันพระและออกหนังสือพิมพ์ขริฎาณรายเดือนตามเดิม

การเขียนเรื่องมาลงพิมพ์นั้น เกณฑ์กรรมการเป็นนายเวร เวรละคนหนึ่ง แลัดจากแบ่งสัปดาห์เป็น ๓๐ หมู่ นายเวรแต่ละขริฎาณสัปดาห์ในเวรของตนให้ช่วยกันหาหนังสือเรื่องเก่าใหม่ตามแต่จะหาได้ส่งมาให้ถึง วิชันกันว่ามีประโยชน์แก่วงการประวัติศาสตร์และวรรณคดีไทยมาก เพราะได้หนังสือเรื่องเก่าใหม่มาเข้าหอพระสมุดมากมาย แต่เปิดออกมาได้เกณฑ์ เพราะเป็นภาระหนักแก่สัปดาห์ซึ่งต่างก็มีการงานประจำในหน้าที่อยู่มากแล้ว ฉะนั้นเปลี่ยนเป็นชักชวนผู้มีความสามารถให้ช่วยกันแต่ แล้วตั้งราคาค่าเรื่องให้ มีอัตราค่าเรื่องตอบแทนให้ผู้เขียน แบบเดียวกับหนังสือพิมพ์ในปัจจุบันอัตราค่าเรื่องที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ขริฎาณแจ้งไว้ว่า ถ้าเขียน ๒๐ บรรทัด จะให้ค่าเรื่องเป็นเงิน ๒ บาท ๓๐ บรรทัด ๓ บาท และลดหลั่นลงมาตามลำดับ

อย่างไรก็ดี การที่ต้องออกขริฎาณรายสัปดาห์เช่นนั้น ทำให้ต้องเลิกหนังสือขริฎาณรายเดือน เพราะงานมากทำไม่ทัน กรรมการก็มีภาระยุ่ง และมีทุนไม่พอด้วย

ถึง พ.ศ. ๒๔๓๓ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ ทรงได้รับเลือกเป็นสภานายก และโดยที่ยังทรงพระเยาว์อยู่ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงรับบัญชาการแทน ในปีนี้ กิจการออกหนังสือพิมพ์ขริฎาณก็เปลี่ยนไปอีก คือให้ที่จะขอให้กรรมการแต่งเรื่องอะไรก็ได้ส่งมาลง คราวนี้เปลี่ยนเป็นให้คณะกรรมการประชุมเรื่องที่จะต้องการ แล้วพิจารณาเห็นว่า สัปดาห์หรือกรรมการผู้ใดสามารถ หรือนักใดในนั้น ๆ มาลง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงนำปฏิบัติเป็นเยี่ยงอย่าง คือได้ทรงพระนิพนธ์เรื่องพระราชพิธีสิบสองเดือนให้ลงพิมพ์ โดยเหตุนี้ต่อมาก็มีสมาชิกรับแต่งหนังสือลงใน พ.ศ. ๒๔๓๓ - ๒๔๓๒ นั้น ปรากฏว่าเรื่องราวที่เขียนขึ้นใหม่ ๆ ลงตีพิมพ์เป็นจำนวนมาก เป็นเรื่องพระราชพิธีสิบสองเดือน เรื่องดอกไม้เพลิง เรื่องวิทยานุกาฬ (เป็นเรื่องอธิบายเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ต่าง ๆ เช่น ไฟฟ้า สายฟ้า) เรื่องตำแหน่งพระราชอาคันตุกะ วิชาลูกคิด

ปลั่งกา เรื่องเจ้าพระยาภรทราชย์ไปทัพ เรื่องว่าด้วยชนพเคราะห์ นิทานโบราณคดี
ระเทศพิมพ์นั้น ยังมีได้เรียกชื่อว่านิทานโบราณคดี ใช้ชื่อเรื่องแต่งเรื่องเป็นหัวเรื่อง)
ระคานา ฯลฯ

และสืบเนื่องมาจากการแต่งหนังสือตามความถนัดของแต่ละคนนั้น เป็นมูลเหตุให้
ทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ
พระราชทานเหรียญอวชิรญาณแก่ผู้แต่งหนังสือดี และโปรดเกล้าฯ ให้สร้างเหรียญ
ฉนั้นเป็นทองคำมีรูปพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาท-
สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวด้านหนึ่ง อีกด้านหนึ่งเป็นรูปพวงมาลัย และมีคำสำหรับจารึก
ด้วยเหรียญ พระราชทานให้แกผู้แต่งหนังสือดี หรือแปลหนังสือที่มีประโยชน์และเป็น
น เพื่อเป็นหลักฐานว่า ผู้นั้นสมควรเป็นที่สรรเสริญ และเป็นบัณฑิตในด้านความรู้
น ได้สร้างจน ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๔๓๒ ตรงกับปีฉลู ร.ศ. ๑๐๘ ผู้แต่งหนังสือ
กแต่งดีหลายเรื่อง และเคยได้รับพระราชทานเหรียญอวชิรญาณครั้งหนึ่งแล้ว ครั้งต่อไป
ับแต่ประกาศนียบัตร คงได้รับเหรียญแต่เหรียญเดียว เหรียญอวชิรญาณนี้ หลังจาก
นได้แล้วยังมีได้มีผู้ใดได้รับเลย จนถึง พ.ศ. ๒๔๕๙ คณะกรรมการหอพระสมุดวชิรญาณ
บพร้อมกัน ให้ทอดเกล้าฯ ถวายเหรียญ แต่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
ยกย่อง หนังสือเรื่อง พระนคัสดวงซึ่งได้ออกตีพิมพ์โฆษณาในปีนั้นเป็นครั้งแรก

ใน พ.ศ. ๒๔๓๗ ได้เลิกการออกหนังสืออวชิรญาณพิเศษ แล้วออกหนังสือรายเดือน
ได้ออกต่อมาอีก ๓๓ ปี จึงได้เลิกออกใน พ.ศ. ๒๔๔๘ เมื่อรวมหอพระสมุดวชิรญาณเข้า
พระสมุดสำหรับพระนคร รวมเวลาที่ได้ออกหนังสือนั้นมา ๒๓ ปี เมื่อแรกออก ๆ เดือนละ
และออกไม่มีกำหนด เป็นพิเศษอีกเล่มหนึ่ง ออก ๗ วันครั้งหนึ่งเย็บรวมเป็นเล่มได้ ๘
อกเดือนละครั้ง เย็บรวมเล่มละ ๖ เดือน ได้ ๒๒ เล่ม

หนังสืออวชิรญาณนี้ นับว่ามีคุณค่าในแง่วรรณคดีและประวัติศาสตร์อยู่มาก ในแง่
คตินั้น หนังสืออวชิรญาณได้เป็นสื่อกลาง นำวรรณคดีเก่า ๆ ที่มีค่าออกเผยแพรให้
ถึงชาวในหมู่นักวรรณคดีและประชาชนทั่วไป เพราะการที่ได้ขอแรงเกณฑท่านสมาชิก
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ ให้สืบหาเรื่อง ตลอดจนขอให้แต่งแปลเรียบเรียงเรื่อง
ขึ้นนั้น เป็นเหตุให้วรรณคดีเก่า ๆ ซึ่งไม่ค่อยรู้แพร่หลายเพราะหาฉบับอ่านกันได้ยาก

ได้แพร่หลายลุ่มเป็นวรรณคดีอันมีค่า โคลงนิราศหริภุญไชย โคลงนิราศพระยาตรัง คำฉันท์ พระสุณคำฉันท์ เพลงยาวความเกา โคลงทวาทศมาศ กำนตรวญโคลงตันหรือกัศรีปราชญ์ ลุ่มบัตอมรินทร์คำกลอน ฉันทสุตชนู เพชรมงกุฎคำฉันท์ ดุยฎีดังเวยต่าง ๆ ชาติคำฉันท์ ฯลฯ ซึ่งล้วนเป็นวรรณคดีสำคัญ ก็ได้ตีพิมพ์ในหนังสือขริฎาณก่อน จึงมีและต่อมาได้ตีพิมพ์เป็นเล่ม ในปัจจุบันนี้ เมื่อต้องการตรวจสอบวรรณคดีเรื่องต่าง ๆ ที่อาศัยขริฎาณเป็นฉบับพิมพ์ลอบเทียบได้ฉบับหนึ่งเพื่อความแน่นอน ล้วนเรื่องที่เขียนในกัม เช่น พระราชนิพนธ์ดอเดือน พระนลคำหลวง เป็นต้น

แบบฉันทวรรณพฤติ กาพย์ โคลง ฉันท กถอน ร้อยแก้ว หรือความเรียง ตีพิมพ์ในหนังสือขริฎาณ ก็ได้มาเป็นแบบแผนการเขียนในยศต่อ ๆ มา

ยิ่งกว่านั้น ยิ่งกล่าวได้ว่า ได้เกิดกฎหมายลิขสิทธิ์ขึ้นในเมืองไทยเป็นครั้งแรก มีมูลเหตุจากหนังสือขริฎาณ คือ เมื่อ ณ วันที่ ๒๙ สิงหาคม ร.ศ. ๑๑๑ ตรงกับปี พ.ศ. ๒๔๓๕ ในรัชกาลที่ ๕ ได้ทรงพระกรุณาโปรดให้ออกประกาศห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดคัดลอกหนังสือซึ่งแต่งลงในหนังสือขริฎาณไปตีพิมพ์ขึ้นโดยพลการ ถ้าผู้ใดประสงค์จะคัดลอกหนังสือขริฎาณไปตีพิมพ์ ก็ต้องมาขออนุญาตต่อกรรมการหอพระสมุดขริฎาณก่อน และปรากฏว่า พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นที่ยอมรับนับถือ มิได้มีผู้ลงละเมิดตลอดมา เมื่อมีหนังสือจำหน่ายแจกเห็นได้ว่า เรื่องใดที่ประสงค์จะตีพิมพ์เป็นเล่มออกเผยแพร่จะมาขอ ซึ่งต่อมาหอพระสมุดฯ ได้วางระเบียบการขออนุญาตพิมพ์หนังสือขึ้นไว้เพื่อรักษาผลประโยชน์ของหอพระสมุด กล่าวคือ ผู้ขอพิมพ์หนังสือจากต้นฉบับซึ่งเป็นลิขสิทธิ์ของหอพระสมุด ต้องจ่ายหนังสือให้เป็นค่าภาคหอ และให้เจ้าหน้าที่ของหอพระสมุดควบคุมตรวจรูป และการจัดพิมพ์ให้เรียบร้อย (ระเบียบดังกล่าวนี้ ได้รับการแก้ไขมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้ "ระเบียบกรมศิลปากร เรื่องการขออนุญาตพิมพ์หนังสือ" ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๔๘๘)

อีกประการหนึ่ง เมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๔๔ ตรงกับปีฉลู ร.ศ. ๑๐๒ ทรงพระกรุณาโปรดให้ตราพระราชบัญญัติกรรมสิทธิ์ของผู้แต่งหนังสือ เนื้อความในพระราชบัญญัตินั้น มาตรา ๑๕ มีว่า บรรดาหนังสือที่มีกรรมสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้มีกรรมสิทธิ์จะต้องถวายไว้สำหรับหอหลวงฉบับหนึ่ง หอพระสมุดขริฎาณฉบับหนึ่ง หอพุทธศาสน์ฉบับหนึ่ง และเมื่อหอพระสมุดดังกล่าวรวมเข้าอยู่ในหอพระสมุดสำหรับพระนคร แต่เป็นหอสมุดแห่งชาติในปัจจุบันนี้ การให้หนังสือแก่หอสมุดแห่งชาติจำนวน ๒ เล่ม

มาได้ในพระราชบัญญัติการพิมพ์จนทุกวันนี้ โดยกำหนดให้ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา เป็นผู้จัดตั้งให้
 หอสมุดแห่งชาติ ตามที่กล่าวมาแลนั้นจะเห็นได้ว่า พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 ทรงเป็นผู้วางรากฐานแห่งกฎหมายคุ้มครองลิขสิทธิ์ และกฎหมายการพิมพ์ที่ใช้กันอยู่ใน
 บัดนี้ คือพระราชบัญญัติคุ้มครองลิขสิทธิ์ฉบับออกในปี พ.ศ. ๒๔๗๔ และพระราชบัญญัติ
 การพิมพ์ฉบับออกในปี พ.ศ. ๒๔๗๔^(๑)

ในแง่ประวัติศาสตร์ ก็เช่นเดียวกับในแง่วรรณคดีคือ มีเรื่องเก่า ๆ ที่มีค่าทาง
 ประวัติศาสตร์ออกตีพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือวิจารณ์ ทำให้ผู้อ่านได้รับประโยชน์เป็นความรู้
 นั้นว่า พงศาวดาร ไบบอ กำนะทองตรา คำนานต่าง ๆ

หนังสือวิจารณ์ มิได้มีคุณค่าเฉพาะแต่ในด้านวรรณคดีและประวัติศาสตร์เท่านั้น
 ยังเป็นหนังสือที่ให้ความรู้ความบันเทิงรอบด้าน มีทั้งเรื่องเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ วิทยาศาสตร์
 นิติศาสตร์ ขวมะ บันเทิงคดี อักษรศาสตร์ ดุษฎีวิทยา ดังคมศาสตร์ จะเห็นได้จาก มีเรื่อง
 นั้นว่า เรื่องชาชน ปัญหาการคิดเลขแปลก ๆ เรื่องเกี่ยวกับความเร็วของเสียงให้ชื่อเรื่อง
 "เชจรรของเสียง" ปัญหาพยากรณ์ซึ่งแนะนำเรื่องเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ เทียบได้กับคอลัมน์ตอบ
 ปัญหาต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์หรือรายวันในปัจจุบัน ปัญหาต่าง ๆ ที่ตอบแนะนำ
 จากกตชนง ฉนวนจมีเรื่องต่าง ๆ มากมาย เช่น ปัญหาการเลือกคู่ครอง คู่สมรส ในด้าน
 อักษรศาสตร์ก็มีคอลัมน์ ศัพท์วินิจฉัย มีระเบียบฉันท์วรรณพฤติ โคลงกลอนต่าง ๆ ดังกล่าว
 แลแล้ว ในด้านดุษฎีวิทยา มีเรื่องการบริหารร่างกาย การทำสวนปลูกผลไม้ ด้านเบ็ดเตล็ดและ
 ความรู้ทั่วไป ก็มีเรื่องวิธีทอดลูกกัฏฐิ วิธีทำพุ่มขมวง วิธีตัดผม การทำดัมมี่มือ ดอกไม้เพลิง
 ของจำนำ การทำกระดาษไทย วิธีทำเครื่องถมเรื่องกำยาน เรื่องซุบซิบทองนาเงิน วิธีทำดิน
 ระเบิด วิธีสกัดน้ำมันผลไม้ วิธีหุงพื้ผัดเน่น ฯลฯ ดังนี้เป็นต้น

กุลทรัพย์ ชื่นรุ่งโรจน์

กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์

กรมศิลปากร

(หมายเหตุ เขียนเรียบเรียงเพิ่มเติมจาก บทสนทนา ในรายการของแผนกประชา
 พันธ์ ของสมาคมห้องสมุดฯ ซึ่งออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียง ท.ท.ท. เมื่อวัน
 กันยายน ๒๕๐๒ เวลา ๘.๓๐ น. และผู้เขียนเป็นผู้ร่วมรายการคนหนึ่ง)

(๑) โปรดดู พระราชบัญญัติทั้งสองประกอบ.

ชมรม มิตรบรรณารักษ์

ฉ. เสกศิลป์

คุณชวน อิดสระพันธ์ บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนประจำจังหวัดสมุทรสาคร ได้จัดกิจกรรมในวันเด็กแห่งชาติขึ้นที่ห้องสมุดแห่งนี้ กิจกรรมอย่างนี้เราต้องมาดูกันหรือได้ประโยชน์อะไรบ้าง? ดูเผินๆ ก็คงจะนึกว่า ก็ดูจะไม่มีประโยชน์อะไรมาก แต่คิดดูให้ละเอียดให้ถี่ถ้วนย่อมจะก่อให้เกิดประโยชน์หลายอย่าง ดังนี้

๑. คนที่ไม่เคยมาใช้ห้องสมุด หรือไม่เคยรู้จักได้มาเห็นและรู้เรื่องรู้จัก ก็จะมาเป็นขาประจำใช้ห้องสมุดของเราต่อไป

๒. คนทั้งหลายอาจจะให้ความร่วมมือในตอนนั้น หรือภายหลังหรืออาจบริจาคหนังสือ สิ่งของ เงินทองช่วยเหลือเมื่อเกิดศรัทธา

๓. นับว่าได้ทำหน้าที่ในฐานะเป็นห้องสมุดประชาชน ผู้มาร่วมย่อมได้รับประโยชน์ทั้งผู้ถูกนำใจให้ผู้ถูกพินใจกับห้องสมุดอีกได้หนึ่งด้วย

๔. เป็นการโฆษณากิจการห้องสมุดอยู่ในตัวเอง ให้มีชื่อ “ห้องสมุด” อยู่ในความสนใจของประชาชน และไม่ “ซบเซา”

๕. ทำให้ประชาชนรู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมด้วยห้องสมุดทำให้รู้สึกว่า เป็นเจ้าของห้องสมุดแห่งนี้

ผมขอแสดงความยินดี เข้าใจว่าที่นั่นก็จะมีกิจกรรมเหมือนกัน โปรดคงตั้งใจไปเผยแพร่เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวมเถิด คือเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดซึ่งกันและรายละเอียดกิจกรรมของห้องสมุดประชาชนประจำจังหวัดสมุทรสาคร ผมได้นำมาเสนอไว้ก่อนแล้ว ตอนนั้นผมขอแนะนำแต่มิตรบรรณารักษ์ให้รู้จักกับ คุณโกศล และคุณสถิตย์

คุณโกศล กิตกุลย์
บรรณารักษ์ห้องสมุด
โรงเรียนนครนาราชบุรี

คุณสถิตย์ อินทรพันธุ์
บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน
อำเภอสามชุก จ. สุพรรณบุรี

ด. ครหาท อ. เมือง จ. ราชบุรี

คุณโกศล บ่นไปว่า วารสารห้องสมุดดั่งข้า และอยากให้ลงข่าวว่ามีการแจกหนังสือที่ใหม่ มีการอบรมที่ไหนๆ ที่มีประโยชน์แก่ห้องสมุดและบรรณารักษ์ ผมเห็นด้วยครับ และได้เรียน ท่านเลขานุการบริหาร กับท่านบรรณาธิการให้ทราบแล้ว

คุณสถิตย์ ปวารณา มีอะไรจะให้ช่วยบ้าง ก็ขอให้ทางสมาคมบอก ยินดีช่วยหากจะช่วยได้ด้วยความเต็มใจ ผมว่า ท่านคณะกรรมการของสมาคมทราบแล้วคงจะรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งครับ

ต่อไปขอรายละเอียด และภาพเกี่ยวกับกิจกรรมของห้องสมุดประชาชนประจำ-

จังหวัดสมุทรสาคร

เนื่องในโอกาสอันเป็นวันเด็กแห่งชาติ ๗ ตุลาคม ๒๕๐๖ ทางห้องสมุดประชาชนประจำจังหวัดสมุทรสาคร โดยมีนายชวน อิดสระพันธุ์ เป็นบรรณารักษ์ ได้จัดกิจกรรมพิเศษ ๑ วัน โดยขอความร่วมมือจากคณะศึกษานิเทศก์ฝ่ายสามัญศึกษา ประจำจังหวัดสมุทรสาคร คือนายพัทวั ศรีนิเวศน์ นายประกิต อยนเวศน์ นายดำรง พึ่งหนู นายฉ้วน บุญเสริม มาร่วมจัดรายการมีการเล่นเกม, ตอบปัญหา, เล่นเกมต่างๆ ร่วมกับบรรณารักษ์ และขอรับรองโรงเรียนสวัสดิ์วิทยานันท์ อันเป็นโรงเรียนราษฎรที่ได้รับรองวิทยฐานะจากรัฐบาล และพร้อมรางวัลกันไปเป็นฉลาก แดง ๓๐ ฉาก และหน่วย

โสตทัศนศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ก็ได้ร่วมมือจัดภาพยนตร์ข่าว และเรื่องมาฉายด้วย เริ่ม
ห้องสมุดตั้งแต่ ๘.๐๐ น. ถึง ๑๗.๓๐ น. มีท่านศึกษาธิการจังหวัด นายพวง พันธุถาว
ศึกษาธิการอำเภอเมือง นายประชุม บัวทอง มาร่วมกิจกรรมด้วยความกรุณา

นอกนั้นมีพ่อค้าประชาชนให้ความร่วมมือ โดยบริจาคสิ่งของ และเครื่อง
ให้ห้องสมุด เพื่อเป็นรางวัลสำหรับเด็กคิดเป็นเงิน ๘๒๘.๕๐ บาท ทางห้องสมุดประ
สมุทรสาคร ขอแสดงความขอบคุณผู้ให้ความร่วมมือทุกๆ ท่านมา ณ ที่นี้ด้วย

ห้องสมุดประชาชนสมุทรสาคร

รำลึกนวล ฉาก ๑ ใน ๓๐ ฉาก แสดงโดย ร.ร. สวัสดิ์วิทยา ร่วมกับห้องสมุดประชาชน
สมุทรสาคร เนื่องในวันเด็กที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๐๗ คนที่นั่งเก้าอี้ทางซ้ายมือ คือนายวิชา
อิสระพันธ์ บรรณารักษ์ คนที่โผล่มองเห็นด้านหลัง คือคุณครูประหยด ศิริจิต
ครูใหญ่ ร.ร. สวัสดิ์วิทยา และผู้กำกับการแสดงฉากนี้

อย่าลืมนะครับ เรายังต้องการภาพของท่านบรรณารักษ์อย่างคุณ วิชา
คุณเสถียร กับภาพและรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมของห้องสมุดอยู่เสมอ โปรดกรุณา
ไปด่วนนะครับ

คุณปิ่น พิสูจน์ บวรณารักษ์ ตั้งข่าวกิจกรรมพิเศษของห้องสมุดประชาชน ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มาว่า

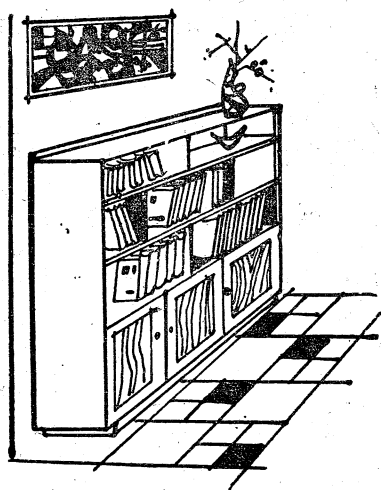
ในการถวายนวความจงรักภักดี ของประชาชนชาวเชียงใหม่ ที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบรมราชินีนาถ ในการนำราชอาณาจักรคืนสู่ระบอบประชาธิปไตยตามระบอบรัฐธรรมนูญแห่งเนเธอร์แลนด์ เจ้าชายเบอร์ฮาร์ด เจ้าฟ้าหญิงเบียทริก มกุฎราชกุมารี แห่งดัตช์เชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๐๖ เวลา ๑๔.๐๐ น.

ห้องสมุดประชาชนวัดดงก้า ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมืองเชียงใหม่ ได้นำคณะเข้าร่วมรับเสด็จตามท้องที่จังหวัดจตุรพักตรพิมานในลำดับขบวนบายศรี ๓๔ รายการ นับตั้งแต่รายการที่ ๑ ขบวนรำวงต่าง ไปจนถึงขบวนพุ่มไม้ชาวจีนและการแสดง อันดับสุดท้าย ในรายการขบวนและคณะอยู่ในลำดับที่ ๖ กลองลั่นไชย และลำดับที่ ๑๖ พ้องตามหญิง

คณะที่ไปในนามของห้องสมุดทรงนาม เพลินพิศ บุญญาณรงค์ วิไลวรรณ สุวรรณประณอม สิงห์สมุทร พัฒนะ ณ ลำพูน ประจำกลองลั่นไชย อินทร ชิตเนตร ประจำแด่อินทรี ประจำธงใหญ่ ดี ไชยสุข ประจำธงเล็ก สำหรับพ้องตามหญิงในอันดับ

เผชิญ สุวรรณรัตน์ อุดมรังษี สมจิตต์ ณ ลำพูน เกอ คณานิมิตร ประจำกลองลั่นไชย ในอันดับที่ ๖ นอกจากนั้นผู้ติดตามอำนวยความสะดวกอีก ๕ คน คือ บวรณารักษ์ มุกดา แกนนำตำบลฟ้าฮ่าม นายปณ ชิตเนตร นายดา ใจใบ นายน้อง สุชาติ ทุกๆ คนแสดงความปิติยินดีในพระมหากรุณาธิคุณ

คุณสุนทร สืบพันธุ์ บวรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนบ้านดอนมด อำเภอสูงเม่นแพร่ ชุมมาว่า หน้าปกวารสารปีที่ ๗ ฉบับที่ ๔ ดี และเนื้อเรื่องก็ชวนอ่าน ผมได้บอกวารสารแล้วท่านบอกว่า คุณสุนทรนี้ให้กำลังใจดีจริงชอบใจมาก ส่วนที่จะให้เปิดอบรมวิชาบรรณารักษศาสตร์ในปี ๒๕๐๗ นั้น ผมขอเสนอท่านประธานแผนกเผยแพร่วิชาการมาดำเนินการด้วย

หนังสือคนคว่ำหมวดล้งคัมคึก

พรรณศรี วิชากรกุล

ดังที่ได้ทราบกันดีอยู่แล้วว่า ห้องสมุดเป็นส่วนสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งในการเรียน
สอนในปัจจุบัน ครูผู้สอนดั่งคัมคึกเป็นจำนวนมากก็เห็นประโยชน์ของห้องสมุดเช่นกัน
ไปนเป็นรายชื่อหนังสือ และเอกสารต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในการสอนวิชาดั่งคัมคึก
ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในบรรดาหนังสือเหล่านั้นบางเล่มครูอาจจะใช้ค้นคว้า
เพิ่มพูนความรู้ทางด้านวิชาการของตนเอง แต่บางเล่มครูอาจใช้สำหรับให้นักเรียนศึกษาค้น
คว้าได้ รายชื่อหนังสือหลายเล่มที่นำมาเสนอไว้ ณ ที่นี้ รวบรวมมาจากการค้นคว้าของครู
ผู้สอนวิชาดั่งคัมคึกในภาคศึกษาต่าง ๆ ซึ่งครูแต่ละคนล้วนมีความตั้งใจที่จะ รวบรวม
หนังสือคนคว่ำหมวดล้งคัมคึกไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในการสอนต่อไป กับมีความยินดีที่
เผยแพร่เพื่อผลทางวิทยาคณะอันจะเป็นประโยชน์ต่อเพื่อนครูอื่น ๆ ด้วย รายชื่อหนังสือดัง
ได้รวบรวมไว้เป็นหมวดหมู่ตามเนื้อเรื่องที่อยู่ในหลักสูตร ข้าพเจ้าขอนำมาเสนอเป็น
ดังนี้

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

เนื้อเรื่องตามหลักสูตรดั่งคัมคึก ประถมศึกษาชั้นประถมศึกษา
และตามหลักสูตรดั่งคัมคึกวิชาประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

๑. ขจร สุพรรณิษ ประวัติศาสตร์ไทยบางตอน พิมพ์เป็นอนุสรณ์เนื่องในงาน
ทานเพลิงศพหลวงแมนวิชาประสิทธิ์ พระนคร โรงพิมพ์การรถไฟ ๒๕๐๕ หน้า ๘๗-

เนื้อเรื่อง กล่าวถึงเบื้องหลังวิกฤติการณ์ ร.ศ. ๑๑๒ เกี่ยวกับการเสียดินแดนแก่

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว การเสียดินแดนแก่ฝรั่งเศส พระนคร พานิชศุภผล ๒๔๕๓ หน้า

๒ และ ๓๕-๖๕

เนื้อเรื่องกล่าวถึง การเสียดินแดนให้แก่อังกฤษ ๔ ครั้ง ในรัชสมัยพระบาท

สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งมีดังนี้

- ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๔๓๓ เสียแคว้นสิบสองจุไทย
- ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๔๓๖ เสียฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง
- ครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๔๔๖ เสียฝั่งขวาแม่น้ำโขงตรงข้ามหัวเมืองพระบาง
- ครั้งที่ ๔ พ.ศ. ๒๔๔๖ เสียพระตะบอง เขมรราช ศรีโสภณ

นอกจากนี้ยังกล่าวถึงสัญญาและ อนุสัญญาที่ไทย ทำกับฝรั่งเศส เกี่ยวกับการเสียดิน

สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จไปประพาสต้นในรัชกาลที่ ๕ คราว ดำเนินการประพาสต้น ๒๔๙๗ ๒๓๕ หน้า

เนื้อเรื่อง กล่าวถึงการเสด็จประพาสต้นไปตามที่ต่างๆ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระ

จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระ พระราชหัตถเลขาเสด็จประพาสยุโรป

๒๔๔๐ พระนคร องค์การการค้า ๒๕๐๔ ๒ เดิม

เนื้อเรื่อง เป็นพระราชหัตถเลขาในพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงในคราวเสด็จ ประพาสยุโรปครั้งแรกใน พ.ศ. ๒๔๔๐ ทรงมีถึงสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ กล่าว ถึงและเรื่องราวต่างๆ ที่ได้ทรงสังเกตเห็นจากการเสด็จประพาสในครั้งนั้น

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงแถลง พระบรม- ธิบายแก้ไขการปกครองแผ่นดิน

ในพระ ตำรา พิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพ คุณหญิงไผ่ เกษมศุขการี ๒๔๙๓

เนื้อเรื่อง กล่าวถึงการปกครองแต่เดิมซึ่งจัดเป็น ๖ กรม เหนือปตี ๔ ตำแหน่ง
ว่าจตุสดมภ์ ส่วนราชการต่างๆ มีราชการพลเรือนที่แบ่งเป็นฝ่ายพลเรือน ราชการทหาร
แบ่งไว้ในฝ่ายพลเรือน ราชการพลเรือนแต่แบ่งไว้ในฝ่ายทหาร ราชการทหารแบ่งไว้ในฝ่าย
การประชุมตามแบบเดิม การตั้งทปรัการราชการแผ่นดิน และที่ปรึกษาส่วนพระองค์
๖. จุลจักรพงษ์ พระองค์เจ้า **เจ้าชีวิต** พระนคร คลังวิทยา ๒๕๐๕ หน้า ๔๓๕-๕๖๒
ประกอบ

เนื้อเรื่องกล่าวถึงเหตุการณ์ในรัชสมัยพระปิยมหาราชตั้งแต่ชนครองราชย์ จนกระทั่ง
เสด็จสวรรคต

๗. เจริญ ไชยชนะ **ประวัติศาสตร์ไทย** พระนคร การพิมพ์ไชนวัฒน์ ๒๔๙๗ หน้า ๖
๖๖๔

เนื้อเรื่อง กล่าวถึงพระราชประวัติของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า อยู่หัว
ดังเขป การจัดการปกครองบ้านเมือง การออกพระราชบัญญัติเลิกทาส การปราบฮ่อ
เสียดินแดน การทำนุบำรุงบ้านเมืองในด้านการทหาร การศาล การตำรวจนครบาล การ
ภาษีอากร การรถไฟ การโทรเลข และการศึกษา

๘. เจริญ ไชยชนะ **ภูมิ-ประวัติศาสตร์ กรุงประมณ** พระนคร ไทยวัฒนาพานิช
หน้า ๓๓๓-๓๔๓

เนื้อเรื่องเหมือนเดิม ๗

๙. ~~ศาสตราจารย์~~ **ราชานุกาพ** ดมเด็จพระยา **ประวัติบุคคลสำคัญ** พระนคร แพร่พิทยา
หน้า ๑-๓๐๐

เนื้อเรื่องกล่าวถึงพระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
เป็น ๒ ตอน คือ เมื่อก่อนเสวยราชย์และตอนเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติแล้ว

๓๐. ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๒๔ **จดหมายเหตุเรื่องปราบฮ่อ** พระเจ้าบรมวงศ์เธอ
พระตำรง ฯ ทรงเรียบเรียง ดำหรับพิมพ์ในงาน พระราชทานเพลิงศพ จอมพล เจ้าพระยา
เดชาอนุชิต (ม.ร.ว. ชูณ นัตรกุล ณ กรุงเทพ) พระนคร โสภณพิพรรฒธนากร
๔๘ หน้า

เนื้อเรื่องกล่าวถึงท้องที่ที่เกิดคดีข้อ พกข้อและการปราบข้อครั้งที่ ๓, ๒ และ ๓

ลำดับ

ทองพูน ดุทธหลวง เกียรติคุณพระปิยมหาราชเจ้า พระนคร คลังวิทยา หน้า

เนื้อเรื่อง กล่าวถึงพระราชประวัติของพระปิยมหาราชเจ้าโดยย่อ พระราชกรณียกิจ พระราชดำรัส พระราชหัตถเลขาคราวเสด็จประพาสมลายา และเสด็จประพาสล้านนา เมาะ การเสด็จประพาสอื่น ๆ และพระเกียรติคุณอื่น ๆ

ไทยน้อย หกแผ่นดิน พระนคร คลังวิทยา ๒๕๐๓ หน้า ๖๐-๑๓๗

เนื้อเรื่อง กล่าวถึงพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ และเรื่องราวต่าง ๆ ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ป. พิศนาคะ ประวัติศาสตร์กษัตริย์ไทย ๙ รัชกาล พระนคร เขษมบรรณกิจ ๒๔๙๖

เนื้อเรื่อง กล่าวถึงพระราชประวัติ และพระราชกรณียกิจ และเหตุการณ์ในรัชพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ประยูรทิพย์ ดิถีพันธ์ แผ่นดินพระมุกตเจ้าหลวง พระนคร สำนักพิมพ์ธรรมเสถียร

เนื้อเรื่อง หน้า ๒๐๗-๒๔๓ กล่าวถึงการจัดการปกครองใหม่ และหน้า ๗๔๓-๗๕๐ ประวัติพระบรมรูปทรงม้า ถ้าเหตุที่สร้าง ปืนที่สร้าง ผู้สร้าง ขนาดและวัตถุประสงค์สร้าง ทแทนด้านหน้าของฐานพระบรมรูป และ "ฉันทนถาวรบังคม" อันเป็นวันพระเสด็จประพาสคุณ นอกนั้นกล่าวถึงพระราชประวัติ และพระราชกรณียกิจที่สำคัญต่าง ๆ

พระ แหม่มลำเจียก มหาราชของไทย พระนคร ธรรมบรรณาคาร ๒๕๐๕ หน้า

เนื้อเรื่องกล่าวถึงพระราชประวัติตั้งแต่การเสด็จขึ้นครองราชย์ การปกครองเรื่อง การเศรษฐกิจ วัฒนธรรม การศาสนา ดุริยปฏิบัติ การศึกษา เหตุการณ์ต่าง การเสียดินแดนเพื่อแลกกับอธิปไตย และการเสด็จสวรรคต

ของ ศรัณย์ ชีวประวัติบุคคลตัวอย่างของไทย พระนคร คลังวิทยา ๒๕๐๓ หน้า

รูปทรงม้า เนื้อเรื่องกล่าวถึงการเลิกทาส การก่อร่างการจ้ดการปกครองแบบใหม่ พร

๑๗. ดมพงษ์ เกรียงไกรเพชร มหาราชและคณิษฐ์เสียง แพทย์พา ๒๕๐๓ หน้า ๕

เนื้อเรื่อง กล่าวถึงพระราชประวัติโดยสังเขปเหตุการณ์ภายในและเหตุการณ์
นอกประเทศในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

๓๙. ดั่งข พัทโนทัย **ของดีในประวัติศาสตร์** พระนคร คัดงวิทยา ๒๕๔๙ หน้า ๓๓๔

เนื้อเรื่องกล่าวถึงการรบย่อ พ.ศ. ๒๔๒๘ และ ๒๔๓๓ กับการรบฝรั่งเศส พ.ศ.
ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

๑๘. เดวีเยอร์ พันธวัช ผู้แปล สมัยพระปิ่นมหาราช Temples and Elephants ของ
Book พระนคร แพร่พิทยา ๒๕๐๕ ๕๖๔ หน้า ภาพประกอบพร้อมด้วยภาคผนวก ขยาย
ตามทหหมายเหตุไว้

เนื้อเรื่อง กล่าวถึงการดำรงจิตแนบไทยในด้านภูมิศาสตร์ ซึ่ง คาร์ล บ็อมม
ธรรมชาติวิทยา ชาวออร์เวย์ได้บรรยายเป็นภาษาเยอรมันในปี พ.ศ. ๒๔๒๖ และมีผู้แปล
ภาษาอังกฤษในต่อมา ทั้งได้กล่าวถึงชนบประเพณีและวัฒนธรรมไทย และไทยในภาค
ประวัติศาสตร์ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นอกเหนือไปจากควา
ภูมิศาสตร์

๒๐. แต่งได้ม เกษมศรี ม.ว.อ. และ มานี ขรรพทองชาติ **ประวัติศาสตร์ไทย**
ต่างประเทศตรงตามหลักสูตรเตรียมอุดมและประโยคครูประถม พระนคร ไทย
 พานิช ๒๔๘๓ หน้า ๒๐๗-๒๑๗

เนื้อเรื่อง กล่าวถึงพระราชประวัติของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้า
 การเลิกทาส การเลิกจารัตนครบาล การแก้ไขระเบียบการสืบสันตติวงศ์ การตั้ง
 มนตรี ปรับปรุงการปกครอง การปราบฮ่อ การเสียดินแดน การบำรุง การศึกษา
 การคมนาคม ทหาร ศาสนาและการสร้างถาวรสถาน การเสด็จประพาสยุโรป
 ประพาสต้น พระราชไมตรีกับนานาประเทศ พระปรีชาญาณทางวรรณคดีและพระ
 ทรงมา

สงครามโลกครั้งที่ ๑

ตามหลักสูตรประวัติศาสตร์ต่างประเทศของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ชติกร น.พ. อินเดินเบิร์ก พระนคร คดังวิทยา ๒๔๙๔

๕ ๕ ๕
เนื้อเรื่องมดง

- ก. ชีวิตปฐมวัยของอินเดินเบิร์ก จอมทัพเยอรมัน หน้า ๑-๒๔
- ข. ยักษ์ใหญ่รัสเซียถูกขยทเมองแทนเนนเบิร์ก หน้า ๔๓-๔๕
- ค. การสูญเดียวโอกาสที่จะพิชิตฝรั่งเศส หน้า ๖๓-๘๒
- ง. แนวรบอินเดินเบิร์ก หน้า ๑๓๑-๑๕๘
- จ. ความพ่ายแพ้ในแนวรบด้านตะวันตก หน้า ๒๖๒-๓๒๐
- ฉ. การเจรจาสงบศึก หน้า ๓๒๓-๓๘๔
- ช. อินเดินเบิร์กถอยทัพ หน้า ๓๘๕-๔๒๒
- ซ. เยอรมันหลังสงคราม หน้า ๔๒๓-๕๘๘

ระดับ เรื่องมาดัย คู่มือสอนสังคมศึกษาชุด ป.ม. พระนคร ไทยวัฒนาพานิช ๒๕๐๕

๑๘๐-๒๐๐

๕ ๕
เนื้อเรื่อง

- ก. สาเหตุของสงคราม
- ข. วิกฤตการณ์ก่อนเกิดสงครามโลกครั้งที่ ๑
- ค. พฤติการณ์ของสงคราม
- ง. สันติสัญญาสันติภาพ
- จ. ประเทศที่เกิดใหม่หลังสงครามโลกครั้งที่ ๑
- ฉ. สันนิบาตชาติ
- ช. สภาพของยุโรปหลังมหาพทุสงครามโลกครั้งที่ ๑

๕ ดอง ณ นคร สมุคบันทักวิชา ประวัติศาสตร์สากลตอนที่ ๓ สำหรับชั้น มัธยมปีที่

และ ๖ พระนคร ไทยวัฒนาพานิช ๒๔๙๘ หน้า ๖-๒๖

๕ ๕
เนื้อเรื่องกล่าวถึง

- ก. สภาพของประเทศต่างๆ ในยุโรปก่อนสงคราม

- ข. การเตรียมสงครามของเยอรมันและชาติต่าง ๆ ในยุโรป
- ค. สาเหตุของสงคราม
- ง. การเข้าสู่สงครามของชาติต่าง ๆ
- จ. การรบทางบก และการรบทางทะเล
- ฉ. สภาพของเยอรมันตอนปลายสงคราม
- ช. สัญญาสงบศึก
- ซ. ประเทศที่เกิดใหม่หลังมหาสงครามโลกครั้งที่ ๑
- ณ. ถิ่นนิบาตชาติ
- ญ. เหตุการณ์ในระยะมหาสงคราม

๔. ประเสริฐ เรื่องดกุด ยุโรปสมัยใหม่ ค.ศ. ๑๗๙๔ - ๑๙๓๓ จัดพิมพ์โดยโก
พัฒนาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ หน้า ๒๐๘-๒๓๗

เนื้อเรื่องกล่าวถึง

- ก. มหายุทธสงคราม สาเหตุ แผนการรบของเยอรมัน และการรบต่าง ๆ
- ข. ทบียุโรปภายหลังมหาสงคราม (ค.ศ. ๑๙๑๙-๑๙๓๓) การประชุม
การเขียนแผนที่ใหม่ ค่าเสียหายและการลดอาชญาของเยอรมัน ความสัมพันธ์ระหว่าง
และความเจริญของดัทธิตัดกิจการในยุโรป

๕. พงศ์อินทร์ ศุขขจร ประวัติศาสตร์ต่างประเทศสำหรับชั้นเตรียมอุดมศึกษา
หน้า ๒๒๑ - ๒๔๓

เนื้อเรื่อง กล่าวถึงสงครามโลกครั้งที่ ๑

- ก. สถานการณ์ของยุโรปก่อนสงคราม
- ข. วิฤตถกาดก่อนจะเกิดสงคราม
- ค. การเตรียมตัวเพื่อสงครามของ ๒ ฝ่าย
- ง. เบื้องหลังการเข้าสู่สงครามโลกของประเทศต่าง ๆ
- จ. พฤติการณ์แห่งสงครามโลกครั้งที่ ๑
- ณ. ผลของสงครามโลกครั้งที่ ๑

ขุนาวร ถัดถัดชูโต และลัดจัน บัวทอง **คู่มือประวัติศาสตร์ เตรียมอุดมศึกษา**

อักษรศาสตร์ พระนคร ไทยวัฒนาพานิช ๒๕๐๓ หน้า ๓๘๘ - ๔๑๘

เนื้อเรื่องกล่าวถึง

- ก. สาเหตุเบื้องหลังและสาเหตุปัจจุบันของสงคราม
- ข. ประเทศคู่สงคราม
- ค. ตัณณาสงบคัก
- ง. ตันนินบาตชาติ
- ฉ. มหาอำนาจแบ่งแยกกลุ่มหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑

กรรมะโรหิต **หลังจากมหายุทธสงครามโลกครั้งที่ ๑** ๒๔๙๔ ๑๔๐ หน้า

เนื้อเรื่องกล่าวถึง

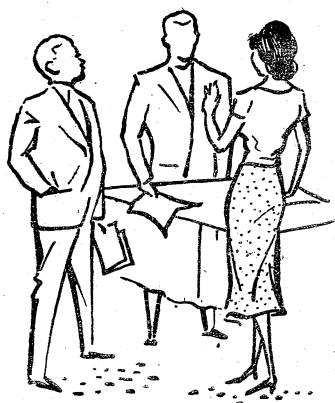
- ก. ฆาตกรรมที่เมืองซาราเจโว
- ข. โยของสงคราม
- ค. อัดติเมตัม
- ง. เซอร์เปียร์อนรน

โล่ม เกษมศรี ม.ร.ว. และมานี ชรรนครองอาตม์ **ประวัติศาสตร์ไทย และ**
ประเทศ ตรงตามหลักสูตรเตรียมอุดมและประโยคครูประถม พระนคร ไทยวัฒนา -

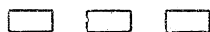
๒๔๙๓ หน้า ๑๑๒ - ๑๒๗

- ก. มุตเหตุของสงคราม
- ข. มหายุทธสงคราม การรบในแนวต่าง ๆ
- ค. การปล่อยอียิปต์ อารเบีย เมโสโปเตเมีย เป็นอิสระ
- ง. สหรัฐเข้าร่วมสงคราม
- จ. การปฏิบัติและการส่งบคักในรูตเซีย
- ฉ. การจดาจตในเยอรมัน และการส่งบคัก

นอกจากหนังสือดังกล่าวข้างต้น เรื่องเกี่ยวกับสงครามโลกครั้งที่ ๑ อาจหาอ่านได้
เอกจากอังกฤษและจากหนังสืออ้างอิงประเภท Encyclopedia ต่าง ๆ โดยเฉพาะ
หรือ World War I ◀

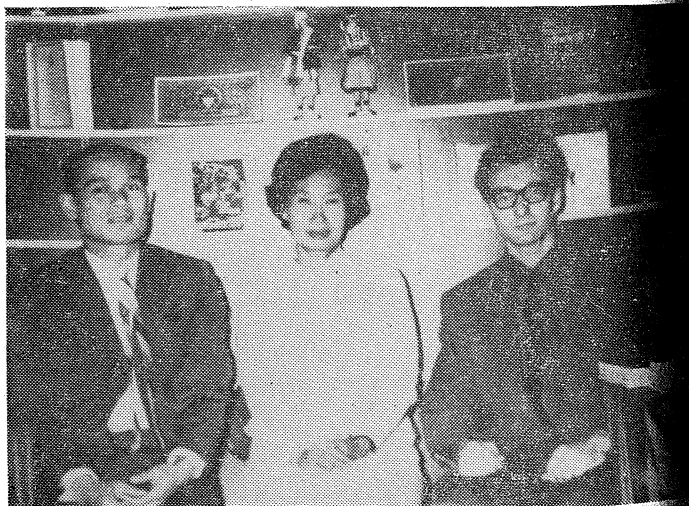

ข่าวจากท่านนายกสมาคม

ในฉบับพิเศษ วิทยุหนาว อาจารย์รัญจวน อินทรกำแหง นายกสมาคมห้องสมุดประเทศไทย ได้เล่าให้เราฟัง ถึงการไปทำงานในฐานะเป็นผู้แทนประเทศไทยไปจัดแสดงหนังสือและเอกสารโบราณที่ประเทศเยอรมันตะวันตก ตอนหนึ่งแล้ว ต่อไปนี้เป็นตอนที่สอง ซึ่งมีเรื่องเกี่ยวกับหนังสือและความสนใจต่อประเทศไทย ของชาวต่างชาติ ฯลฯ ขอเชิญท่าน เทียบงานนี้ กับท่าน อาจารย์รัญจวน อินทรกำแหง ต่อไปอีกได้แล้วครับ

คนนั่งกลาง คือ
อาจารย์รัญจวน
อินทรกำแหง

ที่ Frankfurt Airport

๑๘ ตุลาคม ๒๕๐๖

เรียน บรรณาธิการที่นับถือ

ตั้งใจว่าจะมาเขียนเล่าเรื่อง Frankfurt Book Fair ต่อให้เมื่อมาถึงเมืองนี้ แต่เผชิญเครื่องบินเดี่ยวเหวตเนื่องจากมีอะไรติดขัดไม่ทราบ ขอเวลาแก้ราวสองชั่วโมง ถือโอกาสเล่าต่อจากที่ค้างอยู่เมื่อฉบับก่อน

ได้เข้ามาแล้วว่า ร้านของไทยเป็นร้านที่ได้รับความสนใจจากประชาชนที่มาชมในงาน
 มาก อาจจะสรุปสิ่งที่ดีๆ ใจคนให้แฉะกันได้หลายอย่างคือ เริ่มต้นด้วยตุ๊กตาไทย ซึ่งจัดคดา
 เป็นอันดับแรก ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า เราต้องการเอาตุ๊กตาไปโชว์เฉยๆ แต่เผอิญตุ๊กตา
 เขากับเรื่องราวของหนังสือที่เรานำไปแสดงพอดี เช่น เรามีนั่งเรือเรื่อง "The Khon and
 son" ของ ท่านอธิบดีกรมศิลปากร เราก็มตุ๊กตาละครรำและหุ่นมาจน ทศกัณฐ์ไปแสดง
 นหนังสือเรื่อง "The Hill Tribes" ของดยามสมาคม เราก็มตุ๊กตาแต่งตัวชาวเขาเผ่า
 ใดๆ ไปตั้งแสดงประกอบเป็นต้น ต่อจากนั้นเราก็ม guide books ของ อ.ด.ท. ทั้งภาษาอังกฤษ
 เยอรมันรวมไปราว ๒๐๐๐ ชุด แจกให้ผู้แฉะเข้ามาชมที่ร้านและสนใจที่จะทราบเรื่องเมืองไทย
 ด้รายังได้เตรียมทำรายชื่อหนังสือที่นำไปแสดงพร้อมทั้งเนื้อเรื่องย่อพิมพ์เป็นเล่มแบบสมุดข่อย
 หน้าด้านหลังเดินทอง ให้ชื่อว่า Thailand: An Annotated List of the Publication on
 hibit ตอนต้นมีคำนำกล่าวถึงความมุ่งหมายที่ไปรวมแสดงหนังสือและประวัติการพิมพ์หนังสือ
 ังต้น แจกให้แก่ผู้ทเขาไปชมร้านอีกด้วย จึงช่วยให้เขาเข้าใจในหนังสือที่นำไปแสดงได้ดี
 ด้สมควร

ร้านของประเทศไทย ในงาน Book Fair แห่งเยอรมันตะวันตก

ในปลายเดือนจะมีการแสดงหนังสือที่เบอร์ลิน ผู้อำนวยกาจัดงานแสดงหนังสือที่
 ด้แฉะที่ร้านและแสดงความจำนงขอหนังสือที่นำไปแสดงที่เบอร์ลิน ดิฉันขอให้เขา

ติดต่อกับทางสถานทูต หรือกงสุลให้เป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องที่เราจะส่งหนังสือไปให้ เพราะจะไปด้วยไม่ได้ แต่เขาเห็นเป็นความลำบากที่จะทำเช่นนั้นเลยไม่ตกลงกัน

ผู้ที่เข้ามาเยี่ยมร้านไทย เป็นบุคคลที่มีความสนใจต่าง ๆ กัน บรรดาแม่บ้านผู้ภาพบุรุษบางคนสนใจในการควักจิตใจหนังสือกับชาวมาก โดยเฉพาะเล่ม Siamese D ของ หม่อมเจ้าหญิงดิศปักษีพารณีนุช ได้ณกุด จะขอซื้อให้ได้ ต้องบอกว่าขายไม่ได้ นำมาแสดงเป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น หลายคนสนใจในหนังสือชุดพุทธศาสนาของพุทธศาสนิกชนให้ address บอกว่าให้ติดต่อเขาเอง มีคนหนึ่งเป็น refugee ชาวเช็กโกสโลวัก อายุมากแล้ว แสดงความเลื่อมใสซาบซึ้งในหนังสือ Dhamma the world Saviour ของ พุทธศาสดาจารย์ จันดิลนังสาร์ และเห็นท่าทางแคงจะได้เผชิญกับความทุกข์ยากมาเดิม ๆ ทรมาน เสร็จรับจากกลับมาแล้วจะจัดซื้อส่งไปให้ อีกคนหนึ่งเป็นชาวเยอรมัน พอมาถึงของเรา ก็ยกมือไหว้ และพูดว่า “สวัสดีครับ ผมเคยอยู่เมืองไทยมา ๒๐ ปี พูดไทยได้ทั้งไทยกลาง” ปรากฏว่าเป็นแพทย์เคยอยู่ภูเก็ตรมานาน รับประทานอาหารบักซ์ได้เก่ง ก็ขอให้ช่วยซื้อหนังสือพุทธศาสดาจารย์ไปให้อีกเหมือนกัน

มีอยู่ ๒-๓ คน เคยรู้จักกับ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมชเป็นอย่างดี พอเขาก็กถามว่ารู้จัก ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ไหม ? พอตัดสินใจหนังสือของเธอไปแสดงด้วยคือ Red Bamboo และแผ่นดิน ก็เลยบอกให้ดูและอธิบายให้ฟัง ใน ๒-๓ คนนี้ คนที่ Professor อยู่มหาวิทยาลัย Hamburg กำลังเขียนหนังสือเกี่ยวกับ Novel และ Short ของตะวันออก ขอให้ช่วยจัดทำรายชื่อของนวนิยายและเรื่องสั้นที่เด่นของไทยให้ด้วย มาเลยมีการบ้านส่วนตัวที่จะต้องทำหลายอย่าง

บางคนก็สนใจเกี่ยวกับศิลป วัฒนธรรม ประเพณี ซึ่งก็พอดีเรามีหนังสือชุด land Culture Series ไปแสดง และหนังสือเกี่ยวกับภาพเขียน ภาพแกะสลักหนึ่งชุด เห็นสนใจมาก สำหรับผู้ที่เป็นนักศึกษาสนใจประวัติศาสตร์ วรรณคดี การเรียนภาษาไทย เรามีหนังสือประวัติศาสตร์ของสยามลุ่มมากไปครบชุด แต่สำหรับหนังสือเรียนภาษาไทย นุกรมไทย พจนานุกรมไทย ตลอดจนแผนที่ไทยเหล่านี้ เรายังไม่ได้จัดหาไป เพราะว่ามีผู้สนใจ ได้ทราบว่ามีมหาวิทยาลัย Frankfurt มีแผนเกี่ยวกับตะวันออกโดยเฉพาะหนังสือ และเขาได้ศึกษาภาษาไทย ประวัติศาสตร์ไทยกันอย่างจริงจังอยู่เหมือนกัน

บรรดาประชาชนที่เข้ามาในร้านไทย นอกจากเข้ามาดูหนังสือ ชมตุ๊กตาแล้ว บาง
 เป็น Publishers หรือเป็น Book Dealers ก็จะมาขอทำสัญญาเป็นเอเยนต์หนังสือกันหลาย
 เสียขายที่คิดนั้นไม่ได้มีอะไรเกี่ยวข้องกับสำนักพิมพ์จึงไม่สามารถจะบริหารจัดการได้ ขอนให้คิด
 ตลาดหนังสือของไทยนั้นมีโอกาสที่จะขยายไปไกลทีเดียว ถ้าหากว่าเราได้ไปร่วมการติดต่อ
 กับหลายๆ โดยสม่ำเสมอภายใน ๕ ปีแรกอาจจะยังไม่เห็นผลในทางเงินทอง แต่จะได้ผลใน
 การฝากชื่อให้เป็นที่ยอมรับ แต่ต่อจากนั้นไปแล้ว ถ้าเราดำเนินงานแบบนักการค้าจริงๆ ตลาด
 ไทยจะกว้างมาก เพราะเขาสนใจ ไม่เฉพาะว่าเป็นภาษาอังกฤษ ภาษาไทยเขาก็สนใจ
 เพราะเขามีลูกค้าเป็นห้องสมุดมหาวิทยาลัย ห้องสมุดประชาชนใหญ่ที่สนใจและต้องการ
 ต่างประเทศ ฉะนั้นคิดแล้วกรุณาการที่ได้มาร่วมงาน Frankfurt Book Fair ครั้งนี้
 โยชน์ในการสำรวจความสนใจและความต้องการของชาวต่างชาติในเรื่องเกี่ยวกับหนังสือ
 ย่อมมาก

มีหลายคนทีเดียวที่ต้องการ Directory ของ Publishers ในเมืองไทยทั้งหมดบางคน
 ต้องการ list ของ magazines และ journals ต่างๆ และคนจำนวนมากต้องการซื้อหนังสือ
 uly ให้ address ของร้านหนังสือหลายแห่งในเมืองไทยไป เพื่อให้เขาตั้งเอาเอง

ในระหว่างนี้ มีเจ้าหน้าที่วิทยุและโทรทัศน์มาสัมภาษณ์และถ่ายภาพอยู่ตลอดเวลา
 ทั้งหมดเป็นเจ้าหน้าที่วิทยุ ๘ สถานี และโทรทัศน์ ๔ สถานี การสัมภาษณ์ก็ถามถึงหนังสือ
 แสดงว่ามีอะไรบ้าง และเรื่องอะไรที่น่าสนใจว่าเพื่อน ความรู้สึกเกี่ยวกับงาน เกี่ยวกับ
 นี้ และเมื่อเขาทราบว่าเป็นผู้แทนรัฐบาลมาจากกระทรวงศึกษาธิการก็ซักถามเกี่ยวกับการ
 วิทยุ รายหนังสือสัมภาษณ์เป็นภาษาอังกฤษแล้วให้ตอบเป็นไทย เพราะเขาอยากฟังภาษา
 ระบุว่า คนที่สถานีของเขาสามารถเข้าใจภาษาไทยได้ สำหรับการถ่ายโทรทัศน์นั้นเสียด้วย
 อย่ว่า Booth ของเราแคบและไปติดกับผนังของร้านญี่ปุ่น เลยทำให้การถ่ายภาพไม่สะดวก
 องค์กรที่เขาเอาตัวคิดค้นพร้อมกับหนังสือและตุ๊กตาออกไปอาศัยสถานที่อื่นถ่าย เพื่อให้ได้
 หนึ่งแห่งที่ไปอาศัยถ่ายภาพนั้นเป็นร้านเยอรมัน ซึ่งพิมพ์หนังสือเล่มหนึ่งชื่อ Shadow
 ในเมืองไทยเป็นภาษาเยอรมัน เพิ่งพิมพ์ออกจำหน่าย และเขามี Shadow Play จริงๆ
 หนึ่งใหญ่มีหีมาขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางกะด้วยสายตาดักเกือบสองเมตร ไม่ทราบจะทำด้วย
 ไร เจ้าของเขาอดด้วยความพากภูมิใจว่าเป็น Shadow Play แผ่นแรกในเมืองไทย มี

อายุประมาณสองพันปีแล้ว ดินนออกส่งสัยในเรื่องอายุว่าจะเป็นไปได้หรือ ? Shadow
แผ่นแสดงภาพพระรามตอนรบกับทศกัณฐ์ มองเห็นว่าเก่าแต่ไม่แน่ใจเรื่องอายุ เห็น
ไปสืบถามความจริงที่กรุงเทพ ฯ ดินนเองออกรู้ดีก็อายเหมือนกันเมื่อได้ยินเขาบอกว่า
มาจากกรุงเทพ ฯ แต่เรากลับไม่รู้เลย เขาจับดินนยืนตรงหน้า Shadow Play ทำเป็นกั
ภาพอยู่ เสียตายที่ไม่ได้มีโอกาสเห็นตัวเองเลย

ในการมา Frankfurt คราวนี้ ได้รับความช่วยเหลือจาก Mr. Madler กอง
กิตติมศักดิ์ของเราหลายอย่างอยู่เหมือนกัน เริ่มต้นตั้งแต่ไปติดตามหีบหนังสือมาได้
ของงาน แม้จะไม่ทันเวลาเปิดก็ตาม แล้วยังมาเยี่ยมทราบนทรวงครอบครัวเพื่อดูอย่างขาดเห
ไม่สะดวกอะไรบ้างหรือไม่ ? และ ได้ช่วยจัดรายการให้ดินน ได้ไปเยี่ยม หอสมุดและ
หลายแห่งตามที่ต้องการเมื่อเสร็จจากงานแล้ว นอกจากนั้นยังได้รับไปเลี้ยงอาหารเย็นที่
หนังสือ อาหารที่เขาจัดให้ดินน Mr. Madler บอกว่าเป็น typical Frankfurt dish
ลูกชิ้นไส้ซอว์ ออกเลี่ยนนิดหน่อย เขาเล่าว่าได้ซดเอาไส้ของซอว์ออกมาแล้วจึงมา
ชิ้น นึกในใจว่า ถ้าใครเป็นโรคไส้ซอว์หวั่นทานซบนี้คงจะดี อาหารอย่างที่ดี
typical Frankfurt dish คือ เนื้อซี่โครงหมูรมควันจนหอมแล้วเอามาต้มเปื่อยซอว์
เกรวรวาด แล้วรับประทานกับ mashed potato และกะหล่ำปลีเปรี้ยว แล้วแล้วถึงของทอด
ไม่ได้มองหว่าใจคือ Cheese กับขนมปัง เขายกถาด ซึ่งมี Cheese ชนิดต่าง ๆ ออกมา
กตมบ้าง เหลี่ยมบ้าง ยาว ๆ เหมือนบุหรี่ป้าง เผอิญดินนเองไม่ใช่กับประทาน
ไม่ทราบว่าเป็นชื่ออะไรกันบ้าง Mr. Madler บอกให้เหมือนกันแต่จำไม่ได้หมด
Frankfurt cheese ซึ่งมีรูปยาวกว่า และไล่ไม่ซบเหมือน Cheese ชนิดอื่น แต่รสและ
ประมาณ ท่านผู้ใดที่ยังไม่สามารจจะผูกมิตรกับ cheese ได้ก็คงเข้าใจว่าดินนหน
อย่างไร ท่านผู้ใดที่เป็นมิตรสนิทกับ cheese ก็คงจินตนาการว่าดินนโศกดี เพราะ Mr. M
ชนิดต่าง ๆ มาได้งานให้จนเต็มไปหมด ทำให้เกิดความเกรงใจ
เนื่องจากไม่สามารถจะรับประทานได้หมด เลยต้องอ้อมแอ้มพูดว่า ดักให้มากเกินไป
ประทานอาหารอั้นจนเต็มที่แล้ว ชะรอย Mr. Malder จะรู้ใจ จึงพูดว่า ไม่ต้อง
ทานแต่เท่าที่รับประทานได้ เมื่อเวลาที่เขาในเมืองไทยก็เหมือนกัน เวลารับประทาน
ก็ดักอาหาร (ไทย) ให้เขาจนเต็มจาน บางอย่างเขาก็รับประทานไม่ได้จริง ๆ เพราะ

ไป. เลยทำให้ค่อยโล่งใจไปหน่อย นอกจากนั้นเยอรมันเขานิยมว่าขนมปังดำดีกว่าขนมปังขาว แต่เราคุ้นเคยกับขนมปังขาวซึ่งนุ่ม ซึ่งเคยรู้ดีกว่าขนมปังดำสักไป

ได้ออกนอกเรื่อง Frankfurt Book Fair มาแล้วก็จะขอออกนอกเรื่องต่อไปอีกเล็กน้อย ครอบครัวย Madler จัดว่าอยู่ในขนาดเศรษฐกิจของเยอรมัน Mr. Madler เป็นพ่อค้าหนึ่งทำการเป่าชนิดต่างๆ จำหน่าย ซึ่งบริษัทชื่อว่า Madler มีสาขาอยู่ตามเมืองใหญ่ๆ ของเยอรมันทั่วไป และกำลังจะข้ามไปอเมริกาอีก ถ้าคนไทยไปซื้อมี passport แดงได้ลด ๒๐ % ยี่ห้อ Madler เป็นชื่อได้ว่าคุณภาพเป็นที่เชื่อถือรับรอง ที่ดินน้าขายสรรพคุณของ Mr. Madler ก็เพราะคิดใจในการอบรมลูกของเขาว่า อบรมลูกได้ดี ไม่หยิบโหยงเป็นผู้ดีทำอะไรไม่เป็น Mr. Madler มีลูกชายสองคนและลูกสาวหนึ่งคน รู้ดีว่าเป็นครอบครัวที่มีความกลมเกลียวรักใคร่กันดีมาก ลูกสาวของเขาอ่านแล้ว ทำงานบ้านได้ทุกอย่าง ดูแลบ้าน ทำกับข้าว เสร็จอาหารเอง ทำได้เรียบร้อยนุ่มนวลมองดูคล้ายๆ คนไทย เคยรู้สึกดีใจ เพราะมองดูน่ารัก ดินน้าคิดว่าคุณสมบัติของชาวเยอรมันหลายอย่าง คิดว่าเห็นจะต้องเขียนเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยเฉพาะต่างหากดีกว่า

ทีนี้ขอย้อนมา Frankfurt Book Fair อีกครั้ง ดังที่ฉันได้เล่าในฉบับก่อนแล้วว่า สถานาบริเวณของงานนั้นกว้างขวางเหลือประมาณ และมี Publisher มาตั้งรวม ๒๐๐๐ แห่ง และต้องคอยอยู่อธิบายอะไรต่างๆ ที่ร้านด้วย จึงไม่สามารถจะเดินดูร้านอื่นได้ทั่วถึง เท่าที่จดลงไปได้นั้น สิ่งที่เกิดขึ้นได้สดุดากคือการจัดร้านของบางประเทศเกิดสดุดามาก เช่น อังกฤษ อิตาลี เป็นต้น ทราบว่า furniture ในร้านเหล่านั้น เขาจัดทำเองพิเศษทั้งนั้น จึงสามารถจัดร้านได้น่าดู สำหรับหนังสือนั้นมีทุกอย่างทุกประเภท ดังเกิดได้ว่าร้านพยายามนำหนังสือที่พิมพ์ล่าสุดออกมาเพื่อเป็นการเสนอแนะให้ Book Dealer สนใจ หรือ Publisher ด้วยกันอาจขอทำสัญญาเพื่อขอลิขสิทธิ์แปลหรือไปพิมพ์ในประเทศของตนก็ได้ รู้สึกว่าส่วนใหญ่นิยมมาทำสัญญาซื้อขายกันมากกว่าอย่างอื่น เช่น ร้านใหญ่ๆ ในอเมริกา อังกฤษ ญี่ปุ่น ฮอลันดา ฯลฯ มีคนเข้ามาทำสัญญากันพลุกพล่านไม่ขาดสาย ฉะนั้น Booth ของเขาแต่ละแห่งจึงต้องกว้างใหญ่น้อยกว่า Booth ของเราหนึ่งเท่า เพื่อให้มีพื้นที่สำหรับวางโต๊ะเก้าอี้สนทนาทำสัญญากัน มีแต่ Booth ของเราเท่านั้น ที่ผู้คนเข้าชมด้วยสนใจจริง แม้จะไม่มีโอกาสทำสัญญา เราทำสัญญาเพื่อสั่งซื้อซื้อขายกัน แต่ใครจะมาขาย

หนังสือกันทำงานไม่ได้เลย ถือว่าผิดระเบียบ อนุญาตแต่การทำสัญญาเท่านั้น ถ้าใครนำหนังสือมาขายระหว่างงานถือว่าผิดมรรยาท และระเบียบที่วางไว้ จะไม่ได้รับอนุญาตให้มาร่วมอีกต่อไป ฉะนั้นแต่ละร้านจึงนำหนังสือแต่ละเรื่องมาเพียงอย่างละเล่มเท่านั้น แต่ถ้า Publisher ด้วยกันสนใจเล่มนั้นอาจจะขอซื้อได้เป็นการส่วนตัวเฉพาะเล่มเดียว เมื่องานเสร็จแล้วเขาอนุญาตให้ แต่จะขายให้แก่ประชาชนไม่ได้ คิดค้นเองก็ไปเที่ยวจองหนังสือที่ชอบใจไว้ ๒-๓ เล่มเหมือนกัน และไปรับได้เมื่องานเลิกแล้ว เล่มหนึ่งชื่อว่า "Old People and the Things that Pass" เขียนโดยนักเขียนฮอลันดาที่มขมากเป็นรองของคณธราทงน นางเอกอายุ ๖๐ ปี! เจ้าของเขาถามคิดกันว่าทำไมจึงอยากอ่านเรื่องของคนแก่ ก็เลยบอกเขาว่าจะได้มีความรู้ว่าคุณแก่ไปกันอย่างไร มีความรู้สึกอย่างไร เพื่อเราจะได้เตรียมตัวแก่ให้เหมาะเจาะงดงาม

ในงาน Book Fair นอกจากจะมี Publishers มาแสดงหนังสือ Book Dealers มาหาหนังสือ Book Lovers มาดูหนังสือแล้ว ยังมีใครต่อใครถือโอกาสมาโฆษณาสินค้าหรือมาหาเงินด้วยเหมือนกัน เช่น มีนักวาดภาพคนมาขอออกรายภาพ แล้วขอค่าตอบแทน เขามาที่แรกก็หวานซึ้งมาทีเดียวก่อน พอเราบอกว่าไม่วาดเพราะไม่มีเวลา ก็โกรธพรวดพราดไปเลยบางทีก็มึนทฬะยามสงคราม เมื่อสงครามโลกคร่าชีวิตแล้ว ใจหนดเคราะห์มาขายหนังสือประวัติตนเองในระหว่างสงคราม บางคนก็มาขายแผ่นเสียง ขายแต่มบ ๑๐๑ มากเสีย ฉะนั้นได้ experience หลากอย่างเหลือเกิน

อาหารที่นำมาขายในงานส่วนมากก็เป็นได้กรอก มีชื่อของ Frankfurt ซึ่งมีไก่จุ่มและรับประทานกับขนมปัง ก้อนกลมๆ ค่อนข้างแข็ง ที่คิดค้นแปลกใจก็คือ ขนมปังที่เย็บทำไมส่วนมากจึงแข็งนัก วันหนึ่งคิดค้นถามบอยในห้องอาหารโฮเต็ลว่าทำไมขนมปังจึงแข็งขึ้น เขาบอกว่าเพราะนี้เย็นแล้ว แต่คิดว่า แม้แต่ในตอนเช้าก็แข็งเหมือนกัน ได้กรอกขนมราคาเหมือนกันงานทั่วๆ ไปในบ้านเราเหมือนกัน แต่ที่คิดค้นคิดใจก็คือ การรักษาสะอาดของตัวในงานนั้น เขาทำได้ดีเหลือเกิน นับคนได้จำนวนหมื่นที่เขาไปชมงานในคืน ถ้าใครต้องการเข้าตัวก็เสีย ๑๕ เซนต์ (เยอรมัน) พอคนออกมาเจ้าหน้าที่ของเขาจะถือกระเป๋าบ้าง ผ้าบ้าง คอยอยู่และเข้าไปเช็ดทำความสะอาดที่นั่งเพียงคนเดียว น่ารักจริงๆ

ได้พบกับ Mr. Sigfred Taubert ซึ่งเป็น Director ของ Frankfurt Book Fair ครั้ง เขาบอกว่าจะออกเดินทางมาตะวันออกอาทิตย์ปลายเดือนนี้ และจะมาถึงเมืองไทย

ตุลาคม ๒๕๐๖ และจะอยู่จนถึงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ พอดีกับงานประชุมสามัญประจำปีของเรา ดิฉันเลยเชิญให้เขามาร่วมงานกับเราด้วย

วันที่ ๑๔ ตุลาคม เป็นวันสุดท้ายของงาน พอตอนเช้าก็มีกระต๊ามมาแจกให้จากร้าน ว่าเป็นการให้ information เดือนให้เรารู้ตัวเพื่อที่จะไม่ต้องขลุกขดัก ดิฉันต้องขอชมการของเขาว่าเรียบร้อยรัดกุมดีมาก ดิฉันตั้งใจอยากรู้ว่ามีวิธีปัดอย่างใดหรือไม่ พอราว ยี่สิบโมงก็ได้ยินเสียงปรบมือเป็นระยะมาแต่ไกล และปรบรับกันเป็นทอดๆ จนถึงไปทั่ว จนแฉกก็หยุด จากนั้นต่างคนก็ต่างเก็บของลงหีบลงลง เลยทราบเอาเองว่า เสียงปรบมือ หมายความว่าปิดงาน Frankfurt Book Fair แปลกดีเหมือนกัน ต่อจากนั้นราวสี่ทุ่มตามชั่วโมง เวณงานที่เคยเนืองแน่นด้วยฝูงคนก็ค่อยๆ เงียบลงๆ และต่างคนต่างแยกย้ายกันไป โดยหวังว่าจะได้มาพบกันอีก ณ สถานที่นั้นในอนาคตอันใกล้

ดิฉันเองก็เห็นจะต้องจบเสียที แม้เรื่องห้องสมุดและโรงเรียนและอื่นๆ จะเล่าให้ ตาม เพราะใกล้เวลาที่เครื่องบินจะออกอยู่แล้วค่ะ

ด้วยความนับถือเสมอ

จัญจวน อนทรกำแหง.

วิลเลียม เจมส์ ชี้แจงว่า ปัจจัยสำคัญที่สุดในการทำงานใดๆ อยู่ที่ความ ของบุคคลผู้ทำ

ทอโรสอนว่า เคล็ดลับของความสำเร็จในการทำสิ่งใด ก็คือมองเห็นภาพ ใ้แรงในจิตใจ

จากหนังสือ "จินตนาภาพ"

กองคริสเตียนศึกษาแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย

THE TIN GEE GEE

In a Toy Shop

Then the little tin soldier he sobbed and he sighed

So I patted his little tin head.

“What vexes your little tin soul?” Said I,

And this is what he said:

“I’ve been on this stall a very long time,

And I’m marked twenty — nine as you see;

Whilst just on the shelf above my head,

There’s a fellow marked sixty — three.”

“Now he hasn’t got a sword and he hasn’t got a horse,

And I’m quite as good as he.

So why mark me at twenty — nine,

And him at sixty — three?

There’s a pretty little dolly girl over there,

And I’m madly in love with she.

But now that I’m only marked twenty — nine,

She turns up her little wax nose at me,

And carries on with sixty — there.”

“Cheer up, my little tin man,” said I,

“I’ll see what I can do.

You’re a fine little fellow, and it’s a shame

That she should so treat you.”

So I took down the label from the shelf above,

And I labeled him "sixty - three",

And I marked the Other one "twenty - nine"

Which was very, very wrong of me,

But I felt so sorry for that little tin soul,

As he rode on his tin Gee Gee.

Now that little tin soldier he puffed with pride,

At being marked sixty - three

And that saucy little dolly girl smile once more,

For he'd risen in life you see.

(จากหนังสือ The Meaning of the Mark) Fred Cape

(คำแปลอยู่หน้า 624)

๖๘๖ ทหารตะกั่วขี้ม้า

ในร้านขาย บรรดา ของเด็กเล่น

กราน^๕น
หวง^๕ให้ชน
“เป็น^๕ไรเล่า
ทหารตะก^๖อ
ว่า “ฉ^๖นอยู่
แต่^๖เด^๖อะ
แต่^๖ฉ^๖นเจ้า
หก^๖สิบ^๖ด้าม
ดา^๖บ^๖
ด^๖ฉ^๖นด^๖ว^๖ข้า
รา^๖คา^๖เพ^๖ียง
หก^๖สิบ^๖ด้าม
ฉ^๖น^๖บ^๖น^๖น^๖
ข้า^๖ด^๖ด^๖า
แต่^๖เพ^๖ระ^๖ชา
หล^๖ฉ^๖น^๖เฉ^๖ย^๖เม^๖ย
จ^๖ม^๖ก^๖ข^๖ฝ^๖ง
หก^๖สิบ^๖ด้าม
“อย่า^๖ท^๖อ^๖แท^๖”
“เจ้า^๖ดิ^๖ห^๖ล^๖ย

ท^๖ห^๖ร^๖น^๖อ^๖ย^๖
ฉ^๖น^๖ป^๖ระ^๖จ^๖บ
เจ้า^๖ค^๖ู^๖ของ^๖
ค^๖อ^๖บ^๖อ^๖าง^๖
ที่^๖จ^๖า^๖ห^๖น^๖าย^๖
รา^๖ค^๖า^๖มี^๖
เพ^๖อ^๖น^๖ฉ^๖น^๖
ด^๖ว^๖เช^๖า
มา^๖ว^๖
ด^๖ี^๖มี^๖ด^๖
ย^๖ด^๖ี^๖เก^๖า
เช^๖า^๖น^๖ห^๖น^๖า
มี^๖นา^๖ว^๖
ร^๖ัก^๖น^๖ช^๖
รา^๖ค^๖า^๖ด^๖ด^๖
เป^๖ย^๖ง^๖บ^๖าย^๖
ช^๖อ^๖ง^๖เช^๖อ
ผู้^๖ด^๖ึง^๖ค^๖า
ฉ^๖น^๖ค^๖อ^๖บ^๖
ฉ^๖น^๖จ^๖ะ^๖ม^๖อ^๖ง

ด^๖ำ^๖อ^๖ย^๖ด^๖ี^๖อ^๖น^๖
ค^๖บ^๖ที่^๖ห^๖อ^๖
ห^๖ม^๖อ^๖ง^๖เม^๖า^๖ม^๖ด^๖”
อ^๖ย^๖าง^๖ซ^๖บ^๖เช^๖า
ฉ^๖น^๖ห^๖ล^๖ย^๖บ^๖
ย^๖ด^๖ี^๖เก^๖า
ฉ^๖น^๖บ^๖น^๖เ^๖า
มี^๖รา^๖ค^๖า
ก^๖ไ^๖ม^๖มี^๖
พ^๖อ^๖ด^๖ว^๖ข้า
เค^๖ร^๖า^๖อ^๖ู^๖รา
ไ^๖ม^๖เ^๖ห^๖มา^๖ะ^๖เด^๖ย^๖
ร^๖ู^๖ป^๖ด^๖ี^๖ด^๖า
ด^๖ุ^๖ด^๖เฉ^๖ด^๖ย^๖
จ^๖ึง^๖อ^๖ด^๖เช^๖ย^๖
ท^๖ง^๖ก^๖า^๖ย^๖ไ^๖จ^๖
เผ^๖ย^๖อ^๖ห^๖า
ค^๖ั^๖ย^๖จ^๖ิต^๖ห^๖มา^๖ย^๖”
ป^๖ล^๖อ^๖บ^๖ย^๖อ^๖ด^๖ช^๖า^๖ย^๖
ช^๖อ^๖ง^๖ผู้^๖อ^๖น^๖ป^๖ร^๖น^๖”

แล้วเปลี่ยนย้าย
 หกสิบสาม
 ยี่สิบเก้า
 ฐิติกต
 ก็เห็นว
 คราที่น
 พุมนักหนา
 จนนาร
 เจ้าคนท
 ยมแมน
 ดูเขาเกิด
 เทานหนา

บ้ายราคา
 ดิดเข้าท
 เอาไปดิด
 ว่าทำผิด
 นำส่งสาร
 เขาขมา
 ด้วยราคา
 เปลี่ยนใจ
 แม่งาม
 หันขวบ
 ชีวตท
 จังจกัณ

มิชาติ
 เจ้าคนตัน
 คนข้างบน
 คิดอกท
 ทหารน
 ขมนขมิ
 ค่าควรดี
 ใ้หน้าพา
 เคยหยามหยัน
 กลับมาหา
 มีราคา
 อารมณ์ปอง ๑

(จงทำตัวของท่าน ให้มีราคาสูงขึ้น)

กระจำง แมนัญชาติ

ความหมายของบริการเอกสารการวิจัย (Documentation)

โดย

ฉุน ประภาวิวัฒน์

บริการเอกสารการวิจัยนับได้ว่าเป็นของใหม่ ไม่เพียงแต่ในประเทศไทยเท่านั้น
ทั้งประเทศอื่น ๆ ด้วย มีชนเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๘๒ นเอง คือเมื่อ Paul Otlet และ Henry La
taine ยื่นมือเข้ารับการอันยิ่งใหญ่ในการรวบรวมระเบียบเกี่ยวกับวิทยาทุกสาขาในโลก
นามของสถาบันบรรณานุกรมระหว่างประเทศในกรุงบรัสเซลล์ ประเทศเบลเยียม และเมื่อ
เดียวด้วยการรวบรวมดังกล่าวอันประกอบด้วยบทร่างอิงต่าง ๆ จำนวนถึง ๑๕ ด้านบทร
ใช้ประโยชน์อันใด นอกจากเก็บเอาได้เป็นพิพจน์แทนที่ ทงนกว่าควรงนยังห
ระเบียบวิธีในการจัดบริการเอกสารการวิจัยกันไม่ หลายปีต่อมา ดังคมโดกบััจจุบันตร
ประจักษ์ถึงความจำเป็นยดยิ่งที่จะต้องมีการจัดระบบระเบียบบรรณานุกรมชน ณะ
ค.ศ. ๑๙๒๐ จึงได้มีการประสานงานกันขึ้นเป็นครั้งแรกในหมู่ผู้ชนชวยสนใจต่าง ๆ ใน
ให้บริการในเรื่องเอกสารมีบุคคล ๒ คน ซึ่งมีบทบาทเป็นเจ้าการในการนี้ และบ
ท่านนั้นคือ Alingh Prins และ Donker Duyvis ต้องบุคคลนี้จัดตั้งองค์การชำนาญพิเศษเก
บริการเอกสารการวิจัยขึ้นในประเทศฮอลแลนด์ ต่อมาอีกปีหนึ่ง องค์การนี้ได้กลายเป็น
บริการเอกสารการวิจัยแห่งเนเธอร์แลนด์ และครั้นต่อมาในปี ค.ศ. ๑๙๓๐ สถาบันแห่งกรุงบ
จึงได้เอาอย่างจัดตั้งขึ้นเป็นสถาบันบริการเอกสารการวิจัยบ้าง

คำว่า บริการเอกสารการวิจัย หรือ Documentation นั้น หมายถึงได้หลาย
ต่าง ๆ นานา สุดแต่ว่าจะเป็นบุคคลกลุ่มไหน อยู่ภาคพื้นไหน และเป็นยุคเป็นสมัยใด
บริการเอกสารการวิจัยนานาชาติที่กรุงเฮกได้นิยามคำ Documentation ไว้ว่า “หมายถึง
และรวบรวม หมายถึงการแบ่งหมู่และการคัดเลือก หมายถึงการเผยแพร่และทำให้เป็น
ในสารนิเทศทั้งหลายทุกชนิด” ต่อมามบริการเอกสารการวิจัยในประเทศเยอรมันก็ได้

Documentation ได้เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๔ ว่า คือกิจกรรมที่ประกอบด้วยการประมวลรวบรวมและปฏิบัติจัดสรรบรรดาเอกสารทั้งหลายทั้งปวงให้มึระบบ เพื่อที่จะได้ใช้สอยให้เป็นประโยชน์ได้

การสะสม การให้เลขาหัด และการเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ ที่บันทึกขึ้นไว้ด้วยการจัดแสดงแสดงความหมายด้วยการใช้เครื่องช่วยทางจิตวิทยา และด้วยการใช้เครื่องช่วยที่เป็นองค์จักรเครื่องกล และด้วยการใช้เทคนิคในการคัดถ่ายทำจำลอง เพื่อทำให้ชนเอกสารที่ต้องส่งคนถึงมือผู้ใช้ให้มากที่สุด เหล่านี้นับว่าเป็นก้าวสำคัญองงานบริการเอกสารการวิจัยนั้น งานบริการเอกสารการวิจัยปัจจุบันทุกวันนี้เกี่ยวข้องกับวิชาแสดงข้อนี้เทศ ในการนี้ นับรวมถึงบริการการช่วยแปล การถ่ายทอดจากภาษาหนึ่งมาเป็นอีกภาษาหนึ่ง การช่วยทักดัยอ (Abstracts) ตรวรชนี และเครื่องให้ความสะดวกเกี่ยวกับการบรรณานุกรมในทาง ๆ ด้วย นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับการจัดระบบรวบรวมและจำหน่ายหรือส่งวรรณกรรมถึงพิมพ์ออกโดยผ่านทางสมาคมผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการ สำนักแถลงข่าว และห้องสมุด ๆ อีกด้วย

Documentation นั้น หาได้ทำหน้าที่เปิดดำเนินงานเช่นเดียวกับกิจการของห้องสมุด บรรณาดำมัญหรือศูนย์บรรณานุกรมทั้งหลายไม่ จริงอยู่ ปรัชญาของ Documentation ล้ายคลึงกับปรัชญาของบรรดาบรรณารักษ์ แต่ Documentation นั้น ทุ่มเทให้กับการตรวจสอบตราหาดูทางใหม่ ๆ เพื่อให้สาธารณูปการอันเกี่ยวกับบรรดาความรู้ันได้บรรทักเพิ่มพูนย้ง ๆ ขึ้นมากที่สุด

ทุกอนันมการเพิ่มจำนวนของเอกสารวิชาการและความต้องการ ของบรรดานักวิทยา-กรเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิตกมเพิ่มชนด้วย ฉะนั้นจึงได้ทำให้มีการพัฒนาศูนย์บริการเอกสารวิจัยต่าง ๆ ขึ้น ความจริงมีอยู่ว่า ความสามารถของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดวิทยาคาดัดรวไป การจัดการกับเอกสาร แต่เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการเอกสารการวิจัยนั้นจะต้องเป็นผู้เจินจัดในวิชาต่าง ๆ รวมทั้งกรรมวิธีต่าง ๆ ในการติดต่อสื่อสารเพื่อได้มาซึ่งข้อนี้เทศที่ตองประสงค์ ๆ ด้วย.

แนะนำให้รู้จัก...

นางสาวพรรณศรี วิชากรกุล
กรรมการฝ่ายวิชาการ ในการประชุมสามัญ
ประจำปี ๒๕๐๖
ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

นางสาวพรรณศรี วิชากรกุล เกิดเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ ใ้
การศึกษาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๒ ที่โรงเรียนแสงวิทยา พระนคร จบชั้นเตรียมอุดมศึกษาและ
ศาสตร์จากโรงเรียนสตรีวิทยา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๔ ต่อมาได้เข้าศึกษาชั้นอุดมศึกษา
อักษรศาสตร์และครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับปริญญาอักษรศาสตร์
ในปี พ.ศ. ๒๔๘๘ และปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต (เกียรตินิยม) ในปี พ.ศ. ๒๕๐๐

นางสาวพรรณศรี วิชากรกุล เริ่มเข้ารับราชการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ใ้
ในโรงเรียนโยธินบูรณะ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๒ ได้รับทุน ไอ ซี เอ ไปศึกษาทางด้าน Ad-
tion and Supervision ที่ Arizona State College เมือง Flagstaff มลรัฐ Arizona
๑ ปี ได้รับปริญญา M.A. in Education แต่เนื่องจากมีความสนใจในด้านวิชาห้อง
เห็นประโยชน์ของห้องสมุดต่อการศึกษา ดังนั้นขณะที่ศึกษาอยู่ ณ ต่างประเทศ
พรรณศรี วิชากรกุล จึงได้เลือกศึกษาวิชา Principles of Book Selection และ Ad-
tion and Organization of School Libraries ด้วย

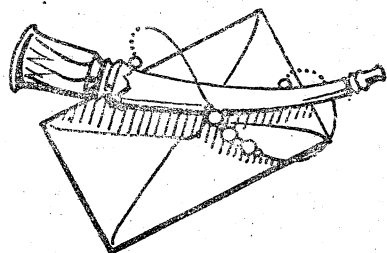
เมื่อกลับจากสหรัฐอเมริกา นางสาวพรรณศรี วิชากรกุล ได้รับแต่งตั้งเป็นศึกษา
กรมวิสามัญศึกษา ประจำศูนย์พัฒนาการศึกษา ภาคศึกษา ๕ ภูเก็ต นอกจากงาน
ที่ในเขตโรงเรียนและให้การอบรมครูในภาคศึกษา ๕ แล้ว ยังได้รับมอบหมายให้ดำเนิน
งศ์มุตของศูนย์พัฒนาการศึกษา และให้คำบรรยายเรื่องห้องสมุดประถมศึกษาก่อนจะครู
โรงเรียนประถมศึกษา ศึกษาในเทศก์จังหวัดและศึกษาธิการอำเภอที่มาร่วมประชุมอบรม
ภาคด้วย นางสาวพรรณศรี วิชากรกุล เป็นบุคคลหนึ่งในคณะผู้จัดตั้งชมรมห้องสมุด
ภูเก็ต และได้รับเลือกเป็นประธานคนแรกของชมรมห้องสมุดจังหวัดภูเก็ตนี้ เป็น
ที่ดำเนินงานได้อย่างเข้มแข็ง จนกระทั่งสามารถหารายได้พัฒนาชมรม ห้องสมุด
ชน และห้องสมุดโรงเรียนในอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดภูเก็ตได้

ในด้านการเขียน นางสาวพรรณศรี วิชากรกุล เคยได้รับมอบหมายให้เป็นบรรณา
กรสารภาคศึกษา ๕ และเป็นผู้สนใจในการเขียนหนังสืออ่านสำหรับเด็กเป็นอย่างมาก
เขียนหนังสืออ่านประกอบภาพสำหรับเด็กขึ้นหลายเรื่อง บางเรื่องได้จัดพิมพ์เป็นเล่ม
เรื่องได้พิมพ์ออกจำหน่าย นอกจากนั้นยังได้เขียนบทความที่เกี่ยวกับเรื่องของห้องสมุดลงใน
ห้องสมุดเป็นครั้งคราว

ในการประชุมสามัญประจำปี พ.ศ. ๒๕๐๖ นางสาวพรรณศรี วิชากรกุล ได้รับ
ให้เป็นกรรมการฝ่ายวิชาการในเรื่อง ห้องสมุดกับการพัฒนาอุตสาหกรรม กับเป็น
รเอกสารด้วย

ปัจจุบันนี้นางสาวพรรณศรี วิชากรกุล เป็นศึกษานิเทศก์ฝ่ายสังคมศึกษา ประจำ
ศึกษานิเทศก์ กรมวิสามัญศึกษา แม้จะมีได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับห้องสมุดโดยตรง แต่
สนับสนุนในงานห้องสมุดเป็นอย่างดี เป็นผู้คอยสนับสนุนให้การต่อต้านวิชาการ
บริการห้องสมุดได้สัมพันธ์กันด้วยดี และดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดเท่าที่

ใคร ? อะไร ? ที่ไหน ?

๖ กันยายน นายเกรแฮม เจ. ดูคัล ผู้อำนวยการมูลนิธิเอเชียแห่งประเทศไทย มอบหนังสือเกี่ยวกับสวัสดิภาพของสังคมให้กับห้องสมุดกรมประชาสัมพันธ์ หนังสือมีจำนวน ๖๐๐ เล่ม คิดเป็นมูลค่าประมาณ ๒ แสนบาท.

๘ กันยายน นายเด็ถยร พรหมภักดี ผู้ตรวจราชการ ภาคศึกษา ๓ ประสานในพิธีเปิดการอบรมบรรณารักษ์ในเขต โครงการ พัฒนาการ ศึกษา ภา โรงเรียนนรนาเรณดิมน จังหวัดสงขลา การอบรมครั้งนี้มีครูจากจังหวัดชุมพร ผู้ นครศรีธรรมราช พัทลุง และ สงขลา จำนวน ๖๑ คน วิทยากรจากพระนครมี รัญจวน อินทรกำแหง นางนิตยา จูฑามาศย์ นายแพทย์ดำรง เพชรพลาย และ วั ดินจง เผ่าวิบูลย์ การอบรมจะเสร็จสิ้นในวันที่ ๒๔ เดือนเดียวกัน

Dr. J. Jiménez Herrera ผู้เชี่ยวชาญของ UNESCO ได้เดินทางมาถึง เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๐๖ เพื่อมาช่วยงานของศูนย์บริการเอกสารการวิจัย ด้าน วิจัยแห่งชาติ Dr. Herrera ได้รับปริญญาเอกในวิชา Organic Chemistry จาก Central, Madrid, Spain Dr. Herrera ได้จัดตั้งสถาบัน CTI ขึ้นเพื่อเป็นแหล่งบริก ทางวิทยาศาสตร์แก่ผู้ทำการวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศก่อนเดินทางมาประจำ ไทย Dr. Herrera ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้เชี่ยวชาญประจำศูนย์บริการเอกสาร วิทยาศาสตร์ในประเทศ Tunisia Dr. Herrera จะมาช่วยงานของศูนย์บริการเอกสาร ประมาณ ๒๐ เดือน

ร ? อะไร ? ที่ไหน ?

๕ ตุลาคม นางสาวบุญจวน อินทรกำแหง นายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย เดินทางไปร่วมงานแสดงหนังสือ ณ เมืองแฟรงเฟิร์ต ประเทศเยอรมัน ในฐานะผู้แทนประเทศไทยและได้เดินทางกลับในวันที่ ๑๘ เดือนเดียวกัน

๗ ตุลาคม นายบุญชนะ อัคราการ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่ง ได้ไปเป็นประธานในพิธีเปิดการแสดงหนังสือเพื่อคนพิการ ของบริติช เคาน์ซิล ซึ่งจัดขึ้นที่ศาลาอิมพัลส์ หน้าสนามกีฬาแห่งชาติ การแสดงหนังสือคราวนี้ จะจัดแสดงสำหรับผู้สนใจเข้าชม จนถึงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ศกนี้

๑๗ ตุลาคม Mr. Edward N. Waters Member of the Board of Directors of U.S.B.E. เดินทางมาประเทศไทย เพื่อศึกษาดูงานปัญหาการแลกเปลี่ยนเอกสารสมาคมฯ ต้อนรับโดยเชิญให้ร่วมไปในงานพิธีทอดผ้าพระกฐิน ที่วัดทรงธรรม พระประแดง ซึ่งมีหนังสือเชิญชวนบรรณารักษะทีม ส่วนเกี่ยวข้อง กับ U.S.B.E. มาร่วมพบปะสนทนากับในด้วย

๑๘ ตุลาคม สมาคมฯ ได้นำผ้าพระกฐินไปทอด ณ วัดทรงธรรม อำเภอพระทอง สมุทรปราการ ได้มีแขก กรรมการและสมาชิกจำนวนเกือบ ๓๐๐ คน ร่วมชวนเวียนเทียน เงินที่สมาคมฯ ได้รับทั้งสิ้น ๑๖๗๑๖ บาท ได้มอบถวายวัด ๓๐,๓๒๕ บาท นอกนั้นจะเก็บไว้ใช้จ่าย หนังสือดีให้แก่โรงเรียนวัดทรงธรรม และโรงเรียนอานวยวิทย

คุณสมวงศ์ จังคะศิริ หัวหน้าแผนกปฏิบัติจัดเอกสาร กองห้องสมุดและเอกสารงานสภาวิจัยแห่งชาติ ได้รับทุน UNESCO และรัฐบาล India ไปฝึกงานในด้าน Documentation Insdoc (Indian National Scientific Documentation Center) ณ กรุง New Delhi ๓๖ สัปดาห์ และได้รับทุนจากมูลนิธิ Asia เพื่อทำงานในห้องสมุดวิทยาศาสตร์ (Scientific libraries) ต่างๆ ใน New Delhi และ East Pakistan ต่ออีก ๒ สัปดาห์ คุณสมวงศ์ ได้เดินทางไปเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๖

๒๐ ตุลาคม ศกนี้ ๖ พณฯ นายกรัฐมนตรี จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ไปเป็นประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารหอสมุดแห่งชาติแห่งใหม่ ณ ท่าลาดกรี อาคารหลังนี้สร้างงบประมาณแผ่นดิน ๓๘ ล้านบาท เป็นอาคาร ๕ ชั้นทันสมัยที่สุด กล่าวกันว่า หอสมุดแห่งนี้สามารถเก็บหนังสือได้ ๗๐๐,๐๐๐ เล่ม

๓๐ ตุลาคม ม.ล. ปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้
 ประทานในพิธีเปิดนิทรรศการอุปกรณ์การศึกษา ณ ศูนย์วัสดุการศึกษา กรมวิชาการ
 ศึกษาธิการ ศูนย์วัสดุการศึกษา จะเป็นที่รวบรวมอุปกรณ์การศึกษาซึ่งกรมวิชาการ
 ๕ าน เป็น Curriculum Lab ตลอดจนรวบรวมหนังสือในวิชาการต่างๆ ตามหลักสูตรทุก

๓๑ ตุลาคม นางอัมพร ทิฆะระ อาจารย์ในแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์
 ดงกรณมหาวิทยาลัยได้รับทุนจากองค์การ ยู เนส โก ให้ไปดูงาน การสอนวิชา
 รักษศาสตร์ ณ มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย สหรัฐอเมริกา มีกำหนดเวลา ๔ เดือน

Useful Sayings

Do Unto Others As You Would Have Them Do Unto You.

A Good Book Is The Best of Friends.

Strong Reasons Make Strong Actions.

Mind Employed Is Mind Enjoyed.

บรรณาธิการแถลง

๑. วารสารห้องสมุดเล่มนี้ชำไปมาก ทชากเพราะเผอิญมีเหตุจำเป็น เล่มหน้าซึ่งเล่มสุดท้าย คงจะเสร็จเร็วขึ้น เพราะมีเรื่องที่จะลงพิมพ์อยู่ในมือครบถ้วนแล้ว
๒. ท่านที่ต้องการให้วารสารห้องสมุด มีเรื่องเบาๆ สมองบ้างผมก็ได้พยายามแล้ว มน โดยนำเรื่องที่แปลกอนบ้าง เป็นเรื่องเบาๆ บ้างลงหลายเรื่อง
๓. คำกลอนเกี่ยวกับการไปทอดกฐินพระราชทานของสมาคมห้องสมุด แห่งประเทศ-ทั่วทั้งทรวงธรรม จังหวัดพระประแดง นั้นได้จัดแจงส่งไปลงในเล่มนี้มานานแล้ว แต่เผอิญเกิดอุปสรรคกันขึ้น เรายังไม่ได้พิมพ์ ขออภัยท่านผู้แต่งและผู้อ่านด้วยที่จำจะต้องเลื่อนไปนำลงมถัดไป
๔. ท่านบรรณารักษ์โปรดรับส่งภาพของท่าน และตำบลที่อยู่ของห้องสมุดของท่าน บรรณาธิการด่วน เพื่อนำลงเผยแพร่ให้เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ประสงค์จะบริจาคหนังสือรูป-แผนที่ ฯลฯ จะได้ติดต่อได้สะดวก

บรรณาธิการ

When you see a good man, think of emulating him;

When you see a bad man, examine your own heart.

Confucius

วารสารห้องสมุด T.L.A. BULLETIN

นิตยสารรายสองเดือน ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
(มีฉบับพิเศษฤดูร้อน และฤดูหนาวอีก ๒ ฉบับ)

อัตราค่าบอกรับและแจ้งความ

ค่าบอกรับ = ๓ ปี ๘ ฉบับ ๒๐ บาท (ค่าส่งเสร็จ) จำหน่ายปลีกฉบับละ ๓ บาท

ค่าแจ้งความ = มีอัตราแตกต่างกันดังนี้

= ปกนอกด้านหลัง รายเล่มละ ๔๐๐ บาท ปีละ ๒,๖๐๐ บาท

= ใบแทรกกระดาษสีพิเศษในเล่มก่อนขึ้นเรื่องรายเล่มละ ๔๐๐ บาท
ปีละ ๒,๖๐๐ บาท

= ปกหลังด้านใน รายเล่มละ ๒๕๐ บาท ปีละ ๑,๖๐๐ บาท

= ใบแทรกกระดาษสีในเล่มรายเล่มละ ๒๕๐ บาท ปีละ ๑,๖๐๐ บาท

= ในเล่มเต็มหน้า รายเล่มละ ๒๐๐ บาท ปีละ ๑,๒๐๐ บาท

= ในเล่มครึ่งหน้า รายเล่มละ ๑๒๕ บาท ปีละ ๖๕๐ บาท

บอกรับและส่งเงินโดยทางธนาคารหรือเช็คไปรษณีย์ และติดต่อยุติ

น.ส. นิลวรรณ อินทะเคหะ

เลขานุการบริหาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ตึกอรทัยเทพกัญญา เลขที่ ๒๔๑. หน้าวัดบวรนิเวศ

ถนนพระสุเมรุ พระนคร

แพรวพิทยา

716-718 วัชรบุรพา พระนคร

ตู่. ป. ณ. 914

รับจัดหาหนังสือสำหรับห้อง
สมุดโดยเฉพาะ ทัวพระ
ราชอาณาจักร ทั้งภาษาไทย
และต่างประเทศ สำหรับภาษา
ไทย บรรณารักษ์ ห้องสมุด
สั่งโดยตรง ลดให้ 25%
ไม่คิดค่าส่ง สำหรับภาษา
ต่างประเทศ ลดให้ในราคา
พิเศษ และยุติธรรมที่สุด
พร้อมทั้งยินดี สั่งรายชื่อ
หนังสือ ต่างประเทศ เพื่อให้
บรรณารักษ์ เลือกลงก่อนสั่ง
ส่งจดหมายถึง.....

แพรวพิทยา

วัชรบุรพา พระนคร

โทร. 24283

